

Стална конференција градова и општина

ПРИМЕРИ НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ У ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ У СРБИЈИ

Пројекат
"Награда за примере најбоље праксе у
локалној самоуправи у Србији"

**ПРИМЕРИ
НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ
У ЛОКАЛНОЈ
САМОУПРАВИ
У СРБИЈИ**

Примери најбоље праксе у локалној самоуправи у Србији

–Прво издање–

Издавач: Стална конференција градова и општина

Главна и одговорна уредница: Зорица Вукелић

Приредиле: Марија Шошић и Слађана Грујић

Графички дизајн: AXIS Studio

Штампа: AXIS Studio

Тираж: 700

ИСБН број: 978 86-82455-49-3

Ова публикација је резултат пројекта "Награда за пример најбоље праксе у локалној самоуправи у Србији" који се реализује уз подршку ВНГ – Савеза локалних власти Холандије. Средства за имплементацију пројекта обезбеђује холандско Министарство иностраних послова кроз програм "Изградња асоцијација кроз добру локалну управу 2003–2006".

Електронска копија публикације може се преузети најсајту Сталне конференције градова и општина www.skgo.org, рубрика публикације

– УЧИМО ЈЕДНИ ОД ДРУГИХ! –

САДРЖАЈ

1.	УВОД	6
2.	О ПРОЈЕКТУ	8
3.	НАГРАЂЕНИ ПРИМЕРИ	
–	Општина Коцељева – Пројекат "Групација малих општина западне Србије"	15
–	Општина Ариље – Пројекат "Ариљска школа здравог живљења и Омладински центар у оквиру пројекта "Превенција болести зависности"	25
–	Градска општина Палилула, Ниш – Пројекат "Информатор о раду градске општине Палилула"	35
4.	ПРИМЕРИ КОЈИ СУ УШЛИ У УЖИ ИЗБОР	
УНАПРЕЂЕЊЕ ГРАДСКЕ/ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ		
–	Општина Инђија – Пројекат "Систем 48 сати"	45
–	Градска општина Нови Београд, Београд – Пројекат "Корак ближе грађанима"	53
ПОДРШКА ЛОКАЛНОМ ЕКОНОМСКОМ РАЗВОЈУ		
–	Општина Пирот – Пројекат "Слободна зона Пирот"	61
ОДРЖИВИ РАЗВОЈ И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ		
–	Општина Земун – Пројекат "Санација сметлишта у Угриновцима"	67
КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ И СТАНОВАЊЕ		
–	Општина Лебане – Пројекат "Изградња сточне пијаце"	79
СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА		
–	Општина Шабац – Пројекат "Ургентни породични смештај деце"	85
–	Град Крагујевац – Пројекат "Радно ангажовање социјално угрожених радно способних лица"	91

ЕТИКА И ТРАНСПАРЕНТНОСТ

- Општина Ваљево – Пројекат "Канцеларија за слободан приступ информацијама од јавног значаја" 97

УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА МАЊИНА

- Општина Врање – Пројекат "Ромска канцеларија" 105

КУЛТУРА И СПОРТ

- Општина Панчево – Пројекат "Конкурс за вредновање пројекта у области културе и уметности" 111

5. ОСТАЛИ ПРИМЕРИ (ПО КАТЕГОРИЈАМА)

- УНАПРЕЂЕЊЕ ГРАДСКЕ/ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ 121
- ОДРЖИВИ РАЗВОЈ И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 139
- ПОДРШКА ЛОКАЛНОМ ЕКОНОМСКОМ РАЗВОЈУ 151
- КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ И СТАНОВАЊЕ 163
- СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА 169
- ПРОСТОРНО И УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ 185
- ИНИЦИЈАТИВЕ НАМЕЊЕНЕ МЛАДИМА 189
- УЧЕШЋЕ ГРАЂАНА У ОДЛУЧИВАЊУ 195
- УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА МАЊИНА 199
- КУЛТУРА И СПОРТ 203

УВОД

Стална конференција градова и општина (СКГО), као национална асоцијација градова и општина у Србији, има задовољство да вам представи публикацију која се бави промоцијом примера најбоље праксе у локалној самоуправи Србије. Пре две године по први пут смо покренули акцију размене искустава између градова и општина кроз посебан програм. Том приликом, припремљен је образац за представљање добрих примера, развијен део веб сајта Сталне конференције градова и општина www.skgo.org, намењен представљању позитивних искустава наших чланица у различитим областима, и на крају, штампана је публикација која је представила најинтересантније примере успешних пројеката који су спроведени у нашим градовима и општинама кроз различите донаторске програме, као и неколико примера из региона, Европе и света. Примери из иностранства су показали да су проблеми са којима се суочавају локалне власти широм света слични, и да су често најуспешнија решења једноставна, не захтевају превише новца и лако су применљива и у другим срединама. У случају Србије, проблеми са којима се локална самоуправа суочава су велики, а њихово решавање и успешна децентрализација представљају дуг процес. У таквој ситуацији, од великог је значаја сваки покушај иновације, креативност и напори да се неки од присутних проблема реше и тиме успешније задовоље потребе грађана. Из ових разлога Стална конференција градова и општина кроз све своје активности и прикупљање добрих примера праксе у локалној самоуправи, жели да подстакне своје чланице на сталну размену искустава. Желимо да дамо допринос ефикаснијем раду градских и општинских администрација, тако што ћемо пружити могућност да учимо једни од других, и тиме преузмемо решења до којих је неки други град или општина већ дошла, а која су се показала као успешна.

Као наставак поменутих активности, започели смо и реализацију пројекта "Награда за пример најбоље праксе у локалној самоуправи у Србији", у сарадњи са Асоцијацијом локалних власти Холандије. Пројекат је показао да наше чланице подржавају овакве акције и сматрају их корисним, што је потврђено и великим бројем пријава на конкурс за избор најбоље праксе у локалној самоуправи. Одабир најбољих примера и такмичарски карактер акције, нашли су на одличан пријем код чланица асоцијације, и мотивисао нас да наставимо са сличним активностима. У том смислу, на завршен про-

јекат чији је резултат ова публикација, надовезао се нови циклус одабира најбољих искустава који Стална конференција градова и општина спроводи уз подршку Савета Европе и Европске Агенције за реконструкцију.

У овој публикацији представљени су сви примери послати на конкурс спроведен у оквиру пројекта "Награда за најбољи пример из праксе локалне самоуправе у Србији", 2006. године – тринест примера који су ушли у ужи избор представљени су у целости, а остали у скраћеној верзији. Намера нам је да оваква издања припремамо и убудуће, а Вас позивамо да се придружите сличним акцијама и учествујете у међуопштинској размени позитивних искустава.

Генерални секретар
Ђорђе Станичић

О ПРОЈЕКТУ

Увод

Стална конференција градова и општина уз подршку ВНГ – Савеза локалних власти Холандије реализовала је пројекат "Награда за пример најбоље праксе у локалној самоуправи у Србији". Средства за имплементацију пројекта обезбедило је холандско Министарство иностраних послова кроз програм "Изградња асоцијације кроз добру локалну управу 2003–2006".

Овај пројекат пружа прилику локалним властима са најбољом праксом да своја искуства поделе и омогуће другим локалним властима да их примене у пракси. Јавно објављивање најбоље праксе представља потврду квалитета рада локалних власти и њихову промоцију у најширој јавности, омогућава стицање нових идеја за побољшање управљања у локалној самоуправи, води вишем стандарду пружања услуга, као и изграђивању свести грађана о улози локалне самоуправе у њиховом свакодневном животу.

Циљ овог пројекта је био да се омогући локалним властима у Србији да проблеме третирају на што ефикаснији начин кроз бољу међуопштинску сарадњу, путем прикупљања и ширења најбољих пракси из општина.

Прикупљањем најбољих пракси, општинама је омогућено да:

- стекну идеје за пројекте у њиховим општинама
- добију информације које могу користити за развој нових пројекта у њиховим општинама (информације о типичним активностима, ценама тих активности, кога да контактирају у другим општинама, где да нађу експерте)
- промовишу и успоставе међуопштинску сарадњу

Теме

Градови и општине су могле да учествују у конкурсу са примерима у оквиру једне од 11 тематских области. То су:

- унапређење градске/општинске управе
- одрживи развој и заштита животне средине
- подршка локалном економском развоју
- комуналне услуге и становање
- социјална политика
- просторно и урбанистичко планирање
- иницијативе намењене младима
- учешће грађана у одлучувању

- унапређење положаја мањина
- етика и транспарентност
- култура и спорт

Критеријуми

При евалуацији пројекта, водило се рачуна о следећим критеријумима:

1. ИНИЦИЈАТИВА – решавање локалних проблема зависи од способности локалних власти да уоче проблеме и њихове узроке, а затим размотре могућности за решење;
2. РЕЛЕВАНТНОСТ – пракса је релевантнија што је круг корисника чији се проблеми решавају шири и што се потпуније решавају њихови проблеми;
3. ЕФИКАСНОСТ/ДЕЛОТВОРНОСТ – за праксу је битно да се успешно примењује у пракси и да је корисници позитивно оцењује;
4. ИНОВАТИВНОСТ – пракса је иновативна ако се њоме уводе нове или побољшане услуге, методи рада, процедуре и закони;
5. ПРИМЕНЉИВОСТ – вредност најбоље праксе састоји се и у могућности да се примени у другим срединама без неких значајнијих промена или трошкова.

Конференција

Фазе пројекта

Реализација пројекта је почела формирањем тима страних и домаћих стручњака чији задатак је био да припреме питања за пријавни формулар, дефинишу јасне критеријуме и учествују у промоцији пројекта. Поред Евалуационог тима састављеног од 3 домаћа стручњака, на пројекту су радили и по један стручњак из Холандије, Бугарске и Хрватске, који су већ имали искуства у реализацији сличних пројеката у њиховим земљама.

Конференција

После припреме промотивног материјала, почетком априла је одржано пет регионалних радионица на којима је пројекат био представљен представницима градова и општина. Радионице су одржане у: Новом Саду, Врачару, Нишу, Крагујевцу и Ужицу. Поред тога, пројекат је презентован и на седницама Одбора Сталне конференције одржаним у периоду од маја до јуна 2006.

Следећи корак је био прикупљање примера најбоље праксе: конкурс је био отворен до краја јула, и у том периоду је прикупљено 76 примера. По правилима конкурса, свака општина је могла да пријави више примера из више области. Нажалост, примљено је и неколико пријава које су послате после прописаног рока, и нису могле бити прихваћене.

Прикупљене најбоље примере праксе оцењивао је Евалуациони одбор састављен тако да осигурава стручан и објективан поступак

при одабиру и одлучивању о јединицама локалне самоуправе са најбољом праксом. Од 76 прикупљених примера, 13 је ушло у ужи избор, највише по две из сваке области: Инђија и градска општина Нови Београд у категорији унапређење градске/општинске управе; градска општина Земун у категорији одрживи развој и заштита животне средине; Пирот и Коцељева у категорији подршка локалном економском развоју; Лебане у категорији комуналне услуге и станововање; Шабац и град Крагујевац у категорији социјална политика; Ариље у категорији иницијативе намењене младима; Врање у категорији унапређење положаја мањина; градска општина Палилула (Ниш) и Ваљево у категорији етика и транспарентност и Панчево у категорији култура и спорт.

У септембру 2006. је одржана конференција на коју су позвани представници свих градова и општина у Србији, као и домаћи и страни партнери Сталне конференције, представници централних власти и националних и локалних медија. Скуп је отворио амбасадор Краљевине Холандије у Србији, стручњаци из Холандије, Бугарске и Савета Европе су представили искуства у спровођењу сличних програма, а гости из Польске су презентовали своје примере са којима су добили награде на сличном такмичењу организованом у њиховој земљи. Свих 13 кандидата који су ушли у ужи избор представили су своје примере, а представници градова и општина су имали прилику да гласају за своје фаворите. На основу резултата гласања, проглашени су и победници: прво место су поделиле општине Ариље и Коцељева са истим бројем гласова (15), а трећепласирана нишка градска општина Палилула је освојила 11 бодова. Посебна награда је била намењена општини која је послала највише примера, и њу је освојио град Ниш.

НАГРАЂЕНИ ПРИМЕРИ

ПРОЈЕКАТ "ГРУПАЦИЈА МАЛИХ ОПШТИНА ЗАПАДНЕ СРБИЈЕ"

- Подршка локалном економском развоју -

ПРВА НАГРАДА

ГРАД/ОПШТИНА	КОЦЕЉЕВА
Број становника	16.000
Површина (у км ²)	257

КОНТАКТ ОСОБА	Милутин ЦВЕЈИЋ
Функција:	заменик председника општине
Контакт адреса:	Немањина 74, 15220 Коцељева
Телефон:	015 556 322
Електронска адреса:	mcvejic@ptt.yu

ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРИМЕРУ НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

ОПИС ПРОБЛЕМА

Шта је био узрок проблема?

- непостојање региона, па самим тим и могућности за равномеран регионални развој
- разлике у развијености између малих општина и великих градских центара
- постојећи представнички систем (недовољна заступљеност малих средина у Парламенту и Влади)
- законска решења која штете интересима малих општина
- непостојање планских докумената
- недостатак кадрова
- мали или никакви капацитети за коришћење донација и подстицајних средстава за развој
- немогућност формирања сопствених фондова за развој и гарантних фондова
- немогућност изласка из зачараног круга сиромаштва

Када је проблем настао?

Проблем је системске природе и његов почетак датира од 1960. године: укидањем среског система територијалне организације и спајањем сеоских општина у веће направљен је негативан синер-

гетски ефекат. Територијално–административна подела државе била је у функцији идеологије, а не развоја.

Додатни проблем је настао одузимањем имовине општинама 1995. године, а најновији је настао деловањем садашњих централних власти преко Закона о трансферним средствима, Закона о приватизацији и другим законским и подзаконским актима који не уважавају специфичност малих средина.

Која група грађана је била погођена проблемом?

Проблемом неравнopravnog статуса малих општина погођени су сви слојеви становништва, а нарочито становништво које живи ван општинских центара.

Које су биле последице проузроковане проблемом?

Буџетске последице се огледају у смањеним буџетима општина преко смањења трансферних средстава. То је условило вишеструко мање буџете по становнику у односу на градове, и немогућност малих општина да задовоље основне потребе грађана.

Посебан проблем су законска решења по којима средства од приватизације одлазе из малих општина, а нису урађена подзаконска акта која су битна за локалне самоуправе око наплате ренти у рударству и заштити човекове средине.

Социјални проблеми се огледају у немогућности локалних самоуправа да решавају проблеме најугроженијих слојева становника (старачка сеоска домаћинства, немогућност коришћења здравствене заштите, погоршање положаја маргиналних група), немогућност решавања питања радника који су у процесу транзиције остали без посла.

Политичке последице се огледају у политичкој нестабилности и фаворизовању од стране појединих министарстава локалних самоуправа где су председници општина блиски владајућим странкама, и градским срединама где је већи број гласача.

У економској области имамо пад животног стандарда грађана, непостојање капацитета за озбиљнији економски развој и коришћења подстицајних мера како донатора, тако и мера Владе Републике Србије. Самим тим мале општине нису атрактивне за инвеститоре.

Присутан је пад цена некретнине и обрадивог земљишта до бесцења.

Непостојање региона са извornом влашћу доводи до тога да се кључни инфраструктурни проблеми за више општина не решавају, и мали је број заједничких пројеката.

Посебан проблем у овој области је неуспешна приватизација.

Ко је покренуо иницијативу за решење проблема?

Иницијативу за решавање проблема покренула ја Скупштина Општине Коцељева.

ЦИЉЕВИ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Оснивање групације општина: Богатић, Владимирци, Коцељева, Крупањ, Лајковац, Љиг, Љубовија, Мали Зворник, Мионица, Осечина и Уб чији су основни задаци:

- сарадња у подстицању одрживог развоја на територији коју обухватају територије чланова Групације, и
- заједнички наступ у односу на партнere на локалном, регионалном, државном и међународном нивоу

ОПИС ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Да ли су постојале друге опције за решење проблема? Које? Зашто сте се одлучили за ову опцију?

Не постоји алтернатива удружилању и регионалном решавању проблема. За решавање проблема на овакав начин смо се определили у договору са нашим партнерима, осталим општинама, као и са начелницима Мачванског и Колубарског округа, РПК Ваљево и СКГО.

Ко је преuzeо иницијативу за примену одређеног примера најбоље праксе (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа невладине организација, привредници...)?

Иницијативу за примену примера најбоље праксе преузела је општина Коцељева заједно са СКГО, прихватењем иницијативе и променом Статута СКГО, како бисмо добили институционални оквир за организовање групације малих општина (функционалног региона).

Ко је разрадио начин спровођења примера најбоље праксе кроз акциони план, стратегију, предлог пројекта (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа, невладине организације, привредници...)?

Начин спровођења формирања и рада Групације малих општина Западне Србије предложен је од стране општине Коцељева и прихваћен на састанку малих општина у Коцељеви 07.04.2006. године.

Када сте започели примену примера најбоље праксе?

Групација малих општина Западне Србије почиње да живи 14. марта 2006. године потписивањем Протокола о сарадњи и формирању Групације малих општина од стране председника једанаест општина.

Да ли је пример најбоље праксе у потпуности примењен? Уколико није, колико је још времена потребно да би се довршила његова примена?

Пример најбоље праксе је почeo да се примењујe потписивањем Протокола о сарадњи и формирању Групације малих општина Западне Србије. У међувремену је осам општинских скупштина усвојило "Протокол", а до краја јуна ћe гa усвојити и остале скупштине општина.

Ко су корисници (циљне групе) примера најбоље праксе?

С обзиром да Методологија развоја коју смо прихватили подразумева територију као ресурс са свим њеним потенцијалима и слабостима, а посебно ћe посматрати и маргиналне групе као развојни ресурс, корисници ове праксе у будућности треба да буду како привреда тако и најшири слојеви становништва.

Да ли је Ваш град/ општина имала партнера у примени примера најбоље праксе (невладине организације, донатори, донаторски пројекти итд.)? Молимо вас да тачно наведете име.

Партнери на овом пројекту су:

- UNDP, преко своје канцеларије UNOPS, кроз укључивање ове иницијативе у програм "Град граду",
- Стална конференција градова и општина
- Регионална привредна комора Ваљево

Какав је био допринос партнера (финансијски, стручна помоћ, помоћ у реализацији, опрема/материјали,...)?

Допринос СКГО као асоцијације локалних самоуправа је био пресудан у самом старту кроз прихваташе иницијативе, затим промени Статута на Скупштини СКГО у децембру 2005. године чиме смо добили институционални оквир за организовање, као и кроз стручну помоћ у припреми документата и састанака и учешће у креирању Групације.

UNOPS се у ову иницијативу укључио од почетка фебруара 2006. године и његова улога је до сада била саветодавна, а непосредно је

узео учешће у креирању Агенције за социо-економски развој Групације малих општина.

У току је активност представника UNOPS на посети општинама чланицама Групације појединачно како бисмо формирали фокус групе у свим областима (пољопривреда по областима, са посебном фокус групом за сеоски туризам, сектор предузетништва, маргиналне групе, незапослени, област културе, итд). У току су разговори са овим партнером и око финансијског аспекта подршке.

Ко је водио процес примене примера најбоље праксе (град/општина или партнер?) На седници Групације малих општина Западне Србије 14. маја 2006. године именован је координатор за успостављање Агенције за социо-економски развој региона и тај посао носи општина Коцељева као иницијатор целог пројекта.

РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ

Активност	Временски период
Иницијатива према СКГО за оснивање тела у оквиру СКГО које би се посебно бавило проблематиком у односу на велике општине	07.03.2005.
Састанак председника једанаест општина на којем се констатује стање у малим локалним самоуправама, и на којем се доноси закључак да се отпочне формирање заједница малих општина Западне Србије као функционалног региона	25.05.2005.
Упознавање свих општина чланица функционалног региона са закључцима и примедбама на текст закључчака, настављање усаглашавања	25.05 до 30.06.2006.
Контактирање представника УНОПС-а и разговори око могуће подршке пројекту кроз програм "Град граду"	Фебруар 2006.
Састанак председника општина чланица функционалног региона, представника UNOPS, Регионалне привредне коморе Ваљево, невладиних организација и начелника Мачванског и Колубарског округа на којем се разматра како да се искуства регионалног развоја из Италије употребе у случају нашег функционалног региона и прихвате се "развојна акција" коју су понудили представници UNOPS	07.04.2006.

Потписивање Протокола о сарадњи и формирању Групације малих општина Западне Србије уз присуство представника СКГО, Регионалне привредне коморе Ваљево и UNOPS, као и одлука да се почне са формирањем агенције за социо-економски развој и одређивање оперативног тела на челу са представником из Коцељеве	14.04.2006.
Наставак усаглашавања са UNOPS око подршке функционалном региону и слање захтева за техничку и финансијску подршку Програма "Град граду" територијалном партнерству функционалног региона према Министарству за рад, запошљавање и социјалну политику Владе Републике Србије, као и према Амбасади Републике Италије у Београду	20.05.2006.
Први састанак оперативног тела Групације малих општина Западне Србије на којем је усаглашен текст око конкретних задатака агенције за социо-економски развој и договорене даље активности на посети свим општинама заједно са делегацијом UNOPS ради формирања фокус група из разних области живота и њиховог активирања. Позив Влади Републике Србије са два до-писа које су потписали сви представници општина. Један се односи на лоше стање инфраструктуре у овом региону и тражи се пријем код председника Владе РС, а други захтев за решавање проблема моста на Дрини код Малог Зворника јер је он значајан за овај регион.	25.05.2006.
Почетак рада у фокус групама треба да почне до краја августа 2006. године, после чега следе конкретни програми и пројекти подршке групама чији ће представници на фокус групама одредити приоритете у решавању проблема	

Да ли постоје предуслови које град/општина мора да поседује да би могла да примени Ваш пример најбоље праксе (законске, социјалне, организационе, финансијске, географске итд.)?

За примену овог примера је потребно подизање свести о сопственом положају, елиминисање локализма, спремност за договоре и партнерство, и свест да и мали могу да мењају окружење заједно, а не само да се њему прилагођавају.

Да ли су, према Вашим сазнањима, и други градови/општине упознате са Вашим пројектом? Да ли је неки други град/општина преузела Ваш пример најбоље праксе и кренула са његовом применом?

Сама иницијатива и све активности које су се око ње дешавале су медијски добро праћене како у локалним тако и у "великим" медијима.

У Србији се појављује више оваквих иницијатива, и ми смо спремни да помогнемо у указивању на преломне моменте када је пресудно да ли ће иницијатива да иде даље или престаје.

РЕЗУЛТАТИ

Да ли су нова одељења, сектори или нове структуре почеле са радом у Вашем граду/општини као резултат примене примера најбоље праксе?

У Регионалној агенцији за развој ће бити ангажовано неколико експерата.

ФИНАНСИЈЕ

Колики су приближно укупни трошкови примене примера најбоље праксе?

Процењени трошкови свих општина и других партнера се до сада крећу око 300.000,00 динара.

Који су били извори финансирања Вашег примера најбоље праксе (градски/општински буџет, републички буџет, донацији, други)? Молимо Вас да тачно наведете извор финансирања и износ.

Цео износ трошкова је финансиран из буџета општина. Свако је финансирао своје трошкове.

Који су ресурси били потребни за примену примера најбоље праксе (додатно особље, компјутери, софтвер, канцеларијски простор итд.)

Све радње обављене око ових послова је обавило особље које ради у општинским управама, а до сада је коришћен постојећи канцеларијски простор и опрема.

Да ли је пример најбоље праксе резултирао уштедама у буџету? Ако јесте, наведите којим?

Уштеде у буџету очекујемо преко цена заједничких планских докумената у односу на појединачне, бесплатно писање пројекта од стране Агенције за регионални развој, као и заједничком решавању инфраструктурних пројекта и проблема на пољу комуналија и екологије.

Коцељева, Пројекат "Групација малих општина Западне Србије"

Да ли ће пример најбоље праксе бити настављен у будућности? Ако хоће, ко ће га финансирати? Да ли се планира нова ставка у буџету која ће бити намењена финансирању примера најбоље праксе?

Групација малих општина Западне Србије тек почиње са радом.

У складу са циљем, њене активности ће бити следеће:

- Завршетак оснивања Регионалне развојне агенције, као савето-давног инструмента и инструмента подршке, која би била на располагању локалном социо-економском партнерству.
- Промоција система сложених мрежа односа између нашег региона и италијанских локалних руралних система које карактеришу сличне склоности и заједничке проблематике како би се допринело развоју локалних производних система обе територије, као и других мрежа у Европи.
- Експериментална примена у округу који је предмет интервенције, методологија усаглашавања, партнерства, територијалне анимације које се примењују у Италији.
- Подршка локалним институцијама у дефинисању стратегија свеобухватног локалног развоја и експерименталном спровођењу пилот иницијатива намењених руралном развоју.

Финансирање рада агенције очекујемо у наредном временском периоду од програма Град граду, а по престанку мисије UNOPS, агенција треба да буде самоодржива.

Остале функције региона ће бити финансиране из буџета локалних самоуправа чланица овог партнериства, и средства ће бити посебно планирана у буџетима за 2007. годину.

МОГУЋА ПОМОЋ ДРУГИМ ГРАДОВИМА/ОПШТИНАМА У ПРЕУЗИМАЊУ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

- Посете, сусрети и размене искустава
- Материјали
- Стручна помоћ
- Друге врсте помоћи – Присуство заинтересованих општина на састанцима Групације, као и саветовање од стране чланова Групације и преношење свих досадашњих искустава, упозорење на проблеме које је Групација имала и начини превазилажења

ПРЕВЕНЦИЈА БОЛЕСТИ ЗАВИСНОСТИ У ОПШТИНИ АРИЉЕ

- Иницијативе намењене младима -

ПРВА НАГРАДА

ГРАД/ОПШТИНА	АРИЉЕ
Број становника	19.784
Површина (у км ²)	349
КОНТАКТ ОСОБА	Љубица БОГОСАВЉЕВИЋ
Функција:	Председница Скупштине општине Ариље
Контакт адреса:	Улица светог Ахилија 53, 31230 Ариље
Телефон:	031 891 473
Електронска адреса:	predsedniksoarilje@yahoo.com

ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРИМЕРУ НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

ОПИС ПРОБЛЕМА

Шта је био узрок проблема?

- Непостојање националне стратегије за младе и националног превентивног програма заштите младих од злоупотребе психоактивних супстанци (дрога, алкохола, пушења дувана)
- Loше животне навике код великог броја младих у Ариљу
- Непостојање алтернативних програма за младе у општини и потребних услова који нуде и промовишу здраве стилове живљења уместо пасивног провођења времена уз злоупотребу дрога, алкохола, дувана.

Када је проблем настао?

Последњих 20 до 30 година.

Која група грађана је била погођена проблемом?

Директно су проблемом били погођени преадолесценти и адолосценти у добу од 12 до 20 година.

Индиректно многобројни грађани општине, родитељи, наставници, здравствени, социјални радници и други.

Које су биле последице проузроковане проблемом?

- Стални забрињавајући пораст броја младих у општини који се понашају на ризичан начин, имају проблеме са дрогама, па и најтежим
- Велики број интравенозних наркомана инфицираних вирусом хепатитиса Ц, Б
- Драматични случајеви изненадне смрти младих наркомана у граду
- Забрињавајући пораст броја деце и младих који конзумирају алкохолна пића, пуше дуван
- Све већи број младих са делинквентним и криминогеним понашањем, који се највише регрутују из групе зависника
- Издавање финансијских средстава за лечење зависника са тешким здравственим компликацијама
- Негодовање јавности због пасивног и незаинтересованог става државе и локалне самоуправе према овом проблему

Ко је покренуо иницијативу за решење проблема?

Одборници Скупштине општине Ариље доношењем одлуке о формирању скупштинског тела, Комисије за превенцију болести зависности.

ЦИЉЕВИ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

- Информисање и едукација деце иadolесцената о штетним ефектима злоупотребе психоактивних супстанци, пре него што дођу у ситуацију да пробају и користе исте
- Едукација родитеља и наставника, стручних сарадника у школама о истом проблему као и начинима како да помогну младима да лакше савладају кризе одрастања
- Промовисање здравих стилова живљења код деце и омладине кроз стварање услова за садржајно и квалитетно организовање слободног времена, бављење спортом, културно заједничким садржајима, и др.

ОПИС ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Да ли су постојале друге опције за решење проблема? Које? Зашто сте се одлучили за ову опцију?

Дуже од једне деценије Влада је најављивала доношење законских прописа и увођење у наставни план и програм предмета здравствено васпитање, у оквиру кога би се кроз редовну наставу ученици основних и средњих школа упознавали са основ-

ним знањима о болестима зависности и начинима заштите од њих.

Како је време пролазило, ризичне форме понашања код омладине и у нашој општини су све више узимале маха, пијење алкохола постајало све масовнија појава и код ученика у основним школама, злоупотреба дрога све учесталија и скоро свакодневна појава којој су подлегали све млађи, а пушење дувана попримало епидемијске разmere код становништва, па и деце и омладине, једна група ентузијаста, стручних људи за ову област, покренула је иницијативу, тражећи преко одборника у општинској скупштини да општина предузме одређене активности на заштити младих у нашој средини, не чекајући дugo најављивање мере на националном, државном плану.

Друга могућност је била ангажовање стручњака и експерата из великих центара за прављење и спровођење едукативних програма у нашој општини, што је изискивало знатна материјална средства и подразумевало кампањске активности.

Одлучили смо се за формирање тима од локалних стручњака, који најбоље познају ситуацију у локалној средини, имају потребна знања и вештине и довољно ентузијазма да се ухвате у коштац са овим проблемом.

Ко је преузео иницијативу за примену одређеног примера најбоље праксе (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа невладине организација, привредници...)?

Скупштина општине Ариље преко своје Комисије за превенцију болести зависности у којој су били представници општине, школа, дома здравља, центра за социјални рад, правосудних органа, младих, СПЦ.

Убрзо је због позитивних ефеката својих активности Комисија задобила општу подршку локалне заједнице, те су програме које је она спроводила подржавале локалне привредне организације, грађани, невладине организације и донатори.

Ко је разрадио начин спровођења примера најбоље праксе кроз акциони план, стратегију, предлог пројекта (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа, невладине организације, привредници...)?

Комисија за превенцију болести зависности, као скупштинско тело, донела је програм и план рада, који су усвојени од стране Скупштине општине, а једном годишње подноси извештај о раду и финансијски извештај Скупштини.

Програмом рада одређен је састав Комисије, задаци и циљеви, циљне групе, делокруг рада. Планом активности на годишњем нивоу планирају се едукативне активности са ученицима у свим основним и средњој школи у општини, са тачно утврђеним распоредом едукације, кроз вршњачку едукацију, радионице, интерактивна предавања и разговоре, активности са родитељима, наставницима, стручним сарадницима у школама, алтернативне спортско рекреативне и културно забавне активности, промотивне активности, пројектне активности и др.

Комисија је основала "Фонд за превенцију болести зависности" преко кога прикупља средства за свој рад из буџета општине, од донатора, грађана, привредних организација.

Да ли је пример најбоље праксе био заснован на посебном или општем плану општине?

Није претходно постојао општински план области заштите здравља младих, али од формирања Комисије 1998. године, годишњи планови рада Комисије улазе у план рада општине.

Годишње, Комисија извештава Скупштину о својим активностима.

Када сте започели примену примера најбоље праксе?

У фебруару 1998. године формирана је Комисија и од тада континуирано иницира, организује, координише активности свих друштвених субјеката у општини на заштити здравља младих са акцентом на афирмисању и подршци здравим стиловима живљења код деце и омладине.

Да ли је пример најбоље праксе у потпуности примењен? Уколико није, колико је још времена потребно да би се довршила његова примена?

- Сматрамо да је овај пример најбоље праксе у потпуности примењен у обimu и на начин како је планиран. У току примене првобитни модел превенције болести зависности на нивоу мале локалне заједнице стално се допуњавао и развијао, унапређивао новим идејама, стручним и научним сазнањима, деловима истустава из других средина која су могла бити адекватно примењена у нашој општини.
- Може се рећи да је суштина модела примера најбоље праксе који нудимо: информисање и едукација ученика, родитеља, наставника из области болести зависности кроз вршњачку едукацију, радионице и интерактивна предавања и разговоре, стварање услова за здравије, садржајније и креативније провођење слободног времена, подршка здравим стиловима живљења, промотивно едукативне активности. Начини и методе, пак, како се све

наведене активности спроводе подлежу сталном усавршавању, обогаћивању, допуњавању, како би за младе биле атрактивне, пријемчиве, прихватљиве, те самим тим и ефикасне.

Колико је временски трајала примена примера најбоље праксе?

Примена модела најбоље праксе траје од 1998. године до данас, а спроводи се кроз редовни годишњи план активности, бројне пројекте

Ко су корисници (циљне групе) примера најбоље праксе?

- Директни корисници су преадолесценти иadolесценти у општини Ариље, односно ученици 4–8. разреда свих основних школа у општини, као и ученици средње школе у Ариљу
- Наставници, стручни сарадници свих школа у Ариљу
- Родитељи

Колики је проценат становништва Вашег града/општине за који процењујете да су имали користи од примера најбоље праксе?

Око 8000 или 40 % становника (2500 ученика, 5000 родитеља, 500 осталих)

Да ли је Ваш град/ општина имала партнера у примени примера најбоље праксе (невладине организације, донатори, донаторски пројекти итд.)? Молимо вас да тачно наведете име.

- Донатори USAID, IRD, у донаторским пројектима: "Ариљска школа здравог живљења", "Омладински центар Ариље", "Сачувамо здравље младих у Ариљу"
- Невладина организација "Центар креативног окупљања" је стални партнери општини у организацији и реализацији програмских активности, а пре свега креативних радионица, спортских манифестација, културно забавних програма за младе, НВО "Расвит" Ариље
- Невладина организација "Сретење" из Пожеге у реализацији пројекта "Омладински волонтерски центар"
- Невладина организација "Јумсик" из Београда у организовању тренинга за вршњачке едукаторе

Какав је био допринос партнера (финансијски, стручна помоћ, помоћ у реализацији, опрема/материјали,...)?

- Страни донатори су финансијски подржавали наведене пројекте, реконструисали простор и набавили опрему за Омладински цен-

тар Ариље, опрему за диско клуб у средњој школи, набавили опрему ради унапређења наставе у свим школама (ТВ, видео, касетофони, филмска камера, дигитални фотоапарат, видеобим), материјали за рад ликовних, модних, драмских и других радионица.

- Невладине организације су углавном сарађивале у организовању обуке, тренинга и разних алтернативних програма.

Ко је водио процес примене примера најбоље праксе (град/општина или партнери?)

Комисија за превенцију болести зависности Скупштине општине Ариље

РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ

Активност	Временски период
Вршњачка едукација из области превенције болести зависности и заштите репродуктивног здравља, радионице	новембар – мај
Истраживање информисаности, ставова, искуства на узорку од 1681 ученика	1998
Тренинг за вршњачке едукаторе	јул – август
Интерактивна предавања, разговори са ученицима	новембар – мај
Летњи едукативни кампови	јун
Едукативни семинари за родитеље, наставнике	децембар
Ариљске зимске радости, спортско-културно, забавно-едукативна манифестација	јануар
Спортски турнири : фудбал, баскет, одбојка, шах	Јануар, јул, август
Школа пливања, Школа скијања	Јануар, јул, август
Ликовне радионице: сликање, фотографија	Јануар, април

Да ли постоје предуслови које град/општина мора да поседује да би могла да примени Ваш пример најбоље праксе (законске, социјалне, организационе, финансијске, географске итд.)?

- Потребна је политичка воља и сензибилитет за потребе младих
- Неопходни стручњаци мотивисани да се баве овим проблемима
- Потребна су финансијска средства за спровођење програма
- Потребна је одлучност у доношењу одређених одлука и доследност у њиховој примени (радно време угоститељских објеката, намена објекта у близини школа, продаја алкохола и дувана у трговинским радњама у близини школа и сл.)

Да ли су, према Вашим сазнањима, и други градови/општине упознате са Вашим пројектом? Да ли је неки други град/општина преузела Ваш пример најбоље праксе и кренула са његовом применом?

На молбу колега помагали смо општинама Косјерић, Чачак, Лазаревац, Рума, Сокобања, Пирот.

РЕЗУЛТАТИ

Утицај на:

град/општину Општина Ариље је у стручној и широј јавности позната као општина у којој се више година успешно спроводи модел превенције болести зависности у складу са смерницама Светске здравствене организације, ЕУ. На иницијативу Комисије донет је одређен број одлука које се односе на уређење радног времена угоститељских објеката, намену објекта у близини школа. Отворено је Саветовалиште за болести зависности.

кориснике Повећан је ниво информисаности и квалитет знања о болестима зависности и ризичном понашању код ученика, родитеља, наставника; боље препознају младе са проблемима и благовремено им помажу; смањен је број нових случајева, благовремено се лече.

друге интересне групе (невладине организације, грађани итд.)

- Грађани отвореније разговарају о овим проблемима, чешће траже савете стручњака, предлажу мере, подржавају рад Комисије
- НВО у својим програмима стављају активности са младима, посебно алтернативне, као противтежу злоупотреби психоактивних супстанци.

Да ли је пример најбоље праксе дао (означити и описати један или више приложених сегмената):

Нове/побољшане методе рада

Вршњачка едукација младих из области превенције болести зависности и заштите репродуктивног здравља, након тренинга и сертификоваша вршњачких едукатора

Нови/унапређени општински акти/прописи

Одлука о радном времену угоститељских објеката
Одлука о намени објекта у непосредној близини школа
Одлука о забрани продаје дувана и алкохола у трговинским радњама у близини школа

Да ли су нова одељења, сектори или нове структуре почеле са радом у Вашем граду/ општини као резултат примене примера најбоље праксе?

Основан је Омладински центар Ариље у оквиру пројекта, који је наставио са радом и након завршетка пројекта.

Да ли је запослено ново особље током примене примера најбоље праксе?

У Омладинском центру Ариље запослена су два омладинца.

Уколико јесте, да ли је и након завршетка пројекта наставило са радом у граду/општини?

Да.

Да ли је ваш пример најбоље праксе решио проблем корисника и у коликој мери?

Природа превентивних програма је таква да се ефекти не могу сагледати непосредно након завршетка одређене активности. Одређени позитивни ефекти, напред наведени, су већ видљиви, више у квалитативном смислу, боља информисаност, смањење ризичног понашања код младих, отвореног изношења проблема,

међусобног указивања на проблеме младих, лакше обраћање и тражење помоћи, али и смањење новопријављених случајева зависника.

ФИНАНСИЈЕ

Колики су приближно укупни трошкови примене примера најбоље праксе?

Укупно 6.860.939 динара за 8 година имплементације.

Који су били извори финансирања Вашег примера најбоље праксе (градски/општински буџет, републички буџет, донацији, други)? Молимо Вас да тачно наведете извор финансирања и износ.

година	Буџет – динари	Предузећа, појединци	Донатор	укупно
1998	4.500	4.000		8.000
1999	27.100	5.328		32.428
2000	64.000	22.000		86.000
2001	105.000			105.000
2002	415.000	104.000	563.000	1.082.000
2003	1.130.000		809.311	1.939.311
2004	624.500	2.500		627.000
2005	585.000		837.200	1.422.200
2006	1.134.000		429.000	1.559.000

Који су ресурси били потребни за примену примера најбоље праксе (додатно особље, компјутери, софтвер, канцеларијски простор итд.)

- Простор за едукативни рад са младима у школама, омладинском центру
- Канцеларијски простор у општини и омладинском центру
- Сале за културне, забавне активности, ликовне радионице
- Стручњаци, лекари, психолози, социјални радници, педагози, наставници, учитељи, финансијски стручњаци
- Компјутери

Ариље, Превенција болести зависности у општини Ариље

- Видеопројектор, видеокамера, фотоапарат за праћење програма и презентације
- Спортски реквизити, спортски терени
- Материјал за ликовне радионице, креативне радионице

Да ли ће пример најбоље праксе бити настављен у будућности? Ако хоће, ко ће га финансирати? Да ли се планира нова ставка у буџету која ће бити намењена финансирању примера најбоље праксе?

Да, наставља се и ове године. Финансира се делом из буџета, од домаћих и страних донатора. 2006. године ће у оквиру Програма помоћи општинама Швајцарска агенција за развој и сарадњу суфинансирати израду Општинске стратегије за младе и додатно опремање Омладинског центра са још 3 рачунарска сета и фотокопирним апаратом (за организовање обуке интернета и курсеве енглеског језика).

Постоји ставка у општинском буџету Општинска Комисија за превенцију болести зависности

МОГУЋА ПОМОЋ ДРУГИМ ГРАДОВИМА/ОПШТИНАМА У ПРЕУЗИМАЊУ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

- Посете, сусрети и размене искустава
- Материјали
- Стручна помоћ

ИНФОРМАТОР О РАДУ ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ПАЛИЛУЛА

- Етика и транспарентност -

ТРЕЋА НАГРАДА

ГРАД/ОПШТИНА	Градска општина ПАЛИЛУЛА – Ниш
Број становника	72.000
Површина (у км ²)	117

КОНТАКТ ОСОБА	Оливер ИЊАЦ
Позиција:	Начелник општинске управе
Контакт адреса:	ул. Бранка Радичевића 1, 18000 Ниш
Телефон:	018 290 600
Електронска адреса:	ioliver@gu.ni.sr.gov.yu

ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРИМЕРУ НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

ОПИС ПРОБЛЕМА

Шта је био узрок проблема?

Приоритет и најважнији предуслов демократизације друштва је јавност у раду, побољшање комуникације информисаности и нивоа едукације грађана. Недостатак адекватног начина информисања и едукације грађана умањује процес демократизације.

Када је проблем настао?

Поделом града Ниша на пет нових градских општина које су лимитиране у својим надлежностима појавио се и проблем непознавања надлежности и начина рада, као и трошења буџетских средстава од стране новоформираних општина.

Која група грађана је била погођена проблемом?

Сви грађани, становници новонасталих општина као и привредни субјекти који послују на територији градске општине Палилула су имали проблема у остваривању својих права и обавеза.

Које су биле последице проузроковане проблемом?

Непознавање надлежности и начина рада градских општина у Нишу збуњивало је грађане који су лутали од општине до градске управе у покушајима да остваре своја права и обавезе, чиме су стварани непотребни трошкови превоза и плаћања надокнада и такси. На

другој страни недостатак информација о трошењу буџетских средстава, као и о зарадама општинских службеника изазивао је код грађана неразумевање и негативан однос према руководству и запосленима у општинској администрацији.

Ко је покренуо иницијативу за решење проблема?

Скупштина Републике Србије је донела Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Сл. Гласник РС" број 120/04) и Упутство за објављивање информатора о раду државног органа ("Сл. Гласник РС" број 57/05).

ЦИЉЕВИ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Осим поштовања Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, израдом и стављањем на увид јавности Информатора о раду градске општине Палилула омогућено је информисање грађана. Отвореност и јавност у раду органа локалне самоуправе и боља информисаност су предуслови за партиципацију грађана у локалним заједницама.

ОПИС ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Да ли су постојале друге опције за решење проблема? Које? Зашто сте се одлучили за ову опцију?

Израда, дистрибуција и презентовање Информатора о раду градске општине Палилула је само један од начина остваривања транспарентности у раду градске општине Палилула. Веб презентација градске општине Палилула је доступна ограниченој броју грађана, односно онима који могу да користе електронске сервисе. Информатор о раду је доступан и у штампаној и у електронској верзији чиме је омогућен приступ великим броју грађана.

Ко је преузeo иницијативу за примену одређеног примера најбоље праксе (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа невладине организација, привредници...)?

У складу са Законом и Правилником, председник градске општине Палилула је наложио израду Информатора о раду градске општине Палилула.

Ко је разрадио начин спровођења примера најбоље праксе кроз акциони план, стратегију, предлог пројекта (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа, невладине организације, привредници...)?

Поступајући по Закону, Правилнику и налогу председника, начелник општинске управе градске општине Палилула је са својим сарадницима започео активности на прикупљању података који ће бити презентовани у Информатору а потом и на изради самог Информатора.

Да ли је пример најбоље праксе био заснован на посебном или општем плану општине?

Информатор о раду градске општине Палилула је заснован на Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Сл. Гласник РС" број 120/04) и Упутству за објављивање информатора о раду државног органа ("Сл. Гласник РС" број 57/05).

Када сте започели примену примера најбоље праксе?

Информатор о раду градске општине Палилула је објављен децембра 2005. године.

Да ли је пример најбоље праксе у потпуности примењен? Уколико није, колико је још времена потребно да би се довршила његова примена?

Информатор о раду је објављен на веб сајту градске општине Палилула (www.palilulani.org.yu) и стално је доступан свим грађанима. Штампана верзија Информатора је на располагању свим грађанима који доставе захтев за увид у Информатор.

Колико је временски трајала примена примера најбоље праксе?

Информатор о раду градске општине Палилула се ажурира сваког месеца новим подацима о раду градске општине Палилула.

Ко су корисници (циљне групе) примера најбоље праксе?

Корисници информација које се налазе у Информатору о раду градске општине Палилула су грађани, привредни субјекти, новинари, НВО и други.

Колики је проценат становништва Вашег града/општине за који процењујете да су имали користи од примера најбоље праксе?

С обзиром да је Информатор о раду градске општине Палилула тек неколико месеци доступан грађанима, у овом тренутку око 5% становништва је упознато са њим и користи информације које се у њему налазе.

Да ли је Ваш град / општина имала партнера у примени примера најбоље праксе (невладине организације, донатори, донаторски пројекти итд.)? Молимо вас да тачно наведете име.

Информатор о раду градске општине Палилула је урађен самостално, без учешћа партнера.

Ко је водио процес примене примера најбоље праксе (град/општина или партнери?)

Процес примене је у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Сл. Гласник РС" број 120/04), Упутством за објављивање информатора о раду државног органа ("Сл. Гласник РС" број 57/05) и налогом председника општине водио начелник општинске управе градске општине Палилула.

РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ

Активност	Временски период
Упознавање са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Сл. Гласник РС" број 120/04) и Упутством за објављивање информатора о раду државног органа ("Сл. Гласник РС" број 57/05).	15 дана
Прикупљање и обрада података за Информатора о раду градске општине Палилула	30 дана
Штампање и објављивање Информатора о раду градске општине Палилула	2 дана

Да ли постоје предуслови које град/општина мора да поседује да би могла да примени Ваш пример најбоље праксе (законске, социјалне, организационе, финансијске, географске итд.)?

С обзиром да је Скупштина РС донела Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Сл. Гласник РС" број 120/04) и Упутство за објављивање информатора о раду државног органа ("Сл. Гласник РС" број 57/05), нема других предуслова за примену нашег примера најбоље праксе.

Да ли су, према Вашим сазнањима, и други градови/општине упознате са Вашим пројектом? Да ли је неки други град/општина преузела Ваш пример најбоље праксе и кренула са његовом применом?

Повереник за информације од јавног значаја Републике Србије је у свом извештају 021-01-9/2006-01 од 14.3.2006. године који је до-ставио председнику Скупштине Републике Србије, Информатор о раду градске општине Палилула оценио као један од пет добрих примера Информатора о раду локалних самоуправа и на тај начин упознао посланике Скупштине Републике Србије чиме су се на индиректан начин упознали и остали градови и општине. Информатор о раду градске општине Палилула је као пример и образац користила и градска општина Медијана у Нишу.

РЕЗУЛТАТИ

Утицај на:

град/општину Објављивањем Информатора о раду градске општине Палилула, повећан је степен поверења у органе локалне самоуправе.

кориснике Отвореност и јавност у раду органа локалне самоуправе који су на овај начин представљени створили су предуслове за учешће грађана у локалној заједници. Грађани располажу свим информацијама потребним за остваривање својих права и обавеза.

Да ли је пример најбоље праксе дао (означити и описати један или више приложених сегмената):

Нове/побољшане методе рада С обзиром да располажу информацијама о начину остваривања својих права и обавеза, грађани и привредници унапред припреме потребну документацију и брже и ефикасније, са мање долазака у зграду административног седишта општине Палилула, остварују своја права и обавезе.

Да ли је ваш пример најбоље праксе решио проблем корисника и у коликој мери?

Сви корисници услуга општинске управе, који су у претходном периоду желели да остваре своја права и обавезе, више пута су, због недостатка информација, морали да се обраћају органима локалне управе. Објављивањем Информатора о раду градске општине Палилула, корисници који имају приступ Информатору своје захтеве реализују много брже и ефикасније.

ФИНАНСИЈЕ

Колики су приближно укупни трошкови примене примера најбоље праксе?

Прикупљање и обраду информација, као и штампање и објављивање Информатора о раду градске општине Палилула, су као редовне радне обавезе запослених у локалној управи обављали сами запослени. Трошкови су мали и то су трошкови штампања Информатора.

Који су били извори финансирања Вашег примера најбоље праксе (градски/општински буџет, републички буџет, донацији, други)? Молимо Вас да тачно наведете извор финансирања и износ.

Израда Информатора о раду градске општине Палилула је финансирана из буџета градске општине Палилула и трошкови износе укупно 2500,00 динара.

Који су ресурси били потребни за примену примера најбоље праксе (додатно особље, компјутери, софтвер, канцеларијски простор итд.)

За припрему, обраду и штампање Информатора о раду градске општине Палилула коришћена је постојећа рачунарска опрема у општинској управи општине Палилула. Електронска верзија Информатора о раду градске општине Палилула је објављена на веб презентацији градске општине Палилула. Прикупљање и обраду информација, као и штампање и објављивање Информатора о раду градске општине Палилула су као своје редовне радне обавезе обављали сами запослени у општинској управи.

Да ли је пример најбоље праксе резултирао уштедама у буџету? Ако јесте, наведите којим?

Информатор о раду градске општине Палилула се сваког месеца допуњује новим подацима, и то ће бити чињено и у наредном периоду. С обзиром да су трошкови који настају занемарљиви, у буџету неће бити предвиђена посебна ставка за ту намену.

МОГУЋА ПОМОЋ ДРУГИМ ГРАДОВИМА/ОПШТИНАМА У ПРЕУЗИМАЊУ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

- Материјали

Палилула Ниш, Информатор о раду градске општине
Палилула

ПРИМЕРИ КОЈИ СУ УШЛИ у ужи избор

ПРОЈЕКАТ "СИСТЕМ 48 САТИ"

- Унапређење градске/општинске управе -

ГРАД/ОПШТИНА	ИНЂИЈА
Број становника	52.750
Површина (у км ²)	384
КОНТАКТ ОСОБА	Петар ЈАЊИЋ
Позиција:	члан Кабинета председника Општине Инђија
Контакт адреса:	Цара Душана 1, 22320 Инђија
Телефон:	022 560 304
Електронска адреса:	pjanjic@indjija.net

ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРИМЕРУ НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

ОПИС ПРОБЛЕМА

Шта је био узрок проблема?

Велики број захтева грађана као и непостојање координације у њиховом решавању и пружању информација грађанима били су само неки од проблема. Врло често су грађани позивали или ишли од предузећа до предузећа која се баве комуналном проблематиком у жељи да реше свој проблем. Врло често се дешавало да се грађани немоћни да нађу одговорне за решавање њихових проблема обрате локалној управи што је у многоме отежавало рад администрације а грађане остављало без решења.

Када је проблем настао?

Проблем је настало као последица старе организације у систему локалне управе и јавних предузећа и наслеђених проблема у њиховом функционисању који су често доводили грађане у ситуацију да цео дан проведу на разним шалтерима без одговарајућег одговора.

Која група грађана је била погођена проблемом?

Сви грађани који су имали потребу да контактирају са Општином или Јавним предузећима на територији општине Инђија и изнесу своје проблеме или захтеве су били погођени проблемом.

Које су биле последице проузроковане проблемом?

Незадовољство грађана је било приметно. Поред тога, јавна предузећа су врло често решавала проблеме појединачно а не систем-

ски, што је доводило до већих трошкова и нерационалне употребе ресурса.

Ко је покренуо иницијативу за решење проблема?

Руководство Општине Инђија је током реформе локалне администрације увидело потребу увођења система који би ефикасније одговарао на захтеве и проблеме грађана.

ЦИЉЕВИ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

- одговор на све захтеве и комуналне проблеме грађана у року од 48 сати,
- обухватање свих јавних предузећа и служби у један систем и интеракција са грађанима кроз јединствен комуникациони канал,
- контрола трошења општинских ресурса како у јавним предузећима тако и у општинској управи,
- лакша контрола и координација рада јавних предузећа.

ОПИС ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Да ли су постојале друге опције за решење проблема? Које? Зашто сте се одлучили за ову опцију?

Да. Било је могуће поставити само Call центар који би примао захтеве грађана и упућивао их јавним предузећима и другим субјектима али то не би пружилоовољно добар систем праћења извршених интервенција и одговора према грађанима.

Ко је преузео иницијативу за примену одређеног примера најбоље праксе (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа невладине организација, привредници...)?

Општина Инђија, на челу са председником општине, показала је спремност увођења оваквог система у локалну управу а америчка невладина организација DAI у оквиру програма USAID/SLGRP је финансирала одлазак у Сједињене америчке државе где је први пут овакав систем постављен. Када је уведен, осим у Инђији, "Систем 48" није постојао нигде у Европи.

Ко је разрадио начин спровођења примера најбоље праксе кроз акциони план, стратегију, предлог пројекта (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа, невладине организације, привредници...)?

Општина Инђија је разрадила модел увођења "Система 48" кроз предлог пројекта у оквиру SLGRP програма а на основу искустава

из САД. Касније је сам модел коришћења и управљања системом развијан у сарадњи са DAI.

Да ли је пример најбоље праксе био заснован на посебном или општем плану општине?

Радило се о посебном плану заснованом на успешној пракси локалних администрација у Балтимору и Чикагу и процене да би увођење "Система 48" унапредило рад локалне самоуправе у Инђији.

Када сте започели примену примера најбоље праксе?

Током 2004. године је започело коришћење "Система 48" а први релевантни резултати су били видљиви у другој половини 2004. године.

Да ли је пример најбоље праксе у потпуности примењен? Уколико није, колико је још времена потребно да би се довршила његова примена?

Да. Тренутно је "Систем" покрио сва јавна предузећа као и Општинску управу, Дом здравља али и републичке службе и јавна предузећа. Систем је током увођења и примене у неколико наврата усавршаван а нарочито у погледу компоненте мониторинга, евалуације и праћења резултата и успеха употребе "Система 48".

Колико је временски трајала примена примера најбоље праксе?

За имплементацију је било потребно око 2 месеца. Након тога је "Систем 48" пуштен у пробни рад и до данас функционише са свим функционалностима.

Ко су корисници (циљне групе) примера најбоље праксе?

Сви грађани који су имали потребу да контактирају Општину или Јавна предузећа на територији општине Инђија и изнесу своје проблеме или захтеве су били погођени проблемом.

Поред тога, корисници "Система 48" су и сва јавна предузећа и организације које су укључене у "Систем" и које користе функционалности "Система" како за лакше управљање захтевима грађана, тако и за планирање будућих пројеката и задатака, с обзиром да "Систем" има и развојну компоненту засновану на базама података свих интеракција свих субјеката са "Системом 48".

Колики је проценат становништва Вашег града/општине за који процењујете да су имали користи од примера најбоље праксе?

Тачан проценат грађана који користе услуге "Система 48" је тешко утврдити али је запажен стални пораст броја интеракција грађана са системом нарочито у броју позива ка Call центру. У почетку је тај број био неколико десетина у току недеље а данас се своди на неколико стотина позива и захтева. Сматра се да је велики број грађана упознат са функционалностима "Система 48" нарочито имајући у виду агресивну промоцију коју је Општина спровела током 2004. и 2005. године.

Да ли је Ваш град/ општина имала партнера у примени примера најбоље праксе (невладине организације, донатори, донаторски пројекти итд.)? Молимо вас да тачно наведете име.

Да. "Систем 48" је реализован у сарадњи са DAI у оквиру програма USAID/SLGRP уз подршку локалне управе у Балтимору.

Какав је био допринос партнера (финансијски, стручна помоћ, помоћ у реализацији, опрема/материјали,...)?

У оквиру SLGRP програма Општини Инђија је пружена стручна помоћ, помоћ у реализацији и имплементацији као и помоћ у набавци хардвера.

Ко је водио процес примене примера најбоље праксе (град/општина или партнер?)

Општина Инђија са својим менаџментом је преузела на себе обавезу да успешно имплементира "Систем 48" у локалној управи са циљем што рационалније употребе свих општинских ресурса а са жељом да што агилније и професионалније одговори на захтеве и проблеме грађана. DAI је током имплементације и коришћења "Система 48" вршио сталне анализе и давао смернице за могућа прилагођавања система и унапређења.

РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ

Активност	Временски период
Постављање хардверске, софтверске и телекомуникационе инфраструктуре укључујући повезивање свих ентитета	2 месеца
Обука запослених током и након постављања инфраструктуре	1 месец
Пробни рад "Система"	3 месеца

Да ли постоје предуслови које град/општина мора да поседује да би могла да примени Ваш пример најбоље праксе (законске, социјалне, организационе, финансијске, географске итд.)?

Не. Осим потребне инфраструктуре (софтверске, хардверске и телекомуникационе) као и потребе за додатном обуком неколико запослених у локалној управи други предуслови нису видљиви.

Да ли су, према Вашим сазнањима, и други градови/општине упознате са Вашим пројектом? Да ли је неки други град/општина преузела Ваш пример најбоље праксе и кренула са његовом применом?

Општину Инђија је у протеклом периоду посетило преко 100 општина из Србије и неколицина из региона и упознали су се са начином функционисања "Система 48", као и са предностима које овај начин управљања комуналним проблемима пружа.

Постоје индиције да ће неколико Општина у Србији отпочети реализацију у својим срединама.

РЕЗУЛТАТИ

Утицај на:

град/општину	Увођењем "Система 48" грађани су Општину Инђија препознали као прогресивну општинску управу спремну да одговори на њихове захтеве у најкраћем могућем року. С друге стране, општинска управа је добила апарат којим лакше може да контролише трошење буџетских средстава и да планира дугорочно.
--------------	---

кориснике	Корисници сада много лакше комуникаирају са свим јавним комуналним предузећима и локалном управом што за резултат има брже решавање проблема грађана и бољу интеракцију између грађана и локалне самоуправе. Грађани сада препознају "Систем 48" као место где могу пријавити и решити све своје комуналне проблеме.
друге интересне групе (невладине организације, грађани итд.)	Поред грађана и све организације и правни субјекти су у могућности да користе услуге "Система 48".

Да ли је пример најбоље праксе дао (означити и описати један или више приложених сегмената):

Нове/побољшане услуге	Уведен је Call центар који до тада није постојао. Поред тога имплементацијом у систем електронске управе грађанима је "Систем 48" постао доступан и преко телефона, интернета, СМС. На тај начин грађани много лакше прате пријављене проблеме и њихов статус.
Нове/побољшане методе рада	Повезивањем општинске управе са јавним предузећима у јединствен информациони систем створена је једна нова организациона структура које је омогућила лакшу комуникацију између локалне управе и других субјеката. Такође, уведен је и састанак "Система 48" који се одржава сваког петка у исто време и на коме по неколико субјеката "Система 48" износи на сваке две недеље тренутно стање и начине на који функционише "Систем 48". Истовремено, уведена је и компонента планирања која омогућава да праћењем база података "Система 48" јавна предузећа лакше формирају своје годишње планове.

Да ли су нова одељења, сектори или нове структуре почеле са радом у Вашем граду/ општини као резултат примене примера најбоље праксе?

Да. Дефинисан је Call центар "Система 48" у оквиру Пријемног одељења Општинске управе а истовремено у свакој од организација

која је укључена у "Систем 48" одређена особа за комуникацију и администрацију.

Да ли је запослено ново особље током примене примера најбоље праксе?

Да. Особље у Call центру као и администратори у јавним предузећима.

Уколико јесте, да ли је и након завршетка пројекта наставило са радом у граду/општини?

Да. "Систем 48" постоји и данас.

Да ли је ваш пример најбоље праксе решио проблем корисника и у коликој мери?

Да. Праћењем рада "Система 48" установљено је да су грађани после пробног периода коришћења почели у великој мери да користе услуге "Система 48" а број позива према Call центру расте готово свакодневно. Притисак грађана на Јавна предузећа је сведен на минимум, а број интервенција на захтев грађана је повећан. У целости посматрано "Систем 48" је постао једноставан начин за решавање свим комуналним проблема грађана на територији општине Инђија а број захтева и брзина одговора на захтеве као и брзина њиховог решавања су умногоме побољшани што за резултат има решен већи број захтева и задовољније грађане односно кориснике "Система 48".

ФИНАНСИЈЕ

Колики су приближно укупни трошкови примене примера најбоље праксе?

У циљу успостављања "Система 48" неопходно је све организације које су укључене у рад "Система" повезати у један информациони систем. Потребно је обезбедити хардверску, софтверску и телекомуникациону инфраструктуру као и обуку корисника система. Процењени трошкови потпуне имплементације су око 35.000 евра.

Који су били извори финансирања Вашег примера најбоље праксе (градски/општински буџет, републички буџет, донацији, други)? Молимо Вас да тачно наведете извор финансирања и износ.

"Систем" је имплементиран у неколико фаза и поступно, те је тешко навести тачан износ утрошених средстава. Део средстава је обезбеђен из општинског буџета а део од донаторских организација у оквиру USAID програма (DAI, SLGRP).

Инђија, Пројекат "Систем 48 сати"

Који су ресурси били потребни за примену примера најбоље праксе (додатно особље, компјутери, софтвер, канцеларијски простор итд.)

Употребљен је постојећи информациони систем локалне управе који је унапређен имплементацијом одговарајућих софтверских модула. Исти систем је отворен ка осталим корисницима "Система 48" у циљу једноставније употребе интегралног система. Формиран је Call центар који је опремљен скромном телекомуникационом опремом потребном за функционисање система. Запослена је једна особа у Општинској управи и 3 особе у јавним предузећима.

Да ли је пример најбоље праксе резултирао уштедама у буџету? Ако јесте, наведите којим?

Да. Уштеде при коришћењу "Система 48" су уочене већ у 2004. години али је та година била лоша за процену јер је "Систем" био једно време у тест фази. У 2005. години употребом "Система 48" забележена је уштеда од око 12% укупног буџета.

Да ли ће пример најбоље праксе бити настављен у будућности? Ако хоће, ко ће га финансирати? Да ли се планира нова ставка у буџету која ће бити намењена финансирању примера најбоље праксе?

Да. Систем је скоро потпуно самоодржив а његов значај за планирање како рада јавних предузећа тако и општинског буџета је немерљив. Трошкови коришћења система су сведени на минимум и Општина је спремна да из буџета издава средства неопходна за нормално функционисање "Система 48".

МОГУЋА ПОМОЋ ДРУГИМ ГРАДОВИМА/ОПШТИНАМА У ПРЕУЗИМАЊУ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

- Посете, сусрети и размене искустава
- Материјали
- Стручна помоћ

ПРОЈЕКАТ "КОРАК БЛИЖЕ ГРАЂАНИМА"

- Унапређење градске/општинске управе -

ГРАД/ОПШТИНА	ГРАДСКА ОПШТИНА НОВИ БЕОГРАД, (БЕОГРАД)
--------------	--

Број становника	238.000
-----------------	---------

Површина (у км ²)	40.960
-------------------------------	--------

КОНТАКТ ОСОБА	Дарко МИШИЋ
---------------	-------------

Позиција:	Члан Општинског већа
-----------	----------------------

Контакт адреса:	Бул. Михаила Пупина 167, Нови Београд
-----------------	---------------------------------------

Телефон:	011 3106 780/790
----------	------------------

Електронска адреса:	darkom@novibeograd.org.yu
---------------------	---------------------------

ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРИМЕРУ НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

ОПИС ПРОБЛЕМА

Шта је био узрок проблема?

Неефикасна, бирократизована и нетранспарентна општинска администрација

Када је проблем настао?

Наслеђена администрација, материјално и технички неопремљена

Која група грађана је била погођена проблемом?

Сви грађани, корисници услуга општинске управе у Новом Београду

Које су биле последице проузроковане проблемом?

Неефикасна, бирократизована и нетранспарентна општинска администрација – технички неопремљена, нејасне процедуре, редови у шалтер сали Општине, дуго чекање на услуге и документа, нељубазност службеника, непостојање интерне и екстерне комуникације између служби, и у односу грађани/општина.

Пројекту је претходила анализа дневних посета општинској управи која је показала огромну фреквентност, која је у појединим данима износила и до 3000, и која је указала на неопходност побољшања информисаности и едукације грађана.

Претходном анализом констатовано је постојање стереотипа код грађана да је Општина исто што и општинска зграда, што је по-

грешно, јер су у згради смештене и друге републичке службе (пореска управа, војска...)

Ко је покренуо иницијативу за решење проблема?

Председник Општине и општинско руководство

ЦИЉЕВИ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Основни циљ пројекта је да се грађанима путем штампаних брошура, плаката и модерне технологије пруже све потребне информације како би брже и ефикасније обавили послове из надлежности општинских и других служби које су смештене у општинској згради.

ОПИС ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Да ли су постојале друге опције за решење проблема? Које? Зашто сте се одлучили за ову опцију?

Општина Нови Београд је у протеклих пет година (2001/6) спровела више активности како би се побољшала информисаност грађана, комуникација са грађанима и уједно, њихова едукација – упознавање са надлежностима градске општине, са намером да унапреди рад служби и омогући јавност рада општинске управе. Брза, ефикасна и ефективна промена рада општинске управе, уз непосредну контролу општинског руководства (иницијатор промена).

Ко је преузео иницијативу за примену одређеног примера најбоље праксе (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа невладине организација, привредници...)?

Председник Општине и општинско руководство .

Ко је разрадио начин спровођења примера најбоље праксе кроз акциони план, стратегију, предлог пројекта (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа, невладине организације, привредници...)?

Председник Општине и општинско руководство.

Да ли је пример најбоље праксе био заснован на посебном или општем плану општине?

На општем плану – "Унапређење рада општинске управе", уз паралелан рад на више сегмената пројекта – активирање рада Информативне службе, израда веб сајта, набавка техничке опреме, као предуслове за увођење телефонске централе, говорног

автомата и активирање сервиса за наручивање докумената, медиј–ска презентација и штампање промотивних материјала, обука службеника, као и израда пројекта информатичког система по фазама.

Када сте започели примену примера најбоље праксе?

Реализација почела 2001. године.

*Да ли је пример најбоље праксе у потпуности примењен?
Уколико није, колико је још времена потребно да би се довршила његова примена?*

Појекат је део перманентног процеса реформе локалне администрације.

Колико је временски трајала примена примера најбоље праксе?

Још увек траје, и представља перманентан процес у транзиционом друштву у условима брзих законских, својинских и политичких промена.

Отворен је први дислоцирани општински услужни центар Нови Београд у Блоку 70, у току је припрема на реконструкцији шалтер сале у општински услужни центар и имплементација друге и треће фазе информатичког система (пуштена у рад дигитална веза ЗИС–општина– блок 70).

Ко су корисници (циљне групе) примера најбоље праксе?

Грађани, корисници услуга администрације Градске општине Нови Београд и запослени у општинској управи.

Колики је проценат становништва Вашег града/општине за који процењујете да су имали користи од примера најбоље праксе?

Уведена је годишња анкета са грађанима, корисницима услуга, о раду општинских служби. Служи за проверу усских грла у раду шалтерских и других служби. Уједно, има контролни и стимулативни карактер на рад службеника, јер се награђују најбоље оцењени општински радници, а најважнији сегмент су предлози и сугестије грађана. Узорак је од 500 до 1000 грађана који посете и користе услуге ОУ. Оцене: 2002 – 4,12; 2004 – 4,74; 2005 – 4, 69; 2006 – 4,52.

Да ли је Ваш град/ општина имала партнера у примени примера најбоље праксе (невладине организације, донатори, донаторски пројекти итд.)? Молимо вас да тачно наведете име.

До 2004. услужни сервиси ОУ су реализовани буџетским средствима Општине Нови Београд (око 200.000 евра) и делом донацијама у опреми од стране неких предузећа (Абсолут ОК, БС процесор и Сага). Од 2005/6, SLGRP (USAID) донирао је део опреме и семинаре за Услужни центар Нови Београд, док је Град Београд обезбедио целокупну инвестицију за отварање ОУЦ-а.

Какав је био допринос партнера (финансијски, стручна помоћ, помоћ у реализацији, опрема/материјали,...)?

Донације у опреми од стране неких предузећа (Абсолут ОК, БС процесор и Сага). International Republican Institute је организовао семинаре, штампање налепница и флајера "Услужни сервиси Општинске управе", а од 2005/6 СЛГРП је донирао 16.000 \$ за део компјутерске опреме и за обуку радника за рад у Услужном центру Нови Београд. Град Београд је обезбедио укупно 12,1 милион динара за отварање ОУЦ-а. Компанија DHL је донаторски организовала курсеве за обуку радника за рад са странкама.

Ко је водио процес примене примера најбоље праксе (град/општина или партнер?)

Директно председник Општине и општинско руководство, индиректно и невладине организације.

РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ

Активност	Временски период
Веб сајт – www.novibeograd.org.yu	15.јун 2001
Дигитална телефонска централа и говорни аутомат	3.октобар 2001
Служба за наручивање и испоруку докуме-ната на кућну адресу грађанима	2002
Информативни пулт и прозивни електронски систем са електронском нумерацијом шалтера	9. април 2003
Годишња анкета грађана	2002,2004, 2005, 2006
Информативни флајер "Услужни сервиси и телефони општинске управе" одштампан је у тиражу од 100.000 примерака и дистрибуиран на 80.000 домаћинстава	Октобар 2003
Активирање Информативне службе ГО Нови Београд	Октобар 2000
Нови Београд Данас, први број, излази 2 пута годишње	Јун 2004
Пројекат "Корак ближе грађанима", план дислокације поједињих општинских служби на четири локације у Новом Београду (насеље Бежанијска коса, Блокови 70 и 23)	2001
Отворен је први дислоцирани Општински службени центар у Србији, ОУЦ Нови Београд Блок 70	28.јули 2006

Да ли постоје предуслови које град/општина мора да поседује да би могла да примени Ваш пример најбоље праксе (законске, социјалне, организационе, финансијске, географске итд.)?

Не, само политичка воља и визија, обезбеђени стартни извори финансирања (буџетска средства, донатори).

Да ли су, према Вашим сазнањима, и други градови/општине упознате са Вашим пројектом? Да ли је неки други град/општина преузела Ваш пример најбоље праксе и кренула са његовом применом?

Да, 2003 Општина Нови Београд је постала модел за нове "Услужне сервисе", пример примениле општине Палилула, Инђија, Зрењанин и многе друге.

РЕЗУЛТАТИ

Утицај на кориснике: Лакши приступ информацијама о раду Општинске управе и ефикасније обављање послова.

Да ли је пример најбоље праксе дао (означити и описати један или више приложених сегмената):

Нове/побољшане услуге Дигитална телефонска централа и говорни апарат, могућност информисања и комуникације са Општинском управом преко вебсајта, информативни пулт и прозивни електронски систем са електронском нумерацијом шалтера, служба за наручицање и испоруку документата на кућну адресу грађанима, информативне брошуре, стандардизација услуга, годишња анкета грађана.

Да ли су нова одељења, сектори или нове структуре почеле са радом у Вашем граду/ општини као резултат примене примера најбоље праксе?

Дислоцирани општински службени сервис Нови Београд у Блоку 70 (пријем поднесака, овера докумената, изводи из матичних књига, комунална инспекција).

Да ли је запослено ново особље током примење примера најбоље праксе?

У току је рационализација запосленог особља у ОУ (социјални програм).

Уколико јесте, да ли је и након завршетка пројекта наставило са радом у граду/општини?

Да.

Да ли је ваш пример најбоље праксе решио проблем корисника и у коликој мери?

Овај начин унапређења рада општинске управе користан је за све грађане општине.

Дислоцирани општински службени центар користе становници блока 70, као и околних насеља.

Анкета је показала да је у току 2005. године услуге испоруке формулара на кућну адресу или путем интернета користило 640, а само у првих шест месеци 2006. 546 грађана.

ФИНАНСИЈЕ

Колики су приближно укупни трошкови примене примера најбоље праксе?

Буџетска средства ГО Нови Београд око 200.000 евра. Од 2005/6 SLGRP је донирао 16.000 \$ за део компјутерске опреме и за обуку радника за рад у Услужном центру Нови Београд. Град Београд је обезбедио укупно 12,1 милион динара за отварање ОУЦ-а. Компанија DHL је донаторски организовала курсеве за обуку радника за рад са странкама.

Који су били извори финансирања Вашег примера најбоље праксе (градски/општински буџет, републички буџет, донације, други)? Молимо Вас да тачно наведете извор финансирања и износ.

Општински буџет, SLGRP - USAID, град Београд, компанија DHL.

Који су ресурси били потребни за примену примера најбоље праксе (додатно особље, компјутери, софтвер, канцеларијски простор итд.)

Компјутерска опрема, дигитална телефонска централа и говорни аутомат, информативни пулт, прозивни електронски систем, нове столице за странке.

Нови Београд, Пројекат "Корак ближе грађанима"

Да ли ће пример најбоље праксе бити настављен у будућности? Ако хоће, ко ће га финансирати? Да ли се планира нова ставка у буџету која ће бити намењена финансирању примера најбоље праксе?

Наставак активности на унапређењу општинских услуга је у току, састоји се од умрежавања свих компјутера у општини, отварања нових општинских пословних центара и увођење интернета, највећим делом средствима из општинског буџета.

МОГУЋА ПОМОЋ ДРУГИМ ГРАДОВИМА/ОПШТИНАМА У ПРЕУЗИМАЊУ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

- Посете, сусрети и размене искустава
- Стручна помоћ

ПРОЈЕКАТ "СЛОБОДНА ЗОНА ПИРОТ"

- Подршка локалном економском развоју -

ГРАД/ОПШТИНА	ПИРОТ
Број становника	63.971
Површина (у км ²)	1235

КОНТАКТ ОСОБА	Нешко МАДИЋ
Позиција:	помоћник директора Слободне зоне Пирот
Контакт адреса:	Николе Пашића 6.б, 10000 Пирот
Телефон:	010/30-40-67
Електронска адреса:	nmadic@tigar.com

ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРИМЕРУ НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

ОПИС ПРОБЛЕМА

Шта је био узрок проблема?

Велики број незапослених (13.263 на територији Пиротског округа, 7.622 лица на територији општине Пирот).

Када је проблем настао?

Проблем је дугогодишњи, а ескалирао је почетком процеса транзиције и затварања низа успешних фирм.

Која група грађана је била погођена проблемом?

Све категорије запослених које су остале без посла, а нарочито у текстилној индустрији, која је запошљавала 5.000 радника, а данас око 1.800.

Које су биле последице проузроковане проблемом?

Социјалне – нарастао је број корисника социјалних давања.
Економске – успорен развој привреде и пад стандарда грађана.

Ко је покренуо иницијативу за решење проблема?

Општина. Основни циљ је био привлачење страних инвеститора, отварање нових радних места и решавање проблема незапослености.

ЦИЉЕВИ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Развијање Индустриског парка Слободне зоне Пирот, као једног од најатрактивнијих места за страна улагања у Србији, са циљем изградње нових капацитета и запошљавања радне снаге.

ОПИС ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Да ли су постојале друге опције за решење проблема? Које? Зашто сте се одлучили за ову опцију?

На основу светских искустава, закључили смо да слободне зоне представљају најефикасније средство убрзаног привредног развоја, о чему говори и чињеница да у свету постоји 5.000 слободних зона у којима је запослено 43 милиона људи.

Ко је преузео иницијативу за примену одређеног примера најбоље праксе (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа невладине организација, привредници...)?

Општина, као један од акционара у Слободној зони Пирот, схватила је значај Слободне зоне као генератора развоја Општине и Округа.

Ко је разрадио начин спровођења примера најбоље праксе кроз акциони план, стратегију, предлог пројекта (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа, невладине организације, привредници...)?

Начин спровођења примера најбоље праксе разрадила је Слободна зона Пирот у сарадњи са органима локалне самоуправе. Да би се стимулисали будући инвеститори, одлуком СО Пирот, ослобођени су плаћања комуналних такси приликом изградње објекта, као и у периоду десетогодишње експлоатације објекта. Ово чини изградњу у зони за 20–25%.

Да ли је пример најбоље праксе био заснован на посебном или општем плану општине?

Заснован је на посебном плану Општине за стимулисање и развој природних и привредних ресурса у циљу привлачења страних инвеститора.

Када сте започели примену примера најбоље праксе?

Примена је започела 2001. године, када је донета одлука о заједничком партнерству са Слободном зоном Пирот у циљу решавања проблема незапослености.

*Да ли је пример најбоље праксе у потпуности примењен?
Уколико није, колико је још времена потребно да би се
доворшила његова примена?*

Пројекат се налази у фази реализације. Општина је подршком изградњи инфраструктуре (канализације, водовода, асфалтирања паркинга и др.) повећала учешће у акционарском капиталу са 1 на 10% и тиме значајно допринела стварању услова за привлачење страног капитала и отварање нових радних места.

Колико је временски трајала примена примера најбоље праксе?

Пет година.

Ко су корисници (циљне групе) примера најбоље праксе?

Корисници су 135 фирми које раде у оквиру Слободне зоне Пирот, страни инвеститори, 4500 радника корпорације "Тигар" који послују преко Слободне зоне, домаће фирме, шпедиције и др.

Колики је проценат становништва Вашег града/општине за који процењујете да су имали користи од примера најбоље праксе?

15% је директно користило услуге, а посредно је проценат много већи.

Да ли је Ваш град/ општина имала партнера у примени примера најбоље праксе (невладине организације, донатори, донаторски пројекти итд.)? Молимо вас да тачно наведете име.

Не.

Какав је био допринос партнера (финансијски, стручна помоћ, помоћ у реализацији, опрема/материјали,...)?

Не.

Ко је водио процес примене примера најбоље праксе (град/општина или партнер?)

Пројекат је вођен заједнички тако што је Општина активно учествовала у афирмацији Слободне зоне Пирот учешћем на бројним презентацијама у земљи и иностранству, а Слободна зона је својом делатношћу и маркетингом доприносила афирмацији Општине.

РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ

Активност	Временски период
Доношење Одлуке о ослобађању инвеститора од плаћања комуналних такси	2001.
Изградња инфраструктуре (водовод, канализација, путеви...) у Слободној зони Пирот	2004.–2006.
Организовање презентација Индустриског парка Слободне зоне Пирот у земљи и иностранству	2003.–2006.
Повећање удела акционарског капитала Општине у Слободној зони са 1 на 10%	2005.

Да ли постоје предуслови које град/општина мора да поседује да би могла да примени Ваш пример најбоље праксе (законске, социјалне, организационе, финансијске, географске итд.)?

Не.

Да ли су, према Вашим сазнањима, и други градови/општине упознате са Вашим пројектом? Да ли је неки други град/општина преузела Ваш пример најбоље праксе и кренула са његовом применом?

Са нашим пројектом упознате су многе општине у Србији (Лесковац, Прокупље, Ниш, Врање, Сурдулица и др.).

РЕЗУЛТАТИ

Утицај на:

град/општину

Пирот је постао препознатљив по Слободној зони Пирот, као што је раније био познат по "Тигру" и "Првом мају". Бројне делегације привредника и општинских руководилаца из других градова долазе у Слободну зону ради упознавања искустава Слободне зоне и сарадње са општинским руководством

кориснике

Захваљујући сарадњи са Општином, Слободна зона Пирот је постала једна од најуспешнијих слободних зона у Србији, у којој ради преко 135 фирми, од којих су 50 иностранства. Највећи корисник услуга Слободне зоне је корпорација "Тигар", која је један од највећих извозника у Србији.

друге интересне
групе
(невладине
организације,
грађани итд.)

У Слободној зони Пирот је, захваљујући по-
годностима које даје Општина Пирот, реали-
зована прва страна инвестиција, погон за
израду риболовачке опреме француске фир-
ме "Новадис". Грађани очекују нове инве-
стиције у наредном периоду, које ће омогу-
ћити запошљавање нових радника.

*Да ли је пример најбоље праксе дао (означити и описати
један или више приложених сегмената):*

Нове/побољшане
услуге

При Слободној зони је организован Ло-
гистички центар који корисницима пружа све
врсте услуга на једном месту и у најкраћем
року.

*Да ли је запослено ново особље током примене примера
најбоље праксе?*

Да.

*Уколико јесте, да ли је и након завршетка пројекта настави-
ло са радом у граду/општини?*

Да.

*Да ли је ваш пример најбоље праксе решио проблем корис-
ника и у коликој мери?*

Да. Корисници не плаћају комуналне таксе и добијају све потребне
дозволе у најкраћем року.

ФИНАНСИЈЕ

*Који су били извори финансирања Вашег примера најбоље
праксе (градски/општински буџет, републички буџет, дона-
тори, други)? Молимо Вас да тачно наведете извор финан-
сирања и износ.*

Извор финансирања је власничка структура (Општина и остали
акционари).

*Који су ресурси били потребни за примену примера најбоље
праксе (додатно особље, компјутери, софтвер, канцеларијски
простор итд.)*

Све наведено.

Пирот, Пројекат "Слободна зона Пирот"

Да ли је пример најбоље праксе резултирао уштедама у буџету? Ако јесте, наведите којим?

Није везано за уштеде у буџету, већ за развој инвестиција.

Да ли ће пример најбоље праксе бити настављен у будућности? Ако хоће, ко ће га финансирати? Да ли се планира нова ставка у буџету која ће бити намењена финансирању примера најбоље праксе?

Да. Планира се континуирано улагање у инфраструктуру.

МОГУЋА ПОМОЋ ДРУГИМ ГРАДОВИМА/ОПШТИНАМА У ПРЕУЗИМАЊУ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

- Посете, сусрети и размене искустава
- Материјали
- Стручна помоћ

ПРОЈЕКАТ "САНАЦИЈА СМЕТЛИШТА У УГРИНОВЦИМА"

- Одрживи развој и заштита животне средине -

ГРАД/ОПШТИНА	ЗЕМУН
Број становника	152.950
Површина (у км ²)	15.052

КОНТАКТ ОСОБА	Нада ЂУРИЋ
Позиција:	Руководилац екологије
Контакт адреса:	Магистратски трг број 1, Земун
Телефон:	011 611 939 011 2198 323 лок.132
Електронска адреса:	ekologija@sozemun.org.yu

ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРИМЕРУ НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

ОПИС ПРОБЛЕМА

Шта је био узрок проблема?

На запуштеном земљишту у насељу Угриновци, величине око 10 хектара, годинама је стварано сметлиште због стихијског и неконтролисаног бацања отпада које је последњих година значајно угрозило како животну околину, тако и здравље људи.

Отпад свих категорија, генерисан у насељу Угриновци и у околним насељима, удаљеним и више километара, неконтролисано је бацан на наведену локацију, а са годинама сметлиште се проширило на јавне путеве, насып канала, канал Велики Бегеј и околно пољопривредно земљиште. Сметлиште у Угриновцима проглашено је "ЦРНОМ ТАЧКОМ ЗЕМУНА" у скупштинским документима која су усвојили одборници општине Земун.

Када је проблем настао?

Проширењем грађевинског реона 1988. године у насељу Угриновци интезивно почиње изградња стамбених и пословних објеката, тако да се и број становника и домаћинстава удвостручио. У овом делу Земуна није било организовано одржавање чистоће и одвођење смећа, тако да се сав комунални, производни и грађевински отпад неконтролисано бацао на назначену локацију, те од мањег сметлишта из 80-тих настаје дивља депонија.

Koja група грађана је била погођена проблемом?

Сви грађани (око 8500) који живе и раде у Угриновцима били су по-гожени проблемом. Најугроженија су била домаћинства која се директно граниче са сметлиштем, као и произвођачи пољопривредних култура преко чијих њива је такође бацан отпад, те исте нису могле да се користе.

Koje су биле последице проузроковане проблемом?

Неуређено сметлиште због непостојања основних мера заштите представљало је озбиљну претњу по здравље људи као и за животну средину. Отпад се годинама нагомилавао на веће или мање гомиле, које су затвориле јавне површине, путеве, мост, прилазе пољопривредним површинама, тако да је био угрожен пролаз становништва и возила. Посебно се наглашавају негативне последице, које су се одразиле на мелиорациони канал Велики Бејеј, прокопан 1904. године ради сакупљања подземних и надземних вода. Канал је био затрпан баченим аутомобилима, белом техником, пластичним флашама и др. Дивља депонија је била стециште птица, пацова, паса луталица, што је представљало посебан проблем преноса заразних болести на људе и животиње.

Kоје покренуо иницијативу за решење проблема?

Грађани овог дела Земуна преко својих представника у Месној заједници покретали су иницијативу за решавање проблема чишћења сметлишта. Општина је у претходном периоду у више наврата уклањала смеће и други отпад са јавних путева и моста, међутим то није решавало проблем.

Како се проблем није могао решити у градској општини Земун, Месна заједница Угриновци и представници локалне власти Земуна затражили су од Скупштине Града Београда да реши проблем. Секретаријат за комуналне и стамбене послове Града Београда се огласио ненадлежним, и упутио градској општини Земун допис да је проблем у надлежности општинске комуналне инспекције. Градска чистоћа "Београд" је тражила велика новчана средства за одвођење смећа на градску депонију Винча. Како тај новац није обезбеђен, проблем је остао.

НВО Еколошки покрет Земун покренуо је иницијативу за санацију и регулисање одношења комуналног отпада преко службе за екологију у градској општини Земун.

Тада решавање проблема дивље депоније у Угриновцима покреће и преузима градска општина Земун са својом групом за екологију. Приликом расписивања Јавног конкурса од стране СКГО у име Аустријске владе за мале општинске пројекте, градска општина Земун је конкурисала са еколошким пројектом САНАЦИЈА СМЕТ-

ЛИШТА У УГРИНОВЦИМА, и добила средства за његову реализацију.

ЦИЉЕВИ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Пројекат је имао за циљ да:

- спречи негативан утицај на здравље људи,
- заштити и унапреди животну средину,
- становницима Угриноваца обезбеди одржавање чистоће путем организованог сакупљања смећа и одвожења отпада на алтернативну локацију.

Како је неуређено сметлиште због непостојања основних мера заштите представљало потенцијалну претњу за животну средину, основни циљ овог пројекта је био да се спречи:

- контаминација земљишта – филтрати
- контаминација подземних вода – филтрати
- загађење оближњег водотока – канал Велики Бегеј – отпад, филтрати
- контаминација ваздуха – гасови
- разношење отпада на оближње пољопривредно земљиште
- избијање и ширење пожара на оближње насеље
- приступ птицама и животињама, извор и пренос зараза.

У циљу стварања зелене оазе, извршило би се озелењавање локације и садња дрвореда.

Због неконтролисаног и појединачног бацања отпада на ову локацију, КОНАЧНИ ЦИЉ ЈЕ ДА СЕ:

- за домаћинства обезбеде посуде за отпад – канте, контејнери
- за јавне институције и друга предузећа обезбеде контејнери
- да комунално предузеће организује одржавање чистоће путем сакупљања смећа и одвожење на алтернативну локацију.

ОПИС ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

*Да ли су постојале друге опције за решење проблема? Које?
Зашто сте се одлучили за ову опцију?*

Као што је напред написано "Проблем дивље депоније" стар је неколико деценија, тако да је било и других опција за решавање.

ЈКП Градска Чистоћа Београд доставила је Скупштини општине Земун следеће Мишљење о санацији ДИВЉЕ ДЕПОНИЈЕ у Угриновцима:

Санирање је могуће обавити на два начина.

Први начин, да се механизацијом и транспортним средствима отпад утовари и превезе до депоније Винча. Трошкови овакве санације не би били мањи од 1.000.000,00 динара.

Други начин да се целокупан отпад разастре на обрадивом земљишту, ту финално депонује и изврши његово препокривање. За израду оваквог пројекта депоновања отпада на наведеној локацији наше предузеће није компетентно.

Пројекат "Санација сметлишта у Угриновцима" у основи садржи затварање неовлашћене локације, дивље депоније, смећа, рекултивизацију терена стварањем „зелене оазе“, и одржавања чистоће у насељу Угриновци, путем организованог сакупљања и одвожења отпада из домаћинства, и других институција и предузећа на алтернативну локацију, у складу са прописима и ЕУ стандардима. Затварање локације, без премештања отпада, руковођено је Основним принципима за минимизацију негативних утицаја на животну средину "LANDFILL DESIGN, CONSTRUCTION AND OPERATIONAL PRACTICE".

Ко је преузео иницијативу за примену одређеног примера најбоље праксе (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа невладине организација, привредници...)?

Након низа безуспешних покушаја решавања проблема дивље депоније од стране овлашћених институција коначну иницијативу за примену пројекта санације сметлишта у Угриновцима преузела је градска општина Земун уз помоћ донатора – Аустријске Агенције за заштиту животне околине.

Ко је разрадио начин спровођења примера најбоље праксе кроз акциони план, стратегију, предлог пројекта (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа, невладине организације, привредници...)?

Еколошки пројекат "Санација сметлишта у Угриновцима" урадила је стручна служба за екологију и предложила Већу градске општине Земун. Након усвајања пројекта, еколошка служба је разрадила начин спровођења пројекта кроз оперативни план у којима су учешће узеле и друге општинске службе и то јавне набавке комунална инспекција, финансијска служба, итд.

Да ли је пример најбоље праксе био заснован на посебном или општем плану општине?

Спровођење Пројекта засновано је на посебном плану општине, који је у појединостима усвајан и одобраван од стране надлежних комисија и Већа градске општине Земун.

Када сте започели примену примера најбоље праксе?

Након потписивања Уговора за инвестирање пројекта између Аустријске Агенције за животну средину из Беча и Градске Општине Земун дана 24.10.2003. започета је примена пројекта.

***Да ли је пример најбоље праксе у потпуности примењен?
Уколико није, колико је још времена потребно да би се довршила његова примена?***

Еколошки пројекат "Санација сметлишта у Угриновцима" у потпуности је реализован и са најбољим искуствима примењује се у пракси.

Колико је временски трајала примена примера најбоље праксе?

Реализација пројекта је трајала 18 месеци, и често је зависила од временских услова, а било је и проблема са поновним бацањем отпада и накнадним радовима.

Ко су корисници (циљне групе) примера најбоље праксе?

Корист од овог Пројекта има локална смоуправа градске општине Земун, с обзиром да је решен велики проблем, тако што је санирана дивља депонија а истовремено организовано је одржавање чистоће за насеље од 8.000 становника.

Корист има локална заједница Угриновци, с обзиром да је добила уређену и озелењену јавну површину.

Директни корисници су сви грађани Угриноваца – 8000 становника, односно 2200 домаћинстава.

Директну корист имају јавне институције и предузећа за које је организовано одношење смећа и одржавање чистоће.

Посебно, корист имају пољопривредници, јер им нису угрожене пољопривредне површине.

Индиректну корист има ЈВП "Галовица" која се стара о одводњавању вода, с обзиром да је канал Велики Беје очишћен и прима све подземне и надземне воде.

Колики је проценат становништва Вашег града/општине за који процењујете да су имали користи од примера најбоље праксе?

100% становника насеља Угриновци има корист од пројекта.

Узимајући у обзир да је то део Земуна, тада 5,3% становништва Земуна има директну корист од пројекта.

Да ли је Ваш град/ општина имала партнера у примени примера најбоље праксе (невладине организације, донатори, донаторски пројекти итд.)? Молимо вас да тачно наведете име.

Општина Земун је имала партнere у примени наведеног пројекта и то су били:

- Стална конференција градова и општина и њихов представник г–дин Миодраг Глушчевић
- Савезна агенција за животну околину Аустрије из Беча, и председника комисије г–дина Мајера.

Какав је био допринос партнера (финансијски, стручна помоћ, помоћ у реализацији, опрема/материјали,...)?

СКГО и г–дин Миодраг Глушчевић су посредовали између стручне службе општине и Агенције за животну околину Аустрије.

Савезна Агенција за животну средину Аустрије је пружила финансијску помоћ за реализацију дела пројекта који се директно односио на инвестиционе радове.

Ко је водио процес примене примера најбоље праксе (град/општина или партнер?)

Спровођење и реализацију пројекта водила је градска општина Земун, односно стручна служба за екологију и г–ђа Нада Ђурић.

РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ

Активност

Временски период

А. ИНВЕСТИЦИОНИ РАДОВИ

Чишћење дела канала Велики Бегеј	12 дана
Чишћење отпада испод моста	32 дана
Чишћење отпада у инспекцијском појасу	12 дана
Транспорт отпада 100м од водотока	40 дана
Скидање слоја земљишта и копање јама	20 дана
Разастирање отпада и смештање у јаме	70 дана
Сабирање, равњање, покривање слојем земље	25 дана
Одношење металног отпада и школьки од аутомобила	25 дана

Б. РЕКУЛТИВИЗАЦИЈА

Затравњивање самониклом травом

Копање рупа – машинским путем

Садња топола – ручно у организацији активиста у насељу

Ц. ОДРЖАВАЊЕ ЧИСТОЋЕ

Набавка посуђа за прикупљање отпада – контејнера – за 2200 домаћинстава. Постављени су контејнери на јавним површинама доступни за коришћене свим грађанима Угриновца.

Организација одржавања чистоће у насељу Угриновци од стране ЈКП Чистоћа "Београд" и организовано сакупљање отпада и одвођење на градску депонију Винча.

Да ли постоје предуслови које град/општина мора да поседује да би могла да примени Ваш пример најбоље праксе (законске, социјалне, организационе, финансијске, географске итд.)?

Уз претпоставку да је Град/општина донела ОДЛУКУ О ОДРЖАВАЊУ ЧИСТОЋЕ за територију на којој ће се организовати одржавање чистоће испуњени су законски предуслови.

Град/општина углавном су оснивачи јавних предузећа за одржавање чистоће, а уколико не постоји комунално предузеће потребно је на конкурсу расписати оглас за предузетника који би одржавао чистоћу за жељену територију.

Грађани корисници услуга морају да склопе уговоре са комуналним предузећем или предузетником како би плаћали надокнаду за одржавање чистоће. Такође и сви остали (институције, предузећа, радње, трговине) морају регулисати своје обавезе за одржавање чистоће и одвожење смећа на санитарну депонију.

Битан предуслов је да Град/општина имају уређену локацију са санитарном депонијом по важећим стандадима, где ће се одвозити отпад.

град/општина мора и финансијски односно субвенцијама помоћи комунално предузеће до преласка на економске цене.

Да ли су, према Вашим сазнањима, и други градови/општине упознате са Вашим пројектом? Да ли је неки други град/општина преузела Ваш пример најбоље праксе и кренула са његовом применом?

Није нам познато да је неки други град/општина преuzeо пројекат.

РЕЗУЛТАТИ

Утицај на:

–град/општину Применом основних принципа за минимизацију негативних утицаја на животну околину и здравље људи, имплементацијом пројекта обезбеђен је позитиван утицај на локалну заједницу што се види из упоредне табеле:

Пре санације	После санације
– негативан утицај –	– позитиван утицај –
разношење отпада на оконко пољопривредно земљиште	зелена оаза, травната површина, дрворед топола
могуће избијање и пожара	онемогућено избијање пожара
контаминација земљишта	чисто пољопривредно земљиште
контаминација водотока	чист водоток
контаминација подземних вода	нема загађења подземних вода
контаминација ваздуха	нема отпуштања гасова у атмосферу
дозвољен приступ људима	
дозвољен приступ животињама и птицама	
извор зараза	нема зараза
клизање терена	стабилан терен

–кориснике Завршетком пројекта позитиван утицај за грађане Угриноваца огледа се у области

1. Одрживог развоја, заштите и унапређења животне средине где је обезбеђена
  - здрава животна средина на површини од 10ха
  - заштићено је оконко пољопривредно земљиште
  - заштићен је водоток – канал Велики Бејеј
  - очишћени су јавни путеви и мост на каналу
2. Комуналних услуга и становиња где је обезбеђено
  - одржавање чистиће за цело насеље

- постављени су контејнери за смеће према стандардима ЈКП Чистоћа Београд
- редовно се сакупља и одвози смеће на депонију Винча
- грађани не бацају отпад на јавне и пољопривредне површине

-друге интересне групе (невладине организације, грађани итд.)	Јавно водопривредно предузеће Галовица индиректно је остварило корист, с обзиром да је реализацијом пројекта очишћен најзагађенији део канала Велики Бегеј, као и мост. НВО Ловачка секција Угриновци поставила је "ловачке мете" и пустила фазане на санираној површини.
---	--

Да ли је пример најбоље праксе дао (означити и описати један или више приложених сегмената):

Нове/ побољшане услуге	Нове услуге – одржавање чистоће, сакупљање и одношење смећа Побољшане постојеће услуге – одржавање канала Велики Бегеј Побољшане постојеће услуге – одржавање моста и јавних путева ЈВП Галовица
Нове/ побољшане методе рада	Нов метод – Едукација грађана на одржавању чистоће Побољшан метод – надзор и контрола
Нови/унапређењи акти/прописи	Измене и допуне Одлуке о одржавању чистоће на ни општински територији Града Нова ОДЛУКА Месне Заједнице о забрани бацања отпада на јавне површине

Да ли су нова одељења, сектори или нове структуре почеле са радом у Вашем граду/ општини као резултат примене примера најбоље праксе?

Реализација пројекта није захтевала нова одељена или секторе у општини.

Да ли је запослено ново особље током примене примера најбоље праксе?

У општини Земун није запослено ново особље.

Уколико јесте, да ли је и након завршетка пројекта наставило са радом у граду/општини?

Пројекат је у потпуности решио проблем и није било потребе за наставком.

Да ли је ваш пример најбоље праксе решио проблем корисника и у коликој мери?

Проблем је у потпуности решен.

ФИНАНСИЈЕ

Колики су приближно укупни трошкови примене примера најбоље праксе?

Трошкови реализације пројекта су:

- за инвестиционе радове и за рекултивизацију: 10.667,50 евра
- за набавку посуда за смеће – контејнере: приближно 41.400,00 евра

Који су били извори финансирања Вашег примера најбоље праксе (градски/општински буџет, републички буџет, донацији, други)? Молимо Вас да тачно наведете извор финансирања и износ.

Износ од 10.667,5 евра обезбедила је Влада Републике Аустрије, посредством Савезне Агенције за заштиту околине Аустрије, путем Конкурса за мале општинске пројекте.

Износ од 41.400,00 евра обезбедио је буџет Скупштине Града Београда посредством ЈКП "Чистоћа" Београд.

Који су ресурси били потребни за примену примера најбоље праксе (додатно особље, компјутери, софтвер, канцеларијски простор итд.)

У реализацији пројекта учествовали су постојећи ресурси, како запослено особље, тако и постојећа опрема и канцеларије градске општине Земун.

Јавно комунално предузеће "Чистоћа" Београд је обезбедило возило и раднике за сакупљање и одвожење смећа из Угриноваца на депонију.

Земун, Пројекат "Санација сметлишта у Угриновцима"

Да ли је пример најбоље праксе резултирао уштедама у буџету? Ако јесте, наведите којим?

Узимајући у обзир да је организовано одржавање чистоће за значајан број домаћинстава, више нема потребе да се из општинског или градског буџета финансирају радови на чишћењу дивље депоније.

Да ли ће пример најбоље праксе бити настављен у будућности? Ако хоће, ко ће га финансирати? Да ли се планира нова ставка у буџету која ће бити намењена финансирању примера најбоље праксе?

Градска општина Земун је у својим плановима предвидела чишћење дивљих депонија и на другим локацијама. За реализацију тих планова потребно је обезбедити како финансијска средства тако и сагласности надлежних служби за предвиђене радове.

МОГУЋА ПОМОЋ ДРУГИМ ГРАДОВИМА/ОПШТИНАМА У ПРЕУЗИМАЊУ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

- Посете, сусрети и размене искустава
- Материјали
- Стручна помоћ

ПРОЈЕКАТ "ИЗГРАДЊА СТОЧНЕ ПИЈАЦЕ"

- Комуналне услуге и становање -

ГРАД/ОПШТИНА	ЛЕБАНЕ
Број становника	24.918
Површина (у км ²)	337

КОНТАКТ ОСОБА	Др. Мића СТАНКОВИЋ
Позиција:	председник општине
Контакт адреса:	Цара Душана 116, Лебане
Телефон:	016 843 710
Електронска адреса:	predsednik@lebane.org.yu

ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРИМЕРУ НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

ОПИС ПРОБЛЕМА

Шта је био узрок проблема?

Лебане није имало регистрован простор за сточну пијацу, тако да се промет стоке одвијао стихијски у самом центру града. Ветеринарска станица није могла имати контролу над здравственим стањем стоке, па је постојала опасност од ширења заразних болести.

Када је проблем настао?

Проблем сточне пијаце у Лебану је вишедеценијски проблем.

Која група грађана је била погођена проблемом?

Група која је директно била погођена овим проблемом је целокупно становништво општине. Поред ове директне групе стихијска продаја стоке на улицама Лебана стварала је проблеме у саобраћају, будући да кроз Лебане пролази значајна саобраћајница, магистрални пут М-9.

Које су биле последице проузроковане проблемом?

Основне последице које је проблем изазвао су:

- појава заразних болести због неконтролисаног промета стоке и немогућности Ветеринарске станице да врши адекватну контролу здравственог стања сточног фонда
- пијачним данима градом готово да није могао да функционише саобраћај

Ко је покренуо иницијативу за решење проблема?

На јавној расправи која је организована поводом доношења буџета Општине Лебане, путем телефонских позива учешће у расправи узео је велики број становника општине. Као основни комунални проблем у граду истакли су проблем сточне пијаце. Будући да је општина Лебане сврстана у ред девастираних општина, буџетом општине се нису могла предвидети средства за финансирање целокупног пројекта "Сточна пијаца". Уз велике напоре општинског руководства пронађени су донатори: CHF и UNDP.

ЦИЉЕВИ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Циљ изградње сточне пијаце је организован и контролисан промет стоке, уређење града, побољшање комуналних и саобраћајних услуга и еколошких услова.

ОПИС ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Да ли су постојале друге опције за решење проблема? Које? Зашто сте се одлучили за ову опцију?

Једина алтернатива за решавање проблема била је забрана продаје стоке на улицама Лебана, чиме би људи који се баве сточарством били приморани да промет стоке врше у Лесковцу. На овај начин био би решен проблем стихијске продаје стоке на улицама Лебана, али би се јавио проблем већег броја сточара у смислу повећања трошкова транспорта.

Општинско руководство је изабрало опцију изградње сточне пијаце и поред извесних издатака, јер ће се на тај начин смањити трошкови транспорта стоке а и сама пијаца ће бити економски оправдана. Наиме, она ће се издржавати од наплате такси за коришћење простора као и наплатом разних услуга (нпр. мерење стоке и сл.).

Ко је преузeo иницијативу за примену одређеног примера најбоље праксе (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа невладине организација, привредници...)?

Иницијатива за изградњу сточне пијаце потекла је од великог броја грађана. Иницијатива је подржана и од општинског руководства које је уз велике напоре обезбедило донације, те се може рећи да је овај пројекат заправо реализован заједничким залагањем грађана, општинског руководства и донатора, што у крајњем случају представља још један пример најбоље праксе.

Ко је разрадио начин спровођења примера најбоље праксе кроз акциони план, стратегију, предлог пројекта (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа, невладине организације, привредници...)?

Пројекат (акциони план, стратегија, предлог пројекта) је реализован у координацији локалног руководства и донатора (CHF и UNDP).

Да ли је пример најбоље праксе био заснован на посебном или општем плану општине?

Пример најбоље праксе био је заснован на посебном плану општине.

Када сте започели примену примера најбоље праксе?

Са припремом пројекта почело се 26.01.2005. године.

Да ли је пример најбоље праксе у потпуности примењен? Уколико није, колико је још времена потребно да би се довршила његова примена?

Да. Сточна пијаца је почела да ради августа 2005. године.

Колико је временски трајала примена примера најбоље праксе?

6 месеци.

Ко су корисници (циљне групе) примера најбоље праксе?

Најшире, корист од овог пројекта имају сви становници општине. Најпре, изградњом сточне пијаце омогућено је да се промет стоке обавља на месту које је одређено за ту намену, а не у самом центру града, како је иначе била пракса. На тај начин је омогућено несметано одвијање саобраћаја и побољшан је ниво хигијене у самом граду. Такође, постоји редовна контрола здравственог стања стоке, с обзиром да у оквиру сточне пијаце постоји служба која врши редовне прегледе стоке.

У ужем и директнијем смислу, корист од овог пројекта имају произвођачи стоке са територије наше и суседних општина, јер им је омогућен организован и контролисан промет стоке, као и редовне и стручне услуге ветеринарске службе.

Колики је проценат становништва Вашег града/општине за који процењујете да су имали користи од примера најбоље праксе?

Слободно се може рећи да је 100% становништва имало користи од реализације овог пројекта.

Да ли је Ваш град/ општина имала партнера у примени примера најбоље праксе (невладине организације, донатори, донаторски пројекти итд.)? Молимо вас да тачно наведете име.

Главни партнери, уједно и донатори, били су CHF и UNDP.

Какав је био допринос партнера (финансијски, стручна помоћ, помоћ у реализацији, опрема/материјали,...)?

Њихов допринос је, пре свега, финансијске природе, мада су имали удела и у изради самог пројекта. Процес имплементације пројекта урадили су заједно донатори и локална самоуправа.

Ко је водио процес примене примера најбоље праксе (град/општина или партнер?)

Процес имплементације пројекта водили су заједно донатори и локална самоуправа.

РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ

Активност	Временски период
Дефинисање проблема	
Припрема предлога пројекта	
Израда проектно-техничке документације	
Изградња објекта	
Технички пријем изведенних радова	
Анимирање јавности и истицање позитивних консеквенција реализације пројекта	
Отварање и пуштање у рад сточне пијаце	

РЕЗУЛТАТИ

Утицај на:

град/општину

Изградња урбане сточне пијаце је имала значајног утицаја на градско језгро, као и на општину у целини. Решени су дуго нагомилавани комунални проблеми, као и проблем за гађења животне средине, тако што пијаца задовољава све стандарде (инфраструктурне, комуналне, еколошке...).

кориснике

Сточари из овог краја добили су савремену пијацу где могу несметано и контролисано вршити промет стоке и здравствену контролу стоке, чиме је онемогућен промет оболеле стоке.

друге интересне групе (невладине организације, грађани итд.)

Реализацијом пројекта спречен је стихијски промет стоке, што је као позитивну последицу имало повећање нивоа хигијене у граду и несметано одвијање саобраћаја.

Да ли је пример најбоље праксе дао (означити и описати један или више приложених сегмената):

Нове/побољшане услуге

Реализација пројекта је омогућила да се на једном месту и у врло кратком времену завршава целокупна процедура у вези промета стоке (регистрација, контрола, потребна документација...).

Да ли је запослено ново особље током примене примера најбоље праксе?

Запослено је особље за чије се плате средства обезбеђују радом саме пијаце кроз наплату такси за коришћење пијачног простора и услуга.

Да ли је ваш пример најбоље праксе решио проблем корисника и у коликој мери?

Реализација пројекта у потпуности је решила проблем стихијске продаје стоке, део комуналних проблема, проблем загађења животне средине, проблем несметаног одвијања саобраћаја.

ФИНАНСИЈЕ

Колики су приближно укупни трошкови примене примера најбоље праксе?

11.408.330,00 динара.

Који су били извори финансирања Вашег примера најбоље праксе (градски/општински буџет, републички буџет, донацији, други)? Молимо Вас да тачно наведете извор финансирања и износ.

Општина Лебане 1.480.000,00 динара.

UNDP 5.928.330,00 динара.

CHF 4.000.000,00 динара.

Да ли ће пример најбоље праксе бити настављен у будућности? Ако хоће, ко ће га финансирати? Да ли се планира нова ставка у буџету која ће бити намењена финансирању примера најбоље праксе?

Идеја је да се сточна пијаца финансира пре свега својим радом. Евентуалне додатне трошкове финансираће Општина Лебане средствима из буџетске резерве.

МОГУЋА ПОМОЋ ДРУГИМ ГРАДОВИМА/ОПШТИНАМА У ПРЕУЗИМАЊУ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

- Посете, сусрети и размене искустава
- Стручна помоћ

Лебане, Пројекат "Изградња сточне пијаце"

ПРОЈЕКАТ "УРГЕНТНИ ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ ДЕЦЕ"

- Социјална политика-

ГРАД/ОПШТИНА	ШАБАЦ
Број становника	122.320
Површина (у км ²)	795

КОНТАКТ ОСОБА	Ана КРЕСОЈА ОКАНОВИЋ
Позиција:	начелница Одељења за друштвене делатности
Контакт адреса:	Господар Јевремова 6, 15000 Шабац
Телефон:	015 364 116
Електронска адреса:	ana.marinkovic@sabac.org

ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРИМЕРУ НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

ОПИС ПРОБЛЕМА

Шта је био узрок проблема?

Проблем ургентног смештаја деце у ванредним ситуацијама.

Када је проблем настао?

Дугогодишњи проблем.

Која група грађана је била погођена проблемом?

Деца без родитељског старања, деца жртве злостављања.

Које су биле последице проузроковане проблемом?

Деца су смештана у друге општине, прихватилишта, у домове.

Ко је покренуо иницијативу за решење проблема?

Центар за социјални рад преко Општине Шабац.

ЦИЉЕВИ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Основни циљ пројекта је: интервенција у кризним ситуацијама и спречавање да дете доживи изолацију, одбаченост, страх и стрес због кога би његов развој био угрожен.

ОПИС ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Да ли су постојале друге опције за решење проблема? Које? Зашто сте се одлучили за ову опцију?

Постојала је опција за институционално збрињавање деце, што није њихов интерес. У локалној заједници већ имамо развијену мрежу хранитељских породица.

Ко је преузео иницијативу за примену одређеног примера најбоље праксе (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа невладине организација, привредници...)?

Центар за социјални рад Шабац са Општином Шабац.

Ко је разрадио начин спровођења примера најбоље праксе кроз акциони план, стратегију, предлог пројекта (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа, невладине организације, привредници...)?

Центар за социјални рад.

Када сте започели примену примера најбоље праксе?

Центар за социјални рад Шабац има традицију ургентног збрињавања деце у хранитељску породицу, а последње 2 године имамо 2 породице обучене за ту намену.

Да ли је пример најбоље праксе у потпуности примењен? Уколико није, колико је још времена потребно да би се доворшила његова примена?

У потпуности је примењен.

Колико је временски трајала примена примера најбоље праксе?

Траје и даље.

Ко су корисници (циљне групе) примера најбоље праксе?

Деца без родитељског старања у ванредним ситуацијама, деца жртве злостављања и занемаривања.

Да ли је Ваш град/ општина имала партнера у примени примера најбоље праксе (невладине организације, донатори, донаторски пројекти итд.)? Молимо вас да тачно наведете име.

Општина је спроводила пројекат у сарадњи са Центром за социјални рад Шабац, који је и иницирао акцију.

Какав је био допринос партнера (финансијски, стручна помоћ, помоћ у реализацији, опрема/материјали...)?

Општина је обезбедила средства, а Центар за социјални рад водио акцију.

Ко је водио процес примене примера најбоље праксе (град/општина или партнер?)

Центар за социјални рад Шабац са Општином Шабац.

РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ

Активност	Временски период
Кампања	1 година
Пријављивање и информисање кандидата за хранитеље	1 месец
Рад на процени кандидата за хранитеље	1 месец
Припрема и обука кандидата за хранитеље	1,5 месец
Избор хранитељских породица за ургентни смештај	15 дана
Закључење уговора	3 дана

Да ли постоје предуслови које град/општина мора да поседује да би могла да примени Ваш пример најбоље праксе (законске, социјалне, организационе, финансијске, географске итд.)?

Општина има одабране, посебне, мотивисане и обучене хранитељске породице. Све се то финансира континуирано за празан капацитет, опремање деце и сл.

Да ли су, према Вашим сазнањима, и други градови/општине упознате са Вашим пројектом? Да ли је неки други град/општина преузела Ваш пример најбоље праксе и кренула са његовом применом?

Наш пример је презентован на седници Одбора за социјалну политику Сталне конференције градова, који обухвата представнике 19 градова и општина Србије.

РЕЗУЛТАТИ

Утицај на:

град/општину	Успостављен механизам за брзо и квалитетно решавање проблема.
кориснике	Обезбеђено адекватно збрињавање деце у кризним ситуацијама.

Да ли је пример најбоље праксе дао (означити и описати један или више приложених сегмената):

Нове/побољшане услуге	<ul style="list-style-type: none"> – Брже реаговање, могућност стручног праћења детета и укључивање других институција (Медицински центар). – Планирање даљег дугорочног збрињавања ако има потребе.
Нове/побољшане методе рада	Стручно праћење у циљу даљег адекватног збрињавања детета.
Нови/унапређени општински акти/прописи	Финансирање ургентих породица, опремање деце приликом смештаја унето је као стална ставка у Буџету Општине.

Да ли су нова одељења, сектори или нове структуре почеле са радом у Вашем граду/ општини као резултат примене примера најбоље праксе?

Не.

Да ли је запослено ново особље током примене примера најбоље праксе?

Не.

Да ли је ваш пример најбоље праксе решио проблем корисника и у коликој мери?

Реализацијом пројекта, створени су услови за потпуно решавање проблема кад се укаже потреба.

ФИНАНСИЈЕ

Колики су приближно укупни трошкови примене примера најбоље праксе?

48.000,00 дин.

Који су били извори финансирања Вашег примера најбоље праксе (градски/општински буџет, републички буџет, донације, други)? Молимо Вас да тачно наведете извор финансирања и износ.

Општински буџет.

Који су ресурси били потребни за примену примера најбоље праксе (додатно особље, компјутери, софтвер, канцеларијски простор итд.)

Да ли ће пример најбоље праксе бити настављен у будућности? Ако хоће, ко ће га финансирати? Да ли се планира нова ставка у буџету која ће бити намењена финансирању примера најбоље праксе?

Наставља се и даље, исти извор финансирања.

МОГУЋА ПОМОЋ ДРУГИМ ГРАДОВИМА/ОПШТИНАМА У ПРЕУЗИМАЊУ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

- Посете, сусрети и размене искустава
- Стручна помоћ.

ПРОЈЕКАТ "РАДНО АНГАЖОВАЊЕ СОЦИЈАЛНО УГРОЖЕНИХ РАДНО СПОСОБНИХ ЛИЦА"

- Социјална политика-

ГРАД/ОПШТИНА	КРАГУЈЕВАЦ
Број становника	180.252
Површина (у км ²)	835
КОНТАКТ ОСОБА	Славица САВЕЉИЋ
Позиција:	Главна градска стручњакиња за област социјалне политике
Контакт адреса:	Трг Слободе 3, 34000 Крагујевац
Телефон:	034 306 147
Електронска адреса:	gradonacelnikkg.soc@eunet.yu

ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРИМЕРУ НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

ОПИС ПРОБЛЕМА

Шта је био узрок проблема?

Према анализи коју је град урадио, 80% корисника социјалне помоћи је радно способно, а готово свакодневно тражи помоћ услед сиромаштва и немогућности да на други начин реши егзистенцијалне проблеме. Свака четврта породица је вишегенерацијски зависник од социјалне помоћи, што показује да се сиромаштво тешко искорењује и преноси са генерације на генерацију.

Када је проблем настао?

Проблем је дугогодишњи, и из године у годину се повећава. Разлози су у дугогодишњем слабљењу привреде и распаду великих привредних система (Застава, Филип Кљајић, 21. октобар, и сл.), као и у чињеници да је град Крагујевац збринуо највећи број избеглих и расељених лица из бивших југословенских република.

Која група грађана је била погођена проблемом?

Сви слојеви становништва трпе последице наведеног, а највише погођени су припадници радничке класе, ромска популација, нео-

бразовани слојеви становништва, већ постојећи корисници социјалне помоћи и новодосељени социјално угрожени становници.

Које су биле последице проузроковане проблемом?

Опште сиромаштво, низак животни стандард, необразовање деце услед сиромаштва, ниска здравствена култура и појава заразних болести.

Ко је покренуо иницијативу за решење проблема?

Град Крагујевац.

ЦИЉЕВИ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Циљеви примера су следећи:

- смањење сиромаштва
- рационална употреба буџетских средстава
- усмеравање једнократних новчаних помоћи према болесним, старијим и другим лицима која не могу да обезбеде егзистенцију на други начин
- радно ангажовање радно способних
- мењање свести према раду
- анимирање јавности према проблему сиромаштва.

ОПИС ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Да ли су постојале друге опције за решење проблема? Које? Зашто сте се одлучили за ову опцију?

До сада је постојала могућност да се све социјално угрожене породице јављају за једнократна новчана давања, што је за све објективно представљало проблем. Велики број грађана је имао право на помоћ, јер немају никаква примања, па је то постало велико оптерећење за градски буџет. Са друге стране, јавна предузећа имају сталну потребу за нискоквалификованим радном снагом, па је на седници Скупштине града усвојена Одлука о правима о социјалној заштити грађана. Овом одлуком је предвиђена могућност радног ангажовања радно-способних лица.

Ко је преузео иницијативу за примену одређеног примера најбоље праксе (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа невладине организација, привредници...)?

Град Крагујевац.

Ко је разрадио начин спровођења примера најбоље праксе кроз акциони план, стратегију, предлог пројекта (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа, невладине организације, привредници...)?

Ресор социјалне заштите је дефинисао начин спровођења активности.

Да ли је пример најбоље праксе био заснован на посебном или општем плану општине?

Био је заснован на посебном плану Града – План социјалне заштите за 2006. годину.

Када сте започели примену примера најбоље праксе?

У току лета 2005. године је изведена експериментална фаза, а од краја марта 2006. године обезбеђено је запослење ових лица од стране јавних предузећа у континуитету.

Да ли је пример најбоље праксе у потпуности примењен? Уколико није, колико је још времена потребно да би се довршила његова примена?

У потпуности је примењен.

Колико је временски трајала примена примера најбоље праксе?

У току је примена и планирано је да се настави у континуитету.

Ко су корисници (циљне групе) примера најбоље праксе?

Радно способни корисници МОП-а и корисници једнократних новчаних помоћи према подацима Центра за социјални рад.

Колики је проценат становништва Вашег града/општине за који процењујете да су имали користи од примера најбоље праксе?

600 људи се налази на списку радног ангажовања – директни корисници, док су индиректни корисници преко 2500 чланова њихових породица.

Да ли је Ваш град/ општина имала партнера у примени примера најбоље праксе (невладине организације, донатори, донаторски пројекти итд.)? Молимо вас да тачно наведете име.

Центар за социјални рад и Јавна комунална предузећа.

Какав је био допринос партнера (финансијски, стручна помоћ, помоћ у реализацији, опрема/материјали,...)?

Допринос партнера – стручна помоћ, помоћ у обезбеђењу посла и радне опреме, редовни извештаји о квалитету и квантитету извршених радова.

Ко је водио процес примене примера најбоље праксе (град/општина или партнер?)

Град Крагујевац.

РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ

Активност	Временски период
Усвојена Скупштинска одлука	март
Центар за социјални рад је доставио списак лица	
Град, Центар за социјални рад и јавна преузећа су потписали Уговор о сарадњи	март
Јавна предузећа обезбеђују посао и позивају на радно ангажовање	
Достављање Извештаја о раду	

Да ли постоје предуслови које град/општина мора да поседује да би могла да примени Ваш пример најбоље праксе (законске, социјалне, организационе, финансијске, географске итд.)?

Постоје сви потребни предуслови у свим општинама.

РЕЗУЛТАТИ

Утицај на:

град/општину	Смањен је број захтева за социјалну помоћ, повећано је интересовање за радно ангажовање. У градском буџету су наменски планирана и издвојена средства за радно неспособне.
кориснике	Побољшан социјални статус, побољшан квалитет живота, смањено сиромаштво, мањи здравствени проблеми.

друге интересне групе (невладине организације, грађани итд.)

Ангажовањем већег броја радника на уређењу града и сам град је уређенији и чистији.

Да ли је пример најбоље праксе дао (означити и описати један или више приложених сегмената):

Нове/побољшане услуге

Подигнут ниво уређења града, комуналних инфраструктурних радова, уређење зелених површина, чишћење и одржавање свих градских и приградских насеља.

Нове/побољшане методе рада

Уведен потпуно нов начин рада у коме се социјално угрожени обуčавају и раде заједно са запосленима јавно–комуналних предузећа.

Нови/унапређени општински акти/прописи

Донета је скупштинска Одлука о правима у социјалној заштити грађана.

Да ли су нова одељења, сектори или нове структуре почеле са радом у Вашем граду/ општини као резултат примене примера најбоље праксе?

Постојећа структура је одговарала потребама примене примера најбоље праксе.

Да ли је запослено ново особље током примене примера најбоље праксе?

Није, изузев новозапослених радника, ранијих корисника социјалне помоћи.

Уколико јесте, да ли је и након завршетка пројекта наставило са радом у граду/општини?

Да.

Да ли је ваш пример најбоље праксе решио проблем корисника и у колико мери?

Да, побољшан је социјални статус ранијих корисника социјалне помоћи, побољшан њихов квалитет живота, смањено укупно сиромаштво, смањени здравствени проблеми социјално–угроженог слоја становништва.

ФИНАНСИЈЕ

Колики су приближно укупни трошкови примене примера најбоље праксе?

5.000.000,00 динара је издвојено из буџета за добровољно радно ангажовање.

Који су били извори финансирања Вашег примера најбоље праксе (градски/општински буџет, републички буџет, донацији, други)? Молимо Вас да тачно наведете извор финансирања и износ.

Градски буџет, 5.000.000,00 динара.

Који су ресурси били потребни за примену примера најбоље праксе (додатно особље, компјутери, софтвер, канцеларијски простор итд.)

Искоришћени постојећи капацитети.

Да ли је пример најбоље праксе резултирао уштедама у буџету? Ако јесте, наведите којим?

Није проузроковао директне уштеде, али су средства правилније распоређена, тако што су развојена средства радно–способних од средстава намењених радно–неспособнима.

Да ли ће пример најбоље праксе бити настављен у будућности? Ако хоће, ко ће га финансирати? Да ли се планира нова ставка у буџету која ће бити намењена финансирању примера најбоље праксе?

Биће настављен, планирана су средства у буџету за 2007. годину.

МОГУЋА ПОМОЋ ДРУГИМ ГРАДОВИМА/ОПШТИНАМА У ПРЕУЗИМАЊУ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

– Материјали.

ПРОЈЕКАТ "КАНЦЕЛАРИЈА ЗА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА"

- Етика и транспарентност -

ГРАД/ОПШТИНА	ВАЉЕВО
Број становника	96.000
Површина (у км ²)	902
КОНТАКТ ОСОБА	Вукало НЕНАДОВИЋ
Позиција:	шеф Канцеларије
Контакт адреса:	Општина Ваљево, Карађорђева 64, 14000 Ваљево
Телефон:	014 222 314
Електронска адреса:	pristup@valjevo.org.yu

ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРИМЕРУ НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

ОПИС ПРОБЛЕМА

Шта је био узрок проблема?

- Недовољан капацитет општине Ваљево за остварење слободе информација
- Недовољно знање службеника и доносиоца одлука о потреби и начину примене закона
- Немогућност грађана да на једноставан начин дођу до информација од јавног значаја.

Када је проблем настао?

Ступањем на снагу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Која група грађана је била погођена проблемом?

Сви грађани Ваљева, корисници услуга Општинске управе и општинских јавних предузећа и установа, медији, службеници и представници локалне самоуправе.

Које су биле последице проузроковане проблемом?

Неповерење у локалну самоуправу, недовољан квалитет пружања услуга грађанима.

Ко је покренуо иницијативу за решење проблема?

Општина Ваљево

ЦИЉЕВИ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Подизање јавне свести о потреби слободе информација, изградња поверења између грађана и локалне самоуправе, омогућавање лаког и јефтиног приступа информацијама од јавног значаја грађанима и медијима.

ОПИС ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Да ли су постојале друге опције за решење проблема? Које? Зашто сте се одлучили за ову опцију?

Друга могућност је била дефинисање новог радног места у Правилнику о систематизацији радних места.

Разлог за формирање посебне канцеларије је потреба да се обезбеди приступ информацијама којима располаже локална самоуправа као целина: органи локалне самоуправе, општинска управа, јавна предузећа и установе.

Ко је преузео иницијативу за примену одређеног примера најбоље праксе (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа невладине организација, привредници...)?

Општина Ваљево.

Ко је разрадио начин спровођења примера најбоље праксе кроз акциони план, стратегију, предлог пројекта (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа, невладине организације, привредници...)?

Општина Ваљево.

Да ли је пример најбоље праксе био заснован на посебном или општем плану општине?

Пример је резултат посебног плана (пројекта) који је реализован уз финансијску подршку Министарства за државну управу и локалну самоуправу.

Када сте започели примену примера најбоље праксе?

12. април 2006. године

*Да ли је пример најбоље праксе у потпуности примењен?
Уколико није, колико је још времена потребно да би се до-
вршила његова примена?*

Нису спроведене све активности, није обављена обука службеника, није урађен информатор, нису урађене публикације за грађане о слободном приступу информацијама, није изменеана систематизација и одлука о општинској управи.

Колико је временски трајала примена примера најбоље праксе?

3 месеца (и трајаће још 9 месеци).

Ко су корисници (циљне групе) примера најбоље праксе?

Представници локалне самоуправе, запослени у Општинској управи Ваљево и јавним предузећима, грађани и медији.

Да ли је Ваш град/ општина имала партнера у примени примера најбоље праксе (невладине организације, донатори, донаторски пројекти итд.)? Молимо вас да тачно наведете име.

Министарство за државну управу и локалну самоуправу,
Локални НВО сектор.

Какав је био допринос партнера (финансијски, стручна помоћ, помоћ у реализацији, опрема/материјали,...)?

Министарство за државну управу и локалну самоуправу – финансијска помоћ.

Локални НВО сектор – промоција.

Ко је водио процес примене примера најбоље праксе (град/општина или партнер?)

Општина Ваљево.

РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ

Активност	Временски период
Семинар о слободном приступу информацијама	12 април 2006.
Опремање и отварање канцеларије	Март, април 2006
Обука службеника	
Информатор	
Публикације за грађане о слободном приступу информацијама	
Измењена систематизација и одлука о Општинској управи	

Да ли постоје предуслови које град/општина мора да поседује да би могла да примени Ваш пример најбоље праксе (законске, социјалне, организационе, финансијске, географске итд.)?

Постојање локалног НВО партнера.

Да ли су, према Вашим сазнањима, и други градови/општине упознате са Вашим пројектом? Да ли је неки други град/општина преузела Ваш пример најбоље праксе и кренула са његовом применом?

Информација о пројекту је објављена на сајтовима Министарства за државну управу и локалну самоуправу, СКГО, Европског покрета у Србији, организације Транспарентност Србија, Повереника за информације, у локалним и националним медијима.

Није познато да ли је друга општина преузела пример.

РЕЗУЛТАТИ

Утицај на:

град/општину

Побољшана јавна свест грађана и представника органа јавне власти о слободи информација, смањење неповерења и притисака јавности према локалној самоуправи и другим јавним институцијама, сарадња са републичким органима.

кориснике

Повећано знање и јавна свест представника локалне самоуправе, јавних предузећа и за- послених о остваривању права грађана на слободу информација.

друге интересне групе (невладине организације, грађани итд.)

Грађани су добили могућност да на једноста- ван начин дођу до информација од јавног значаја, грађани се обраћају канцеларији за препоруку добијања информација од јавног значаја од других органа јавне власти, кан- целарија пружа саветодавну помоћ другим органима јавне власти на територији општине Ваљево у поступању по захтевима за слобо- дан приступ информацијама.

Да ли је пример најбоље праксе дао (означити и описати један или више приложених сегмената):

Нове/побољшане услуге

Побољшан је приступ грађана информацијама од јавног значаја: грађанин подноси захтев канцеларији која у року од 15 дана доставља информацију која се односи на рад било ког органа или службе у општини Ваљево.

Да ли су нова одељења, сектори или нове структуре почеле са радом у Вашем граду/ општини као резултат примене примера најбоље праксе?

Основана је нова организациона јединица/канцеларија у оквиру система Општинске управе.

Да ли је запослено ново особље током примене примера нај- боље праксе?

Запослена је једна особа.

Уколико јесте, да ли је и након завршетка пројекта наставило са радом у граду/општини?

Пројекат је још у фази реализације која ће укупно трајати годину дана. Након завршетка пројекта, канцеларија ће наставити са радом .

Да ли је ваш пример најбоље праксе решио проблем корисника и у коликој мери?

Представници локалне самоуправе, органа јавне власти и службеници су потпуно упознати са обавезама из Закона о слободном приступу информацијама, а грађанима је омогућен једноставан приступ информацијама од јавног значаја.

ФИНАНСИЈЕ

Колики су приближно укупни трошкови примене примера најбоље праксе?

1.100.000,00 динара (+ плата за једног запосленог).

Који су били извори финансирања Вашег примера најбоље праксе (градски/општински буџет, републички буџет, донатори, други)? Молимо Вас да тачно наведете извор финансирања и износ.

Плата за једног запосленог за 12 месеци – буџет општине Ваљево. Трошкови пројекта за 12 месеци 1.100.000,00 динара, донација Министарства за државну управу и локалну самоуправу.

Који су ресурси били потребни за примену примера најбоље праксе (додатно особље, компјутери, софтвер, канцеларијски простор итд.)

Један запослени, канцеларија, 2 рачунара, штампач, скенер, факс, фотокопир, канцеларијски материјал, два радна стола, омар, софтвер (MS Office, Corel Draw, PhotoShop, Adobe Acrobat)

Да ли је пример најбоље праксе резултирао уштедама у буџету? Ако јесте, наведите којим?

Канцеларија је опремљена и њена активност ће се финансирати годину дана без трошкова у буџету општине. Рачунарска опрема, софтвер, канцеларијски намештај остају у власништву општине, активности пројекта биће финансиране из средстава донације. Општина финансира плату запосленог.

Ваљево, Пројекат "Канцеларија за слободан приступ информацијама од јавног значаја"

Да ли ће пример најбоље праксе бити настављен у будућности? Ако хоће, ко ће га финансирати? Да ли се планира нова ставка у буџету која ће бити намењена финансирању примера најбоље праксе?

Канцеларија за слободан приступ информацијама од јавног значаја постала је део организационе структуре општине, наставиће да ради у будућности, плате запослених и активности ће се финансијати из буџета општине.

МОГУЋА ПОМОЋ ДРУГИМ ГРАДОВИМА/ОПШТИНАМА У ПРЕУЗИМАЊУ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

- Посете, сусрети и размене искустава
- Материјали
- Стручна помоћ

ПРОЈЕКАТ "РОМСКА КАНЦЕЛАРИЈА"

- Унапређење положаја мањина -

ГРАД/ОПШТИНА	ВРАЊЕ
Број становника	87.155
Површина (у км ²)	860

КОНТАКТ ОСОБА	Зоран АНТИЋ
Позиција:	члан Општинског већа
Контакт адреса:	В Конгреса 1, 17000 Врање
Телефон:	017 402 329

ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРИМЕРУ НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

ОПИС ПРОБЛЕМА

Шта је био узрок проблема?

Дугогодишње маргинализовање проблема са којима се сусреће ромска популација, довело је до незавидног економског, социјалног и образовног положаја већине од 4500 Рома на територији општине Врање.

Када је проблем настао?

Један од проблема који је довео до тога, а на који може да се утиче на нивоу општине је неорганизовано деловање ромске заједнице на територији општине Врање. Организовано деловање, у правом смислу речи никада није ни постајало. Са повећањем броја становника општине, тај проблем је постајао све израженији.

Која група грађана је била погођена проблемом?

Проблемом је погођена ромска популација, која према последњем попису становништва броји око 4500 становника.

Које су биле последице проузроковане проблемом?

Проблем је прозроковао низ буџетских, социјалних и политичких проблема.

Ко је покренуо иницијативу за решење проблема?

Општинско веће и НВО које се баве питањима везаним за ромску популацију.

ЦИЉЕВИ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Циљ пројекта је: формирањем Ромске канцеларије преузети одговорност за остваривање личних и колективних права Рома у општини.

ОПИС ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Да ли су постојале друге опције за решење проблема? Које? Зашто сте се одлучили за ову опцију?

На територији постоји неколико организација које се баве побољшањем услова за остваривање права Рома, али ниједна не покрива све сегменте остваривања права. Канцеларија представља спону између становништва и државних органа са једне стране, а такође и помаже све друге видове организованог деловања на унапређењу положаја Рома.

Ко је преузео иницијативу за примену одређеног примера најбоље праксе (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа невладине организација, привредници...)?

Општинско веће и НВО које се баве питањима везаним за ромску популацију.

Ко је разрадио начин спровођења примера најбоље праксе кроз акциони план, стратегију, предлог пројекта (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа, невладине организације, привредници...)?

Општина Врање, преко својих служби.

Да ли је пример најбоље праксе био заснован на посебном или општем плану општине?

Формирање Ромске канцеларије и њен рад су стратешки циљ општине Врање.

Када сте започели примену примера најбоље праксе?

У марту 2004. године.

Да ли је пример најбоље праксе у потпуности примењен? Уколико није, колико је још времена потребно да би се довршила његова примена?

Ромска канцеларија ради годину дана, а потпуна примена у пракси се очекује 2008. године.

Колико је временски трајала примена примера најбоље праксе?

Формирање Ромске канцеларије је трајало 6 месеци, а њен рад је планиран до 2008. године.

Ко су корисници (циљне групе) примера најбоље праксе?

Циљна група су припадници ромске популације на територији општине Врање.

Колики је проценат становништва Вашег града/општине за који процењујете да су имали користи од примера најбоље праксе?

Ромска популација представља око 5% укупног становништва општине Врање.

Да ли је Ваш град/ општина имала партнера у примени примера најбоље праксе (невладине организације, донатори, до-наторски пројекти итд.)? Молимо вас да тачно наведете име. Приликом формирања Ромске канцеларије, општина Врање је сарађивала са свим НВО чије активности покривају права Рома.

Какав је био допринос партнера (финансијски, стручна по-моћ, помоћ у реализацији, опрема/материјали,...)?

Од НВО општина добија стручну помоћ при реализацији пројекта.

Ко је водио процес примене примера најбоље праксе (град/општина или партнер?)

Општина Врање, преко Општинског већа и стручних служби Општинске управе.

РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ

Активност	Временски период
Припрема и доношење Одлуке о формирању Ромске канцеларије	2003–2004
Рад Ромске канцеларије	2004–2008

Да ли постоје предуслови које град/општина мора да поседује да би могла да примени Ваш пример најбоље праксе (законске, социјалне, организационе, финансијске, географске итд.)?

Мора да постоји заинтересованост и решеност општине да се приступи решавању проблема организовања Рома. Такође, мора да постоји правна регулатива на основу које ће се формирати канцеларија, као и средства којима ће се финансирати рад канцеларије.

Да ли су, према Вашим сазнањима, и други градови/општине упознате са Вашим пројектом? Да ли је неки други град/општина преузела Ваш пример најбоље праксе и кренула са његовом применом?

Ово је једина канцеларија такве врсте у Србији. За њен рад су се интересовале општине које имају процентуално сличну ромску популацију, попут Пирота, Алексинца, Лесковца итд.

РЕЗУЛТАТИ

Утицај на:

град/општину	Општина је добила званично тело које је представнички орган Рома код надлежних институција.
кориснике	За кратко време свог рада Канцеларија је допринела значајном побољшању статуса Рома, тако што је помогла упис неколико студената на Вишу школу, обезбедила стипендије за средњошколце и одрадила неколико једнократних хуманитарних акција. Све већи број Рома се обраћа Канцеларији, што значи да су у њој препознали свог представника пред надлежним институцијама, чиме је оправдано формирање Канцеларије.
друге интересне групе (невладине организације, грађани итд.)	HBO које се баве питањима Рома су укључене у све активности Канцеларије.

Да ли је пример најбоље праксе дао (означити и описати један или више приложених сегмената):

Нове/побољшане услуге

Представници Канцеларије директно и не-посредно решавају проблеме Рома (личне и колективне) код надлежних општинских и републичких институција.

Нове/побољшане методе рада

У Ромској Канцеларији раде искључиво Роми, тако да се комуникација са странкама одвија на ромском. Такође, олакшано је схватање суштине проблема јер су и представници Канцеларије блиски са проблемима са којима се сусрећу.

Нови/унапређени општински акти/прописи

Формирање Канцеларије подразумева промену општинских одлука које се односе на организовање и рад органа Општине.

Да ли су нова одељења, сектори или нове структуре почеле са радом у Вашем граду/ општини као резултат примене примера најбоље праксе?

Ромска канцеларија је стално радно тело Општинског већа.

Да ли је запослено ново особље током примене примера најбоље праксе?

12 припадника ромске популације су радно ангажовани у Канцеларији.

Уколико јесте, да ли је и након завршетка пројекта наставило са радом у граду/општини?

Реализација пројекта је у току и биће настављена све до 2008. године.

Да ли је ваш пример најбоље праксе решио проблем корисника и у коликој мери?

Рад Ромске канцеларије је омогућио да око 60% становништва које се обратило за помоћ задовољи своје потребе.

ФИНАНСИЈЕ

Колики су приближно укупни трошкови примене примера најбоље праксе?

За Ромску канцеларију је предвиђено око 1.500.000 динара.

Који су били извори финансирања Вашег примера најбоље праксе (градски/општински буџет, републички буџет, донацији, други)? Молимо Вас да тачно наведете извор финансирања и износ.

Ромска канцеларија се финансира из буџета општине Врање.

Који су ресурси били потребни за примену примера најбоље праксе (додатно особље, компјутери, софтвер, канцеларијски простор итд.)

Да би Ромска канцеларија могла да ради, било је неопходно ангажовати особље ромске популације, обезбедити канцеларијски простор и опремити га.

Да ли ће пример најбоље праксе бити настављен у будућности? Ако хоће, ко ће га финансирати? Да ли се планира нова ставка у буџету која ће бити намењена финансирању примера најбоље праксе?

Рад Ромске канцеларије је предвиђен до 2008. године, финансираће се из буџета општине.

МОГУЋА ПОМОЋ ДРУГИМ ГРАДОВИМА/ОПШТИНАМА У ПРЕУЗИМАЊУ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

- Посете, сусрети и размене искустава
- Материјали
- Стручна помоћ.

Врање, Пројекат "Ромска Канцеларија"

ПРОЈЕКАТ "КОНКУРС ЗА ВРЕДНОВАЊЕ ПРОЈЕКАТА У ОБЛАСТИ КУЛТУРЕ И УМЕТНОСТИ"

- Култура и спорт -

ГРАД/ОПШТИНА	ПАНЧЕВО
Број становника	128.000
Површина (у км ²)	755
КОНТАКТ ОСОБА	Срђан МИКОВИЋ
Позиција:	Председник општине
Контакт адреса:	Трг краља Петра I бр. 2–4, 13000 Панчево
Телефон:	013 346 393
Електронска адреса:	predsednik@sopancevo.org.yu

ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРИМЕРУ НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

ОПИС ПРОБЛЕМА

Шта је био узрок проблема?

Не постоји акт/одлука о начину финансирања, као и о приоритетима у области културе, како у институционалним оквирима тако и у ванинституционалним, а резултат тога јесте нерационално и нерентабилно трошење буџетских средстава, одсуство документа о локалној културној политици као и инструмената за њено спровођење.

Када је проблем настао?

Дугогодишња лоша пракса функционисања појединачних финансијских давања без поштовања критеријума у области културе, уз фаворизовање одређених појединаца и уметничких група блиских актуелној политичкој власти и културној елити.

Која група грађана је била погођена проблемом?

Млади креативни уметници, студенти, невладине организације, уметничка удружења, удружења која негују традицију својих етничких заједница (Мађари, Румуни, Словаци, Роми).

Које су биле последице проузроковане проблемом?

Средства из буџета су се трошила без претходно утврђене процедуре, критеријума, праћење ефеката, евалуације, што је имплицирало незадовољство у културној јавности и невладином сектору.

Ко је покренуо иницијативу за решење проблема?

Секретаријат за јавне службе и социјална питања и невладин сектор.

ЦИЉЕВИ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Циљ примера је: децентрализација трошења буџетских средстава путем конкурса, анимирање креативног уметничког потенцијала локалне заједнице кроз одабране ванинситуционалне пројекте, израда документа о акционом плану културног развоја општине Панчево за период 2007–2010. године.

ОПИС ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

Да ли су постојале друге опције за решење проблема? Које? Зашто сте се одлучили за ову опцију?

Искуства у примени конкурса у раду Покрајинског секретаријата за образовање и културу као и Министарства културе и медија РС. Овакав начин трошења буџетских средстава у области културе, поред транспарентности био је усмерен ка истицању вредности грађанског друштва и афирмацији урбане популације становништва, што су само предуслови за развој културне демократије. Планирање и улагање у културу је једна од претпоставки одрживости демократије у нашем друштву.

Ко је преузео иницијативу за примену одређеног примера најбоље праксе (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа невладине организација, привредници...)?

Општина/Савет за културу, ИО СО, Секретаријат за јавне службе и социјална питања.

Ко је разрадио начин спровођења примера најбоље праксе кроз акциони план, стратегију, предлог пројекта (град/општина, грађани, донатор, републички орган, јавно предузеће, установа, невладине организације, привредници...)?

Секретаријат за јавне службе и социјална питања у сарадњи са невладиним организацијама, стручњацима у области културе, уметницима и ствараоцима.

Да ли је пример најбоље праксе био заснован на посебном или општем плану општине?

У оквиру планирања и усвајања Одлуке о буџету општине Панчево, предвиђена су посебна средства – буџетска линија за пројекте у области културе.

Када сте започели примену примера најбоље праксе?

У 2003. години је отпочела процедура усаглашавања на локалном политичком нивоу, затим су вршене административно-техничке припреме, а примена институције конкурса као и реализација пројекта отпочели су 2004. године.

Да ли је пример најбоље праксе у потпуности примењен? Уколико није, колико је још времена потребно да би се довошила његова примена?

Методологија у примени конкурсне документације усавршава се сваке године, као и функционисање рада Комисије за вредновање пројекта. У 2007. години ће се усвојити документ о Акционом плану културног развоја општине Панчево који ће инкорпорирати и овај позитиван пример, а имплементација је планирана до 2010. године.

Колико је временски трајала примена примера најбоље праксе?

Траје континуирано већ три године.

Ко су корисници (циљне групе) примера најбоље праксе?

Уметници, студенти, невладине организације, образовне установе, неформалне групе које негују алтернативну уметничку сцену (стрип аутори), институције културе, удружења која негују културу и традицију својих етничких заједница, стручна културна јавност, публика, медији.

Колики је проценат становништва Вашег града/општине за који процењујете да су имали користи од примера најбоље праксе?

У 2004. години реализовано је 29 пројекта од 65 поднетих, у 2005. реализовано је 46 пројекта од 86 поднетих, а у 2006. одабрано је 49 пројекта од 116 поднетих. У извештају о реализацији пројекта у области културе за 2005. годину назначено је да је број носилаца активности који су учествовали у реализацији пројекта у области културе и уметности био преко 1100(0,85%), а преко 15.000(11,71%) је било укључено кроз директну комуникацију, изложбе, сајт презентације, радионице.

Да ли је Ваш град/ општина имала партнера у примени примера најбоље праксе (невладине организације, донатори, донаторски пројекти итд.)? Молимо вас да тачно наведете име.

Конкурсом су предвиђена делимична средства за реализацију пројекта, тако да су аутори обезбеђивали додатна средства, и проналазили партнere. Најчешћи партнери су биле установе културе и то Центар за културу, Дом омладине, Историјски архив, Градска библиотека, домови културе у 9 насељених места, медији, РТВ Панчево, локални лист Панчевац, Архитектонски факултет у Београду, Факултет ликовних уметности, Факултет драмских уметности, као и Покрајински секретаријат за образовање и културу. Аутори из до-мена алтернативне сцене су имали сарадњу са сродним удружењима у Италији, Украјини, Словенији, Румунији, Француској.

Какав је био допринос партнера (финансијски, стручна помоћ, помоћ у реализацији, опрема/материјали,...)?

Углавном је то била помоћ у техничким и људским ресурсима, логистици, *in kind* услугама, медијској подршци и презентацији уз минималну финансијску подршку.

Ко је водио процес примене примера најбоље праксе (град/општина или партнер?)

Секретаријат за јавне службе, Комисија за вредновање пројекта, Председник општине.

РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ

Активност	Временски период
Стварање предуслова и договора у оквиру локалног парламента као и административно техничко планирање за увођење механизма конкурса као начина трошења буџетских средстава	Током 2003
Избор чланова (експерата) уз сарадњу Савета за културу и доношење решења о формирању Комисије за вредновање пројекта у области културе	2004–2006
Усвајање конкурсне документације – конкурс, пријавни лист, критеријуми, евалуација	2003–2006
Расписивање конкурса, прикупљање пријава	2004–2006

Разматрање пријава и сачињавање предлога за одабир пројектата од стране Комисије за вредновање пројектата	2004–2006 април–мај
Доношење закључка и решења од стране Председника општине о коначном избору пројектата	Мај–јун
Потписивање уговора са ауторима, корисницима средстава	јун
Упитник о праћењу реализације пројектата, сачињавање извештаја о њиховој реализацији	Окобар новембар децембар

Да ли постоје предуслови које град/општина мора да поседује да би могла да примени Ваш пример најбоље праксе (законске, социјалне, организационе, финансијске, географске итд.)?

Неопходан је договор и намера у оквиру креирања локалне културне политike или, као први корак, увођење посебне ставке, буџетске линије за пројекте.

Да ли су, према Вашим сазнањима, и други градови/општине упознате са Вашим пројектом? Да ли је неки други град/општина преузела Ваш пример најбоље праксе и кренула са његовом применом?

Углавном нас позитивно оцењују (Одбор за културу у Влади РС), али мало општина примењује овај механизам.

РЕЗУЛТАТИ

Утицај на:

град/општину   У последње три године од када функционише конкурс за суфинасирање пројектата у области културе, покренута је креативна енергија, пре свега младе и урбане популације која путем својих пројеката жели, и у томе успева, да трансформише своју локалну средину у лепше, хуманије место живљења, ослањајући се на дугу традицију развоја грађанског и мултикултурног друштва по чему се наша општина препознаје и бива све видљивија на културној мапи и изван овог географског простора.

кориснике Давање могућности и простора да носиоци идеја материјализују уметнички израз, промовишу културне вредности, савременост, нове технологије, и успостављају квалитетнију комуникацију између себе као аутора, културне јавности и публике.

друге интересне групе (невладине организације, грађани итд.) Појачана активност НВО сектора као корисника представа из буџета и конзумента културних садржаја. Млади у граду и у насељеним местима покazuју веће интересовање за културна дешавања, а и сами се повезују у оквиру својих интересовања. Формирана су и два алтернативна културна клуба у Банатском Новом Селу и Старчеву.

Да ли је пример најбоље праксе дао (означити и описати један или више приложених сегмената):

Нове/ побољшане услуге Побољшана је културна понуда и више је актера у креирању различитих садржаја који не представљају мултилициране програмске активности установа културе. Институције културе су добиле конкуренцију, а уједно су постале и партнери, јер већину пројеката оне помажу у реализацији. Унапредили су свој рад у правцу креирања програмске изврсности.

Нове/ побољшане методе рада Механизам конкурса је омогућио већу транспарентност у трошењу средстава пореских обвезника и унапређен је рад надлежног секретаријата. Конкурс се такође успешно примењује и у другим областима: социјална политика, информисање, спорт, као и посебан конкурс за НВО сектор.

Нови/ унапређени општински акти/прописи Савет за културу је усвојио закључак којим се покреће иницијатива за израду Стратегије културног развоја општине Панчево и процедура је у току.

Да ли су нова одељења, сектори или нове структуре почеле са радом у Вашем граду/ општини као резултат примене примера најбоље праксе?

Буџетом општине у 2006, назначена је посебна ставка која се односи на подршку пројектима младих.

Формиран је при Дому културе у Старчеву Креативни културни клуб, а у Банатском Новом Селу, Алтернативни културни клуб, који

добијају финансијску подршку за своје активности из буџета општине.

Да ли је запослено ново особље током примене примера најбоље праксе?

Отворено је посебно радно место у оквиру Секретаријата за јавну службу и социјална питања, самосталан/а стручна сарадник/ца за рад са невладиним организацијама и управљање пројектима.

Уколико јесте, да ли је и након завршетка пројекта наставило са радом у граду/општини?

Да.

Да ли је ваш пример најбоље праксе решио проблем корисника и у коликој мери?

Успостављена је методологија која је омогућила примену афирмације и ангажовања креативног потенцијала, пре свега младе популације, невладиног сектора који својим пројектима подижу ниво у култури уз остваривање различитих културних потреба наше мултиетничке локалне заједнице.

ФИНАНСИЈЕ

Колики су приближно укупни трошкови примене примера најбоље праксе?

У току три године, укупна издвојена средства за пројекте у области културе износе 6.400.000 динара (1.400.000, 2.000.000, 3.000.000), а за трошкове рада чланова Комисије за период од две године издвојено је око 150.00 динара.

Који су били извори финансирања Вашег примера најбоље праксе (градски/општински буџет, републички буџет, донацији, други)? Молимо Вас да тачно наведете извор финансирања и износ.

Искључиво средства из буџета.

Који су ресурси били потребни за примену примера најбоље праксе (додатно особље, компјутери, софтвер, канцеларијски простор итд.)

У оквиру Секретаријата за јавне службе и социјална питања већ ради особа на месту самосталне стручне сараднице и планерке за културу и информисање, набављен је само компјутер.

Да ли је пример најбоље праксе резултирао уштедама у буџету? Ако јесте, наведите којим?

Да, додатни посао Секретаријата обавља једно стручно лице уз помоћ вишег референта које већ постоји у оквиру описа послова.

Да ли ће пример најбоље праксе бити настављен у будућности? Ако хоће, ко ће га финансирати? Да ли се планира нова ставка у буџету која ће бити намењена финансирању примера најбоље праксе?

Планирају се активности на унапређењу конкурса у правцу програмског дефинисања а у склопу нових установљених механизама као што је скупштинско тело за родну равноправност, што би подразумевало примену афирмативне акције у подршци одређеним пројектима, као и израда локалног акционог плана решавања положаја Рома, а све у склопу процедуре која је у току, израде документа о Акционом плану културног развоја општине Панчево за период 2007–2010.

МОГУЋА ПОМОЋ ДРУГИМ ГРАДОВИМА/ОПШТИНАМА У ПРЕУЗИМАЊУ ПРИМЕРА НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ

- Посете, сусрети и размене искустава
- Материјали
- Стручна помоћ.

ОСТАЛИ ПРИМЕРИ (ПО КАТЕГОРИЈАМА)

УНАПРЕЂЕЊЕ ГРАДСКЕ/ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

ФОРМИРАЊЕ ОПШТИНСКОГ УСЛУЖНОГ ЦЕНТРА ЗА КОМУНИКАЦИЈУ У ОПШТИНСКОЈ УПРАВИ БЕЛА ПАЛАНКА

Град/Општина: БЕЛА ПАЛАНКА

Број становника 14.381

Површина (у км²) 517

КОНТАКТ ОСОБА Аца СПАСИЋ

Позиција: Председник Општине

Контакт адреса: Карађорђева 28

Телефон: 018/855–023, 855–550

E-mail: sobelapalanka@bankarinter.net

ОПИС ПРОБЛЕМА

Уочени проблеми су били неефикасно пружање услуга и недовољна техничка опремљеност општинских служби. Проблеми су долазили до изражaja при подношењу захтева за издавање решења о признавању права на дечји додатак, матерински додатак, инвалидска примања, овери преписа и изјава, легализацији објекта, и др.

ОПИС ПРАКСЕ

Формирање центра у оквиру Општинске управе, који се бави комуникацијом са грађанима, јавним предузећима, са другим општинама, републичким институцијама, донаторима и међународним институцијама у циљу побољшања протока информација и могућности за развој општине.

Спроведене активности: припремне активности, реорганизација Општинске управе, повећање информисаности грађана, изградња основе за мерење успеха у локалној самоуправи, побољшање комуникације са другим општинама, извештавање, праћење и евалуација резултата

Партнери: Донатор је Европска агенција за реконструкцију преко Програма Подршке општинама Источне Србије

Укупни трошкови: 89.000 евра.

УСЛУЖНИ ЦЕНТАР ЗА ГРАЂАНЕ

Град/Општина: ВАЉЕВО
 Број становника 96.000
 Површина (у км²) 902

КОНТАКТ ОСОБА Предраг МАРТИНОВИЋ
Позиција: Начелник Одељења за информатику и развој
Контакт адреса: Карађорђева 64, 14000 Ваљево
Телефон: 014 294 748
E-mail: pedja@valjevo.org.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Општинска управа Ваљево није поседовала податке у електронском облику о уписима у матичне књиге рођених, венчаних, умрлих и уписима у књигу држављана. Грађани су чекали за добијање докумената и до седам дана. Наплата општинских такси је била успорена. Велики напор су чинили запослени у матичној служби, преписивали су велики број података из матичних књига у обрасце. Због тог преписа и преноса информација (из матичне књиге на формулар уверења), постојао је ризик да се подаци у уверењу о упису у матичне књиге не подударају са подацима у матичној књизи.

ОПИС ПРАКСЕ

Створена је јединствена база матичних података о грађанима и јединствена рачунарска мрежа, што представља зачетак е-управе и омогућава: краће време од захтева грађана за издавање уверења до издавања уверења, завршавање посла једним доласком у зграду општине и на једном месту у општини, растерећење радника општинске управе од ручног преписивања, пружање услуга преко Интернета грађанима у иностранству. Бржим издавањем уверења наплаћује се више општинских такси.

Спроведене активности: Изградња јединствене рачунарске мреже за око 150 клијената, обука корисника, унос података у јединствену базу података, администрација информационог система, отварање службног центра за грађане.

Партнери: Организација DAI која ради под покровитељством организације USAID – као донатор, Рачунарски центар Универзитета у Београду.

Укупни трошкови: За изградњу јединствене рачунарске мреже утрошено је око 896.952,00 динара. Трошкови хардвера су износили око 1.118.452,00 динара.

МУЛТИНАЦИОНАЛНА МАЛА ЛОКАЛНА САМОУПРАВА БЛИЖА ГРАЂАНИМА

Град/Општина:	КОВАЧИЦА
Број становника	27.890
Површина (у км ²)	419
КОНТАКТ ОСОБА	Марија БЕНКА ХРЈЕШИК
Позиција:	начелница за привреду, малу привреду и развој
Контакт адреса:	Маршала Тита 50 , 26210 Ковачица
Телефон:	013 661 122
E-mail:	marijabh@kovacica.org

ОПИС ПРОБЛЕМА

Припадници националних мањина не користе своје право на коришћење свог језика с једне стране због недовољног познавања истих, а са друге стране јер општинска администрација није у могућности да им изађе у сусрет. Доношењем нових законских прописа а нарочито Закона о заштити права националних мањина и слобода националних мањина и доношењем Одлуке о ближем уређивању појединих питања службене употребе језика и писама националних мањина на територији Аутономне Покрајине Војводине, постојећи проблем дошао је нарочито до изражaja.

ОПИС ПРАКСЕ

Циљ је био да се локална самоуправа што више приближи грађанима у остваривању својих свакодневних потреба а нарочито припадницима мањинских заједница да би се обезбедила и заштитила посебна права на употребу свог језика пред органима државне управе. Апликативно решење "Матичне службе" је информациони систем који омогућава да се рад службеника олакша, унапреди и модернизује а свеукупно, доприноси ефикаснијем раду органа управе. Битна функционална одлика овог решења је могућност издавања и штампања двојезичних извода. Сам програмски пакет чине четири програмска модула која одговарају рефератима који се и воде у матичној служби а то су : МКР – Матичне књиге рођених, МКВ – Матичне књиге венчаних, МКУ – Матичне књиге умрлих и КД – Књиге држављана.

Спроведене активности: припремни састанак са радном групом, расписивање тендера за куповину рачунара, штампача и стабилизатора, набавка хардверске опреме, обука за запослене у месним канцеларијама, куповина апликативног софтвера, примена у раду

Партнери: Фонд за отворено друштво као донатор. Партнер за апликативни софтвер је био SmartNet Technologies фирма из Ниша. Општине са сличним проблемом су консултоване приликом припреме програма: Алибунар, Бачки Петровац и Зрењанин.

Укупни трошкови: 10.000 евра.

ОПШТИНСКИ УСЛУЖНИ ЦЕНТАР

Град/Општина:	ЛОЗНИЦА
Број становника	86.413
Површина (у км ²)	612

КОНТАКТ ОСОБА	Милан ПАНИЋ
Позиција:	Руководилац одељења за привреду општине Лозница
Телефон:	015/882-240/лок.1075
Контакт адреса:	Владе Зечевића 2, 15300 Лозница
E-mail:	privrede@lo.sr.gov.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Рад појединих служби општинске управе није био довољно ефикасан, што је довело до спорог и неефикасног решавања проблема са којима се грађани свакодневно сусрећу. Поједини шалтери нису имали логистичку подршку са одговарајућом службом. Изградња општинског центра је први корак у реорганизацији општинске управе и успостављању бољих комуникација са грађанима.

ОПИС ПРАКСЕ

ОУЦ је замишљен тако да грађани могу да обаве што више послова на једном месту из домена рада општинске управе (укључујући и новчане уплате), чиме се повећава ефикасност рада општинске управе, а све у циљу развијања свести да су грађани корисници услуга. Општински службени центар је нови модел односа грађана и општинске управе и место где се одиграва њихова комуникација.

Спроведене активности: Реконструкција општинског центра, набавка нових компјутера и софтвера.

Партнери: USAID - DAI као донатор

Укупни трошкови: 4.710.773 дин. из општинског буџета и 3.250.000 дин. од донатора.

ОПШТИНСКИ УСЛУЖНИ ЦЕНТАР И СЕРВИСНО ОРЈЕНТИСАНА Е-УПРАВА

Град/Општина:	НЕГОТИН
Број становника	57.990
Површина (у км ²)	1.089

КОНТАКТ ОСОБА	Зоран СОЈКОВИЋ
Позиција:	Особа задужена за реализацију пројеката
Контакт адреса:	Трг Стевана Мокрањца 1, 19000 Неготин
Телефон:	019 544 000 локал 142
E-mail:	upravang@verat.net

ОПИС ПРОБЛЕМА

Недовољно ефикасна и недовољно савремена управа, што је до-лазило до изражaja приликом обрада захтева грађана, којих је било у све већем броју, а потреба за брзим решавањем захтева све већа.

ОПИС ПРАКСЕ

Формирање Општинског службног центра у циљу омогућавања грађанима већег избора у начину остваривања својих права и добијања услуга (лично, телефоном, путем е-маила), бржег и ефикаснијег решавања захтева и боље комуникације унутар локалне управе. Увођење новог система пружа и већу могућност праћења тока рада општинских службеника, као и адекватно награђивање.

Спроведене активности: Реорганизација управе и стандардизација докумената, развој концепта интегралног информационог система, модернизација рада администрације куповином ИТ уређаја, едукација запослених, оснивање Општинског службног центра, израда интерактивног општинског веб портала, промоција нове службено орјентисане е-управе.

Партнери: донатор је Европска Агенција за реконструкцију преко Програма Подршке Општинама Источне Србије (ППОИС-Канцеларија у Зајечару).

Укупни трошкови: 115.981,00 евра.

УВОЂЕЊЕ ГЕОГРАФСКО-ИНФОРМАЦИОНОГ СИСТЕМА

Град/Општина:	ПАРАЋИН
Број становника	64.931
Површина (у км ²)	541.694
КОНТАКТ ОСОБА	Ненад АКСЕНТИЈЕВИЋ
Позиција:	Начелник Одељења за урбанизам, грађевинарство, комунално-стамбене и имовинско-правне послове
Контакт адреса:	ул. Томе Живановића бр.10; 35250 Параћин
Телефон:	035 563 136 ; 035 563 601 локал 34
E-mail:	nenad_aksentijevic@paracin.org.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Дугогодишњи проблем у раду локалне самоуправе је непостојање могућности за прецизно и дугорочно планирање у различитим областима: урбанизам, екологија, и сл. Ово је онемогућавало добро управљање општином као и унапређивање рада урбанистичких и комуналних служби. Такође је био изражен проблем недовољне сарадње на свим нивоима.

ОПИС ПРАКСЕ

Приступило се стварању брзог и ефикасног система за прибављање прецизних информација, географског информационог система. ГИС омогућава ефикасно и транспарентно добијање свих докумената везаних за изградњу објекта, као и боље евидентирање обвезника јавних прихода. Предузетницима ГИС омогућава брзо добијање грађевинских дозвола уз транспарентну процедуру. Јавним службама примена ГИС-а омогућава брже обављање редовних послова уз мање трошкове, па самим тим и пружање бољих услуга грађанима. Ажуrom евидентијом различитих видова података, локални приходи се знатно увећавају чиме се обезбеђује могућност за развој локалне заједнице.

Спроведене активности: Попис непокретности, орто-фото снимак општине, потписивање Уговора са ЕАР-ом о кофинансирању пројекта, обука радника за коришћење ГИС-а, техичка помоћ експерта из партнерске словеначке општине Мурска Собота, набавка опреме и софтвера, обука на терену, унос података и стварање базе података, симулација функционисања система, пуштање система у рад, медијска промоција.

Партнери: донатор је Европска агенција за реконструкцију кроз програм Exchange а партнер словеначка општина Мурска Собота

Укупни трошкови: 46.289 евра.

ИЗГРАДЊА ШИРОКОПОЈАСНЕ ВИШЕНАМЕНСКЕ РАДИО МРЕЖЕ ЗА ПРЕНОС ПОДАТКА ИЗМЕЂУ ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ И ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА И УСТАНОВА

Град/Општина:	ПАРАЋИН
Број становника	64.931
Површина (у км ²)	541.694

КОНТАКТ ОСОБА	Саша ЈЕВТИЋ
Позиција:	Шеф одсека за урбанизам
Контакт адреса:	ул. Томе Живановића бр.10; 35250 Параћин
Телефон:	035-563-007 лок. 116; 035-563-601 лок. 58
E-mail:	sasa_jevtic@paracin.org.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Недовољно ефикасан рад локалне самоуправе огледао се у спором и отежаном комуницирању са јавним предузећима и установама. Идентификован је проблем неблаговременог преношења података и информација, неадекватних и неусклађених база података и отежане и недовољне наплате јавних прихода.

ОПИС ПРАКСЕ

Повезивањем рачунарске мреже Општинске управе са мрежама Јавних предузећа и установа, добијен је савремени систем комуникације, стварање јединствених база података кориснику услуга ЈП и установа, а тиме и база података за обvezнике јавних прихода. На овај начин обезбеђује се адекватнији прилив средстава у општински буџет, што је неопходна претпоставка за несметано функционисање локалне самоуправе. Увођењем широкопојасне радио мреже знатно је унапређен рад локалне управе и јавних предузећа у смислу пружања бржих, тачнијих и квалитетнијих услуга грађанима. Постиже се уштеда у трошковима образца, уплатница, телефона. Искористљивост информација је максимална, а ефекти оваквог начина рада су евидентни и транспарентнији.

Спроведене активности: Издавање Акта о урбанистичким условима, тендер за израду и израда идејног и главног пројекта, тендер за извођење радова и реализација прве фазе, тендер за извођење радова и реализација друге фазе.

Партнери: цементара "Холцим–Србија" а.д.–Поповац као кофинансијер прве фазе, Министарство за државну управу и локалну самоуправу као кофинансијер друге фазе.

Укупни трошкови: прва фаза: 3.025.164,17 динара, друга фаза: 1.063.172, 42 динара.

ФОРМИРАЊЕ ОПШТИНСКОГ УСЛУЖНОГ ЦЕНТРА

Град/Општина:	ПРИБОЈ
Број становника	30.377
Површина (у км ²)	552

КОНТАКТ ОСОБА	Радосав ЏИЈОВИЋ
Позиција:	Начелник општинске управе
Контакт адреса:	12. јануара 108, 31330 Прибој
Телефон:	(033) 55 442
E-mail:	nacelnikoupb@ptt.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Општина Прибој је суочена са економским и социјалним проблемима, који су последица процеса транзиције и доношења нових закона који неповољно утичу на свакодневни живот грађана. Грађани су пасивни, заплашени од администрације, и не знају што пре доћи до поуздане информације у Општинској управи.

ОПИС ПРАКСЕ

Отварање Општинског службног центра, у коме се услуге (издавања разних уверења, извода, дозвола, пријем поднесака, овера потписа и преписа итд.) пружају ефикасније и транспарентније. Сада грађани могу да добију све неопходне информације о надлежностима и раду локалне самоуправе, али и да дају своје предлоге и коментаре на рад локалних органа власти. На тај начин је Општинска управа постала ближа грађанима и омогућено им је да потребне информације добијају на јаснији и поузданiji начин.

Спроведене активности: Обезбеђивање просторија и запослених који раде у Услужном центру, медијска кампања, радни састанци, набавка опреме, набавка софтвера и умрежавање рачунара у јединствен систем, састанци са заинтересованим групама и обука запослених који раде у Услужном центру.

Партнери: Европска агенција за реконструкцију (80% буџета) кроз Програм подршке општинама Источне Србије.

Укупни трошкови: 67.500 евра.

КОЛ ЦЕНТАР

Град/Општина:	РАКОВИЦА
Број становника	106.000
Површина (у км ²)	29

КОНТАКТ ОСОБА	Милан НЕНАДОВИЋ
Позиција:	секретар Скупштине општине
Контакт адреса:	Мишка Крањца 12, 11090 Раковица
Телефон:	593 111
E-mail:	m_nenadovic@yahoo.co.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Грађани који живе ван територије општине, а којима су потребни документи, излажу се великим материјалним и временским трошковима да би дошли до општине и завршили посао.

ОПИС ПРАКСЕ

Циљ примера најбоље праксе је био да се олакша грађанима комуникација са општинском управом, побољша ефикасност администрације, олакша грађанима доступност докумената која су им потребна. Општина је иницирала и водила примену овог пројекта, уз стручну помоћ фирме "My idea". Спровођењем пројекта омогућена је боља комуникација општинске управе са грађанима, као и лакша доступност документима од стране грађана.

Спроведене активности: припремне активности за пуштање у рад центра за наручивање докумената СМС-ом и преко интернета
Партнери: Фирма "My idea".

УСЛУЖНИ ЦЕНТАР ОПШТИНЕ РАКОВИЦА

Град/Општина:	РАКОВИЦА
Број становника	106.000
Површина (у км ²)	29

КОНТАКТ ОСОБА	Милан НЕНАДОВИЋ
Позиција:	секретар Скупштине општине
Контакт адреса:	Мишка Крањца 12, 11090 Раковица
Телефон:	011 593 111
E-mail:	m_nenadovic@yahoo.co.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Спора администрација, непотребно чекање грађана при завршању послова у општини, нетранспарентност у раду општинских служби, довело је до незадовољства грађана радом општинске администрације.

ОПИС ПРАКСЕ

Уведен је нови софтвер који је побољшао ефикасност администрације и скратио период добијања разних докумената. На тај начин, повратило се поверење грађана у општинску управу јер је сад њен рад ефикаснији, има мање корупције, и послови се знатно брже завршавају.

Спроведене активности: Израда пројекта, разрада идеје, архитектонско решење, грађевински радови.

Партнери: USAID као кофинансијер.

Укупни трошкови: Око 18.000.000,00 динара.

КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ДИЈАСПОРУ ОПШТИНЕ СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Град/Општина:	СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА
Број становника	56.011
Површина (у км ²)	422

КОНТАКТ ОСОБА	Ненад РАДОЈКОВИЋ
Позиција:	Повереник за дијаспору
Контакт адреса:	11420 Смедеревска Паланка, Вука Караџића 25.
Телефон:	026 321 001
E-mail:	palanka@verat.net

ОПИС ПРОБЛЕМА

Из Општине се у протеклих 15–так година иселио већи број становника у иностранство. Проблем је што за дијаспору не постоје прецизни подаци, и Општина није могла да пронађе начин да се повеже са својом дијаспором коју карактерише и међусобна неповезаност и незаинтересованост за збивања у завичају. Са друге стране, општина је у тешкој економској ситуацији и вали за инвестиционим улагањима и новим радним местима. Такође, при доласку у земљу, људи из дијаспоре су се суочавали са бројним административним проблемима: решавање питања држављанства, уписивање деце у домаће школе, тешкоће око куповина земљишта за стамбену и инвестициону изградњу итд.

ОПИС ПРАКСЕ

Отварање савремено опремљене Канцеларије за дијаспору, као службе услужног типа, где људи из дијаспоре могу да добију помоћ у добијању држављанства, личне карте, извода из матичне књиге рођених, уверења о држављанству, као и информације о могућностима за инвестирање. Циљ јачања контакта са дијаспором је и стварање лоби групе и афирмација општине у иностранству, стварање базе података о дијаспори, привлачење инвестиционог капитала, и на крају, трајни повратак бар једног дела популације која је отишла из земље.

Спроведене активности: Успостављање контаката са појединим припадницима дијаспоре и давање овлашћења некима од њих да преговарају у име општине у вези инвестиционих улагања. Постављање посебне секције на веб сајту општине намењене Канцеларији за дијаспору. Оснивање и техничко опремање канцеларије. Прављење базе података о дијаспори. Стварање лоби групе.

Партнери: Министарство за дијаспору.

ЦЕНТАР ЗА РАЗВОЈНЕ ПРОГРАМЕ ОПШТИНЕ СОМБОР - ЦРП

Град/Општина:	СОМБОР
Број становника	нешто мање од 100.000
Површина (у км ²)	1.178
КОНТАКТ ОСОБА	Снежана МИЛЕШЕВИЋ
Позиција:	координаторка Центра
Контакт адреса:	Центар за развојне програме општине Сомбор, Трг Цара Уроша 1, канцеларија 256, 25000 Сомбор
Телефон:	025/468-152, 064/216-9941
E-mail:	arhitekta@so-sombor.com

ОПИС ПРОБЛЕМА

Непостојање системски дефинисаних инструмената и механизама за евидентирање, планирање и коришћење потенцијала региона у развојне сврхе у локалној самоуправи/округу условио је установљење Центра за развојне програме општине Сомбор (CRP).

ОПИС ПРАКСЕ

Центар обједињује активности које иду у правцу реализације програма који су одређени стратешким и приоритетним планом. Умреженост ЦРП на општинском и регионалном нивоу ствара комплетну слику потреба и потенцијала појединих делова, као и целе Војводине и Србије. Крајњи, очекивани резултат је да су сви пројекти од интереса за развој локалне заједнице идентификовани, обрађени и реализовани. Главни разлог примене овог приступа је његова заснованост на савременим трендовима менаџмента, а почива делом и на искуствима суседних земаља у процесу транзиције. Центар је за сада формално-правно постављен у склопу канцеларије главног архитекте општине, али функционише на волонтерском принципу, добровољним ангажовањем аутора и сарадника.

Спроведене активности: Идејно конципирање и презентовање организма општинске управе, неопходно опремање канцеларије главног архитекте, укључивање у рад сарадника-експерта по програмским областима, рад на креирању појединачних пројеката по програмским опредељеним ЦРП-а, учествовање на Конференцији: "Рурални развој-профитна шанса Србије", конкурисање за НИП са 9 пројеката.

Укупни трошкови: 100.000 динара за опремање канцеларије, и хонорари за сараднике.

ПРОЈЕКАТ ПОВЕЗИВАЊЕ РАЧУНАРА У ОПШТИНСКИМ СЛУЖБАМА У ЈЕДИНСТВЕН ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ И КОМПИЈУТЕРИЗОВАЊЕ МЕСНИХ КАНЦЕЛАРИЈА

Град/Општина:	СРЕМСКА МИТРОВИЦА
Број становника	85.902
Површина (у км ²)	730
КОНТАКТ ОСОБА	Василија БРОЦИЋ
Позиција:	Начелница Општинске управе за општу управу и заједничке послове
Контакт адреса:	Светог Димитрија 13, 22000 Сремска Митровица
Телефон:	022 610 566
E-mail:	osmuprava90@ptt.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Грађани који желе да изваде неки од докумената пролазе кроз дугу процедуру (поједине дозволе се чекају и до 30 дана). Грађани са села морају да путују и до 40 км да би дошли до потребног документа. Грађанима села нису доступне информације везане за рад општинских служби. Овакав систем рада ствара нездовољство и код грађана и код службеника, који годишње услуге преко 65.000 клијената.

ОПИС ПРАКСЕ

Умрежавањем рачунара по општинским службама и месним канцеларијама у јединствен информациони систем побољшава се ефикасност и квалитет рада општинских служби, што уз боље информисање грађана ствара услове за успостављање новог модела односа између грађана и локалне самоуправе.

Општина постаје доступнија грађанима, а однос према њима професионалнији.

Спроведене активности: Формирање тима за реализацију пројекта. Расписивање тендера за набавку техничке опреме. Набавка опреме и повезивање у јединствен информациони систем, инсталирање софтвера по месним канцеларијама, инсталирање електронске архиве и набавка скенера. Ангажовање и обука радника који ће радити на умреженим рачунарима. Медијска промоција. Евалуација.

Партнери: разни донатори.

Укупни трошкови: 3.348.000,00 динара.

КОМПЈУТЕРСКО ПОВЕЗИВАЊЕ И ИЗДАВАЊЕ ДОКУМЕНТАТА ПУТЕМ ИНТЕРНЕТА ГРАЂАНИМА У НАСЕЉЕНИМ МЕСТИМА ОПШТИНЕ ЗРЕЊАНИН

Град/Општина:	ЗРЕЊАНИН
Број становника	131.509
Површина (у км ²)	1.326

КОНТАКТ ОСОБА	Миодраг БОГУНОВИЋ
Позиција:	руководилац Службе за информационе технологије
Контакт адреса:	Трг Слободе 10, 23000 Зрењанин
Телефон:	023 66 020
E-mail:	miodrag.bogunovic@gmail.com

ОПИС ПРОБЛЕМА

Грађани из насељених места општине Зрењанин су, да би дошли до докумената из матичних књига као и до уверења о држављанству, морали да долазе у зграду СО Зрењанин. То је подразумевало финансијске издатке грађана из насељених места за аутобуски превоз и трошење знатно више времена за добијање неопходних докумената.

ОПИС ПРАКСЕ

Модернизација рада запослених у месним канцеларијама насељених места општине Зрењанин. Она је постигнута инсталирањем рачунарске опреме (компјутер, штампач, модем) и умрежавањем, што доприноси пружању ефикаснијих и квалитетнијих услуга грађанима. С друге стране, смањују се финансијски трошкови грађана и време које проводе доласком у град Зрењанин. Наведена документа се добијају преко компјутера у месној канцеларији за грађане који су рођени тамо, док је за грађане који су рођени у другим местима Општине Зрењанин а живе у граду, добијање докумената омогућено путем интернета.

Справедене активности: Израда апликативног софтвера. Снимање постојећег стања у насељеним местима. Спровођење поступка за набавку рачунарске опреме. Одржавање информатичке обuke. Инсталирање и подешавање рачунарске опреме и софтвера

Укупни трошкови: око 700.000 динара за комплетно опремање рачунарском опремом 7 месних канцеларија (без трошкова одржавања информатичке обuke).

УНАПРЕЂЕЊЕ ГРАДСКЕ/ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Град/Општина:	ЗВЕЗДАРА
Број становника	152.000
Површина (у км ²)	32

КОНТАКТ ОСОБА	Златко ПЕТРИН
Позиција:	члан општинског већа
Контакт адреса:	Булевар Краља Александра 77, 11000 Београд
Телефон:	011 3405 731
E-mail:	zlatko.petrin@zvezdara.org.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Проблем је настао када је више од 80.000 људи затражило различите врсте уверења од општине Звездара (око 50.000 извода из матичне књиге рођених, 20.000 уверења о држављанству, остатак уверења из матичне књиге венчаних и умрлих). Проблеми су пре свега, били организационе природе јер су грађани желели брузу услугу добијања документа, да би касније са тим документима завршили посао у другим државним институцијама, а све је то било немогуће са мањком простора и запослених, и са документацијом у папирном облику.

ОПИС ПРАКСЕ

Градска општина Звездара је организовала десет оператора да укуцају све матичне бројеве рођених, умрлих и венчаних, као и књиге држављана у рачунарски систем Завода за статистику града Београда. Такође, преко фирме "My idea" из Београда организован је позивни центар тако да грађани преко телефона могу да наруче наведена документа из општине, која им стижу курирском службом на територији Београда у року од 48 сати, а за унутрашњост стиже препорученом поштом у року од 5 дана.

Спроведене активности: унос свих књига рођених, умрлих и венчаних и књига држављана у рачунарски систем Завода за статистику града Београда, рад позивног центра са курирском службом за доставу докумената.

Партнер: "My idea" из Београда.

Укупни трошкови: Око 200.000 динара месечно за оператере који укуцавају податке у базу, и око 36.000 динара месечно за фирму "My idea" из Београда за услуге позивног центра.

ОДРЖИВИ РАЗВОЈ И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ПРОЈЕКАТ РЕГИОНАЛНЕ ДЕПОНИЈЕ

Град/Општина:	КИКИНДА
Број становника	67.002
Површина (у км ²)	784
КОНТАКТ ОСОБА	Др Мирјана ИЛИЋ
Позиција:	Члан Општинског Већа за екологију, здравство и социјалну политику
Контакт адреса:	Трг Српских Добровољаца 12, 23300 Кикинда
Телефон:	0230 410 157
E-mail:	mirjana.ilic@kikinda.org.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Постојеће сметлиште не задовољава основне мере заштите, у смислу контролисаног одлагања и одређеног сабирања. Сметлиште је неограђено и необезбеђено, што све заједно омогућава несметани приступ сакупљачима секундарних сировина, разним животињама, чиме су створени услови за разношење смећа по околини и ширење заразе. На сметлишту не постоји систем евакуације и контроле гасова.

ОПИС ПРАКСЕ

Општина Кикинда је кренула у правцу изградње регионалне депоније (за коју има добијене све потребне дозволе). Одржани су састанци са општинама из окружења: Житиште, Ада, Нова Црња, Чока, Бечеј и Нови Бечеј. Четири општине су донеле скупштинске одлуке о сарадњи. Општина Кикинда је била активна у проналачењу извора финансирања. Изградња регионалне депоније регулише сакупљање, сортирање, рециклажу и депоновање отпада, избором стратешког партнера и добијањем суфинансирајућих средстава за изградњу и управљање депонијом смањило се задужење грађана Кикинде и веома мало оптеретило индивидуални буџет повећањем цене сакупљања смећа. Обезбедила је опремање сваког домаћинства општине контејнером, докапитализовано је јавно-комунално предузеће, и сл.

Спроведене активности: припреме у сарадњи са норвешким партнериом, оснивање Одбора за сарадњу општина региона за изградњу и управљање регионалном депонијом, реиновација пројекта санације старе и изградње нове депоније, конкурс за суфинансирајућа средства Управе за заштиту животне средине, тендар за санацију и почетак санације старе депоније, тендар за избор стратешког партнера за изградњу и управљање регионалном депонијом, изградња регионалне депоније.

Партнери: Управа за заштиту животне средине, град Нарвик и Норвешка влада, Министарство за економске односе са иностранством, Стална конференција градова и општина, СИДА-ЛЕАП, Универзитет Нови Сад, Институт Кирило Савић Београд.

Укупни трошкови: 70.000 евра.

ПРЕКОГРАНИЧНА САРАДЊА КРОЗ ПЛАНИРАЊЕ И ИНВЕСТИЦИЈЕ У ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Град/Општина:	МАЛИ ЗВОРНИК
Број становника	14.076
Површина (у км ²)	184

КОНТАКТ ОСОБА	Јово РОГАН Регионални центар за животну средину за средњу и источну Европу (РЕЦ)
Контакт адреса:	15318 Мали Зворник, Краља Петра I 38
E-mail:	opstmzv@ptt.yu www.recyu.org

ОПИС ПРОБЛЕМА

Погоршање квалитета водних ресурса, што је резултат загађења услед испуштања непрерађених отпадних вода и неконтролисаног одлагања чврстог отпада, као и неадекватне праксе у водоснабде-вању и застареле инфраструктуре.

ОПИС ПРАКСЕ

Побољшање квалитета водних ресурса на територији општине директно ће утицати на кориснике путем побољшања услова и стандарда живота у општини. Пројектом је предвиђено повећање капацитета водовода и побољшање квалитета воде у сеоским под-ручјима, реконструкција система водоснабдевања, имплементација програма за смањење губитака система водоснабдевања, проширење канализационе мреже и имплементација програма за еду-кацију становништва о потреби заштите животне средине.

Спроведене активности: прелиминарна радионица за кључне учеснике и први састанак уз учешће шире заједнице Зворника (БиХ) и Малог Зворника, разматрање концептуалних решења, припрема студије изводљивости, успостављени тимови за припрему пројекта

Партнери: РЕЦ тим и јавно-комунално предузеће.

Укупни трошкови: у току је израда студије изводљивости која ће дати процену трошкова.

ЗЕЛЕНА ОАЗА

Град/Општина: ГРАДСКА ОПШТИНА МЕДИЈАНА (НИШ)
Број становника приближно 100.000
Површина (у км²) 16

КОНТАКТ ОСОБА
Бојана ВЛАХОВИЋ/Драгана МИХАЈЛОВИЋ
Контакт адреса: Париске комуне бб, 18000 Ниш
Телефон: 018 532 992
E-mail: bojana@medijana.org.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Приликом изградње пешачког моста на реци Нишави, због немарног односа извођача радова, на зелену површину депонован је грађевински и други отпад, таложећи се на запуштену површину која није била укључена у редован програм одржавања. Смањење средстава намењених програмима одржавања јавних зелених површина довело је до додатне деградације простора. Запуштене површине постепено се претварају у мини-депоније.

ОПИС ПРАКСЕ

Реализација пројекта ЗЕЛЕНА ОАЗА утицала је на подизање квалитета свакодневног живота становника у најгушће насељеном делу града и нивоа свести житеља у окружењу. Показано интересовање са других локација потврда је оправданости оваквих активности. Повећане су могућности за коришћење зеленог појаса за активан одмор. Корисници су имали прилике да се директно укључе у активности. Пружене им је могућност да препознају снагу и значај сопствене иницијативе. Истовремено, они стичу свест о томе да локална управа, као сервис грађана, води рачуна о конкретним, животним потребама тих грађана и на тај начин враћа њихово уверење.

Спроведене активности: Припрема пројекта. Реализација радова: ангажовање одговарајуће механизације и радови на раширишћавању терена, формирање додатних стаза насыпањем, припрема земљишта и озелењавање, оплемењивање простора. Евалуација.

Партнери: ЦООПИ –италијанска организација, скупштине станара – односно житељи, ЈКП Медијана, 211. оклопна бригада.

Укупни трошкови: 3.920.000,00 динара.

ПОЉОПРИВРЕДНА РАЗВОЈНА САВЕТОДАВНА СЛУЖБА ЗА ПОДРУЧЈЕ ГРАДА НИША

Град/Општина:	НИШ
Број становника	250.000
Површина (у км ²)	597

КОНТАКТ ОСОБА	Горан ПЕТРОВИЋ
Позиција:	Шеф Одсека за развој села Управе за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине Града Ниша
Контакт адреса:	Николе Пашића 24, 18 000 Ниш
Телефон:	018 521 933
E-mail:	poljo-gunis@bankerinter.net

ОПИС ПРОБЛЕМА

Недостатак финансијских средстава, неповољне кредитне линије, уситњеност поседа, недостатак механизације, низак ниво знања из појединих области (менаџмент, маркетинг, увођење нових технологија производње, стандардизација према ЕУ нормативама), као и пласман производа, тренутни су проблеми који успоравају развој пољопривреде и села, а што је довело до пада стандарда сеоског становништва и укупне дезорганизације у развоју села и пољопривреде.

ОПИС ПРАКСЕ

Основни циљ пројекта је подизање компетативности, профитабилности и остварених прихода пољопривредника – робних производа, успостављањем пољопривредне развојно саветодавне службе према потребама пољопривредника. Правац деловања пројекта садржаће почетно истраживање стања и потреба пољопривредника у смислу њиховог индивидуалног развоја, тренинг и опремање тима према потребама и разраду метода подршке у најширем смислу. За питања за која није компетентан, тим је у обавези да ангажује адекватну помоћ са стране.

Спроведене активности: Набављена теренска возила, рачунарска опрема за рад службе, студијско путовање у Словенију, успостављен мобилни тим са 4 дипломиранима инжењерима пољопривреде, едукација саветодавног тима.

Укупни трошкови: 9.500.000,00 динара за предвиђених 5 година реализације.

СУЗБИЈАЊЕ АМБРОЗИЈЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА

Град/Општина:	НОВИ САД
Број становника	350.000
Површина (у км ²)	69.917,23ha

КОНТАКТ ОСОБА	Мр. Верица НЕШКОВИЋ–ЗДРАВИЋ
Позиција:	члан Градског већа
Контакт адреса:	Трг слободе 1, 21000 Нови Сад
Телефон:	021 525 747; 021 525 863
E-mail:	gradskovjecens@eunet.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Последњих година, дошло је до ширења стране инвазивне врсте амброзије која изазива алергијске реакције великог броја становника. Повећан број оболелих резултирао је чешћим одсуством с посла, из школа, факултета, као и повећаним трошковима лечења.

ОПИС ПРАКСЕ

Приступило се систематском уништавању амброзије и смањењу полена амброзије у ваздуху.

Спроведене активности: Образовање Штаба и Центра за сузбијање амброзије и других алергијских биљака, израда акционог плана – програма за сузбијање амброзије, реализација акционог плана: едукација становништва, наставног особља, новинара; штампање публикација и израда спота који третира ову проблематику; сузбијање амброзије кошењем и хемијским третирањем; праћење и прогноза аерополена.

Партнери: Штаб и Центар за сузбијање амброзије и других алергијских биљака, у сарадњи са стручним и научним институцијама, грађанима и медијима.

Укупни трошкови: За 2005. и 2006. годину око 100.000.000 динара.

СИСТЕМ ОПШТИНЕ ПАНЧЕВО ЗА КОНТИНУИРАНО АУТОМАТСКО ПРАЋЕЊЕ АЕРОЗАГАЂЕЊА

Град/Општина:	ПАНЧЕВО
Број становника	128.000
Површина (у км ²)	755

КОНТАКТ ОСОБА	Срђан МИКОВИЋ
Позиција:	Председник општине Панчево
Контакт адреса:	Трг краља Петра И бр. 2–4, 13000 Панчево
Телефон:	013 346 393, 343 222
E-mail:	predsednik@sopancevo.org.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Недостатак поузданних и правовремених информација о стању животне средине које су основ за адекватно реаговање у решавању проблема прекомерног аерозагађења у општини Панчево. Генеза проблема условљена је ширењем петрохемијске индустрије која је изграђена на неповољној локацији почев од 60-тих година прошлог века да би се неулагањем у модернизацију технолошких процеса и уништавањем постројења током бомбадовања 1999. године овај проблем подигао на међународни ниво.

ОПИС ПРАКСЕ

Циљ пројекта је достизање стандарда западне Европе у области екологије, тј. максимално обезбедити заштиту радницима и грађанима од еколошког угрожавања. Реализација пројектних активности треба да доведе до: повећане еколошке свести и учешћа грађана у решавању проблема заштите животне средине, заједничког деловања општине и невладиних организација, добијања адекватних аргумента и могућности већег утицаја општине у решавању проблема. У оквиру пројекта донет је правилник за поступање у ситуацијама повећаног аерозагађења и урађен локални еколошки акциони план.

Справедене активности: Израда пројекта о стању животне средине са листом неопходне опреме за мониторинг, изградња система на 3 мерна места, постављање 4. мерног места, обезбеђивање доступности информација путем интернета

Партнери: провинција и град Равена и град Венеција у Италији који су били донатори и пружили техничку подршку.

Укупни трошкови: око 580.000 евра.

ПРОГРАМ РЕКОНСТРУКЦИЈЕ ДРВОРЕДА НА НИШАВСКОМ КЕЈУ У ПИРОТУ

Град/Општина:	ПИРОТ
Број становника	63.971
Површина (у км ²)	1.235

КОНТАКТ ОСОБА	Ђорђе КОЛИЋ
Позиција:	Председник Комисије за реконструкцију двореда на Нишавском кеју
Контакт адреса:	Ј.П. "КОМУНАЛАЦ" ПИРОТ
Телефон:	010/331-170
E-mail:	djordje.kolic@gmail.com

ОПИС ПРОБЛЕМА

Постојећи дворед липа на насипу нишавског кеја у Пироту стар је око 80 година и чини овај кеј јединственим у Србији. Дворед није негован деценијама, што је и главни узрок његовог садашњег лошег изгледа. Према студији коју је наручила општина Пирот од Шумарског факултета у Београду, у случају да се не предузму хитне мере реконструкције, за највише 20 година дошло би до потпуне девастације.

ОПИС ПРАКСЕ

Зато се без одлагања приступило реконструкцији, како би се спречила даља деструкција двореда, а опасност по живот људи и угрођавање имовине свела на најмању меру. После достављања Студије реконструкције двореда, Општина је формирала трочлану стручну комисију са задатком да уради оперативне планове реконструкције, а сами радови поверени су Јавном предузећу Комуналцу. **Спроведене активности:** Израда студије реконструкције двореда, израда оперативних планова, набавка аутодизалице, припремни радови, извођење радова на реконструкцији прве а затим и друге деонице двореда.

Партнери: Ј.П. "Комуналец" Пирот, уз подршку грађана, медија и представника дијаспоре.

Укупни трошкови: 3,125.000,00 дин. за I деоницу 3,190.000,00 дин. за II деоницу.

СТРАТЕГИЈА ЛОКАЛНОГ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ОПШТИНЕ СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Град/Општина:	СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА
Број становника	56.011
Површина (у км ²)	422

КОНТАКТ ОСОБА	Драган ВЛАЈИЋ
Позиција:	менаџер општине
Контакт адреса:	Вука Караџића 25, 11420 Смедеревска Паланка
Телефон:	026/321-001
E-mail:	dmanager@verat.net

ОПИС ПРОБЛЕМА

Заостајање општине на свим нивоима и погоршање квалитета живота становништва највише се огледа кроз: пад реалног друштвеног производа у односу на почетак деведесетих, зараде по запосленом испод републичког просека, високу стопу незапослености, мале могућности за запошљавање, низак ниво свести грађана о еколошким проблемима, пропадање комуналне инфраструктуре, и сл.

ОПИС ПРАКСЕ

Процес стратешког планирања локалног одрживог развоја заснован је на Декларацији о одрживом развоју у градовима и општина-ма у Србији који је усвојила Скупштина општине. Већ у току рада Општинског форума основан је Форум привредника. Формирана је Канцеларија за израду и имплементацију пројекта општине која пружа логистичку подршку Општинском forumу, бави се административним проблемима процеса планирања, обезбеђује техничку подршку и обједињава напоре свих сегмената Општинске управе у раду на стратешком планирању.

Справедене активности: Оснивање Одељења за план и развој општине које је у саставу Канцеларије Општинског менаџера, израда Мапа ресурса општине, израда Дијагноза стања у општини и стварање базе података, пријава на конкурс и избор за једну од 5 pilot општина СКГО пројекта локалног одрживог развоја, потписивање Декларације о одрживом развоју, формирање Општинског Форума, едукација, усвајање визије општине, формирање радних тимова, израда техничких извештаја и СВОТ анализа за сваку област, одређивање стратешких циљева, укључивање локалних медија и информисање јавности о свим значајнијим активностима.

Партнери: Стална конференција градова и општина.

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ

Град/Општина:	ЗРЕЊАНИН
Број становника	131.509
Површина (у км ²)	1.326

КОНТАКТ ОСОБА	Предраг СТАНКОВ
Позиција:	Координатор за област друштвених делатности
Контакт адреса:	Трг Слободе 10, 23000 Зрењанин
Телефон:	023 564 585
E-mail:	kulturaiprojekti@zrenjanin.org.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Општа економска, друштвена и политичка криза која се дешавала у Србији, како на државном, тако и на локалном нивоу довела је до застоја у развоју локалне заједнице.

ОПИС ПРАКСЕ

Мобилисан је широк спектар становништва за учешће у процесу израде Стратегије. У складу са усвојеним оперативним планом формиране су три индустриске зоне и почела је са радом слободна зона. Као резултат промоције нових, веома повољних могућности за улагање страног и домаћег капитала, потписана су четири уговора са иностраним фирмама о дугогодишњем закупу земљишта. То подразумева отварање нових радних места и више новца у општинском буџету. Мобилисањем заједнице на овакав начин, успостављени су партнерски односи са невладиним сектором, организацијама и институцијама, сеоским становништвом и угроженим групама. Остварена су јавно-приватна партнериства.

Спроведене активности: Анализа ресурса општине, процена стања, СВОТ анализа, дефинисање визије заједнице, дефинисање стратешких циљева, израда Акционог плана, израда Оперативних планова, дефинисање мониторинг плана.

Партнери: 63 партнёрске институције са нивоа локала, Покрајине и Републике.

Укупни трошкови: накнаде чланова Савета за стратешки развој током 1. године.

ИНИЦИЈАТИВА СТРАТЕГИЈЕ УПРАВЉАЊА ЧВРСТИМ КОМУНАЛНИМ ОТПАДОМ У ОПШТИНИ ЖИТИШТЕ У САРАДЊИ С СУСЕДНИМ ОПШТИНАМА НА РЕГИОНАЛНОМ НИВОУ

Град/Општина:	ЖИТИШТЕ
Број становника	20.144
Површина (у км ²)	525

КОНТАКТ ОСОБА	Снежана ЛАКИЋ
позиција:	Самостална стручна сарадница за заштиту животне средине
контакт адреса:	Цара Душана 15, Житиште
Телефон:	023 821 008
E-mail:	lakic59s@gmail.com

ОПИС ПРОБЛЕМА

Проблем управљања отпадом је стар дводесетак година, а настао је услед: одлагања веће количине отпада, коришћења нових материјала, урбанизације и индустрије, лошег управљања комуналним отпадом, пада свести становништва, неоперативности и лоше материјалне ситуације ЈКП, лоше законске регулативе, и сл.

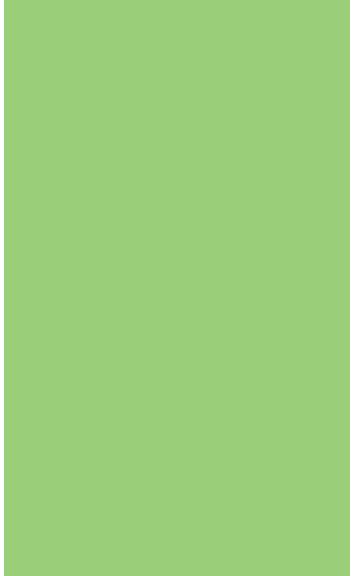
ОПИС ПРАКСЕ

Доношењем скупштинске одлуке о приступању пројекту изградње санитарне депоније са регионалном групом Кикинда а по принципима наведеним у Националној стратегији управљања отпадом, систематски се кренуло у процес доношења одлука у области заштите животне средине, и започете акције: постигнута сагласност, мотивисано учешће грађана, издвојена средства за израду релевантних пројеката, укључивање у рад и доношење виталних одлука ЈКП-а, едукација најмлађих корисника, уређивање месних заједница, чишћење зелених јавних површина, чишћење мањих дивљих сметлишта.

Активности (спроведене и планиране): договор општина на регионалном нивоу о приступању изградњи Регионалне депоније смећа, доношење и усвајање одлука од стране Скупштина, прибављање средстава и израда пројектно-техничке документације, избор локације, прибављање документације, расписивање тендера за грађевинске радове за изградњу депоније, избор стратешког партнера, прибављање средстава и израда пројектно-техничке документације за санацију постојећих депонија, договор око трансформације ЈКП, прилагођавање законској регулативи, докапитализација ЈКП.

Партнери: општине Кикинда, Ада, Бечеј, Нова Црња, Чока, Нови Кнегревац, Нови Бечеј

Укупни трошкови: 35.000.000 евра.

ПОДРШКА ЛОКАЛНОМ ЕКОНОМСКОМ РАЗВОЈУ

ИЗРАДА СТРАТЕГИЈЕ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ АРИЉЕ

Град/Општина:	АРИЉЕ
Број становника	19.784
Површина (у км ²)	349

КОНТАКТ ОСОБА	Љиљана ДИМИТРИЈЕВИЋ
Позиција:	Руководилац Тима за планирање економског развоја општине Ариље "Ариље 2010. плус"
Контакт адреса:	Светог Ахилија 53, 31230 Ариље
Телефон:	031/891-171
E-mail:	q_dimitrijevic@yahoo.com

ОПИС ПРОБЛЕМА

Недовољно стимулативно пословно окружење, недефинисани правци развоја, ад хок решавање проблема, смањена конкурентност и профитабилност ариљске привреде, низак ниво удружувања, висока стопа незапослености, неусклађеност образовних профиле са потребама локалне привреде, недостатак институционалне подршке економском развоју.

ОПИС ПРАКСЕ

У току израде Стратегије значајно је промењен однос локалне управе према економском развоју, јер је општина постала активан носилац локалног економског развоја. Стратегија представља и неопходан оквир код проналажења извора за финансирање пројекта који доприносе економском развоју општине. Локални економски развој се усмерава промишљено и систематски. Први пут у овој области заједно делују локална управа, бизнис сектор и цивилно друштво.

Спроведене активности: обука за координаторе, формирање Тима за планирање економског развоја општине Ариље–Ариље 2010 плус (26 чланова), едукација и прикупљање и анализа података о постојећем стању, едукација и формулисање Стратегије, јавна расправа, усвајање Стратегије, едукација и имплементација Стратегије, израда плана имплементације и предлози пројектата, семинар: "Мониторинг и евалуација Стратегије", реализација пројектата.

Партнери: USAID, IRD.

Укупни трошкови: 112.000\$

ВОЛОНТЕРСКИ ЦЕНТАР - ОСНИВАЊЕ

Град/Општина:	ГРАДСКА ОПШТИНА МЕДИЈАНА (НИШ)
Број становника	приближно 100.000
Површина (у км ²)	16
КОНТАКТ ОСОБА	Бојана ВЛАХОВИЋ/Драгана МИХАЈЛОВИЋ
Позиција:	руководилац Одељења за развој/ шефица кабинета
Контакт адреса:	18000 Ниш, Париске комуне бб
Телефон:	018/532-992,237-886
E-mail:	bojana@medijana.org.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Ниш, као град чија се привреда у претходном периоду заснивала на функционисању великих привредних система трпи озбиљну економску деградацију након њиховог распада. У комплексу проблема који су nastали као последица распада великих компанија и отежане власничке трансформације, као најзначајнији издвојио се проблем незапослености. Истовремено, привредни субјекти немају довољно функционално стручно оспособљеног кадра.

ОПИС ПРАКСЕ

Организован је волонтерски менаџмент у општини, зато што тај механизам даје трајне резултате, системско је решење, у потпуности у складу са надлежностима општине али и прилагодљив у односу на мере које ресорно републичко министарство предузима у овој области. Успостављена је потребна комуникација и координација активности између ресорних служби на локалном и републичком нивоу. Волонтери који су активисти базе волонтерског центра су најуверљивији пример да на основу сопствених квалитета, а не уз помоћ протекције, можеш учинити нешто за себе (они су ту на основу резултата које су постигли на тестирањима које обавља стручно лице). Ствара се база података о потенцијалним послодавцима који би упослили волонтере, што уз друге податке који се прибављају чини значајни основ за управљање функционалним процесима.

Спроведене активности: Припрема пројекта и потребне документације, пријављивање на конкурс Националне службе за запошљавање, достављање захтева стручним службама НСЗ за селекцију кандидата, селекција кандидата од стране стручних служби НСЗ, разговори и селекција кандидата из круга лица упућених од НСЗ, избор кандидата, правне формалности око ангажовања, формирање Центра и апликације за базу података, перманентно промовисање активности.

Партнери: Национална служба за запошљавање, Филијала Ниш.

Укупни трошкови: 516.000,00 динара.

ПРОЈЕКАТ УНАПРЕЂЕЊА РАДА УДРУЖЕЊА ПЧЕЛАРА У НЕГОТИНУ

Град/Општина:	НЕГОТИН
Број становника	57.990
Површина (у км ²)	1.089
КОНТАКТ ОСОБА	Слађана СТОЈАНОВИЋ
Позиција:	Координаторка ГИП-а
Контакт адреса:	Трг Стевана Мокрањца бр. 1, 19000 Неготин
Телефон:	019/544-000 лок.142
E-mail:	upravang@verat.net

ОПИС ПРОБЛЕМА

Само Удружење пчелара није имало довољно средстава да унапреди свој рад, иако се указала потреба за савременијим начином и обимом производње меда.

ОПИС ПРАКСЕ

Пројекат је допринео развоју пчеларства и бољој производњи меда, као и подизању нивоа знања и вештина чланова Удружења пчелара. Циљ пројекта је стимулисање и запошљавање чланова домаћинства на територији општине Неготин у пчеларској производњи, што доводи до смањења незапослености. Чланови Удружења ће убудуће моћи да за своје потребе користе мешаону за мед. Чланови Удружења су сада много активнији и више се ангажују у раду Удружења. У продаји ће бити стандардизован мед и становници ће на тај начин доћи до квалитетнијег меда.

Спроведене активности: спровођење конкурсне процедуре и одабир секретара Удружења, израда новог статута и пратећих аката Удружења, израда програма обуке, закуп канцеларијског простора, набавка компјутерске телекомуникационе опреме, одржано више семинара из области пчеларства, одржан сајам меда и вина у Неготину, набављена стручна литература за чланове удружења, набављена мешаона за мед и пратећа потребна опрема уз мешаону, израда веб сајта за пчеларе.

Партнери: Европска Унија – Европска Агенција за реконструкцију преко Програма Подршке Општинама Источне Србије (ППОИС–Канцеларија у Зајечару).

Укупни трошкови: 47.503 евра.

УСПОСТАВЉАЊЕ И ПРОМОЦИЈА УДРУЖЕЊА ЗА РАЗВОЈ РУРАЛНОГ ТУРИЗМА

Град/Општина:	НЕГОТИН
Број становника	57.990
Површина (у км ²)	1.089

КОНТАКТ ОСОБА	Слађана ЖИВКОВИЋ
Позиција:	Секретарка
Контакт адреса:	Трг Ђорђа Станојевића бр 1, 19000 Неготин
Телефон:	019/547-511
E-mail:	dert@sezampro.net

ОПИС ПРОБЛЕМА

У општини Неготин нијеовољно рађено на промоцији туристичке понуде општине. Проблем је настао изразитом депопулацијом овог краја, као и привредни застој у овом региону.

ОПИС ПРАКСЕ

Циљ пројекта је ефикаснија организација понуде сеоског туризма општине на специфичним туристичким тржиштима и успешнија валоризација таквих туристичких вредности (природних, културно историјских и економских) уз ревитализацију села доњег Тимока захваћених изразитом депопулацијом, како би се остварио њихов убрзани и одрживи развој, а самим тим и општине у целини. Долази до повећања обима послу како код привредних тако и код свих других субјеката који су повезани са туризмом, до упошљавања сезонске радне снаге.

Справедене активности: Оснивање удружења (ДЕРТ), ангажовање вође пројекта, закуп канцеларије, набавка намештаја и ИТ опреме, израда промотивног материјала, програм развоја сеоског туризма, израда и одржавање Веб сајта, едукација и тренинзи.

Партнери: Програм Подршке Општинама Источне Србије (ЕУ).

Укупни трошкови: 53.350 евра

ФОРМИРАЊЕ ЦЕНТРА ЗА ПОДРШКУ РАДУ И РАЗВОЈУ МАЛОГ И СРЕДЊЕГ ПРЕДУЗЕТНИШТВА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НИША

Град/Општина:	НИШ
Број становника	250.000
Површина (у км ²)	597
КОНТАКТ ОСОБА	Зоран ДЕЛЧИЋ
Позиција:	Координатор пројекта
Контакт адреса:	Николе Пашића 24, 18000 Ниш
Телефон:	018/512-024; 018/512-025
E-mail:	delca@bankerinter.net

ОПИС ПРОБЛЕМА

Непостојање места у граду на коме би предузетник могао да добије комплетну информацију из свих области неопходних за успешан рад. Гломазна и нејасна законска регулатива. Недовољно разумевање значаја предузетништва у процесу транзиције.

ОПИС ПРАКСЕ

Циљ пројекта је пружање ефикасне подршке оснивању, раду и развоју малих и средњих предузећа на територији града Ниша, повезивање у мрежу свих значајних чиниоца подршке предузетништву на територији града Ниша, самопроцењивање предузетничких способности, пружање саветодавних услуга приликом регистрације потенцијалног предузећа, са циљем да се на једном месту обаве све потребне формалности за отварање предузећа, као и саветодавне услуге из области правне регулативе и пореске политике малих и средњих предузећа, и из области кредитне политике банака, са аспекта њихове подршке малим и средњим предузећима кроз кредитне линије, и најзад, ажурирање базе података о малим и средњим предузећима на територији града Ниша.

Спроведене активности: Споразум локалних партнера који учествују у имплементацији пројекта, комплетно преуређење простора у канцеларијама предвиђеним за рад Центра, урађен је пројекат изведене електроинсталације, извршена набавка предвиђеног канцеларијског намештаја, извршена набавка потребне рачунарске опреме, извршен избор особа који ће радити у Центру, као и обука, одржан семинар за изабране раднике, обављена информатичка обука за рад на рачунарима, набављен информациони пулт, урађене предвиђене публикације, израђена WEB страница Центра, реализована активност Midi-TERM и End-TERM конференције на нивоу комплетног SEENET програма.

Партнери: Регија Тоскана (Италија), Национална служба за запошљавање (Центар Ниш) и Регионална привредна Комора.

Укупни трошкови: 40.220,94 евра.

ПРОЈЕКАТ ЗА ПРЕДУЗЕТНИШТВО, ТРЕНИНГ И УСЛУГЕ

Град/Општина:	НИШ
Број становника	250.000
Површина (у км ²)	597

КОНТАКТ ОСОБА	Сузана ЈОВАНОВИЋ
Позиција:	шефица Проектног центра Управе за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине
Контакт адреса:	Николе Пашића бр. 24; 18000 Ниш
Телефон:	018/544–454
E-mail:	jsuzana@gu.ni.sr.gov.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Привреда града Ниша, као и целокупна привреда Србије још увек се налази у неповољној привредној ситуацији услед распада СФРЈ, прекида трговинских веза и губитка тржишта, последица погрешне макроекономске политике током деведесетих, као и десетогодишњег кашњења у отпочињању процеса транзиције у односу на друге бивше социјалистичке земље. Политичке промене октобра 2000. довеле су до постепенивања економског раста, али су још увек остали економски и социјални проблеми које треба решити, пре свега ниска куповна моћ становништва и мали обим производње. Иако је започео процес приватизације у привреди Ниша, још увек доминирају велика и неефикасна друштвена предузећа, већи део индустријске производње је технички застарео, висока је стопа незапослености, што се све одражава на стандард становништва и развој малих и средњих предузећа и предузећа.

ОПИС ПРАКСЕ

Пројекат се састоји из 2 сегмента: успостављање бизнис инкубатора и имплементација тренинг програма за започињање бизниса. Циљ пројекта је подржавање стратегије за смањење сиромаштва кроз развој конкурентног и извозно оријентисаног сектора малог и средњег предузећиства стварањем повољне пословне средине кроз побољшање финансијских и нефинансијских услуга предузећима.

Спроведене активности: Одлука о прихватујућа учешћа у реализацији Пројекта, регистрација Инкубатор центра Д.0.0, одобрење и финансирање реновирања простора, извор и едукација станара, набавка машина, рад 14 привредних субјеката.

Партнери: SINTEF – Норвешка фондација за научно-индустријско финансирање, Министарство привреде, Републичка агенција за развој малих и средњих предузећа и предузећиства, Министарство иностраних послова Краљевине Норвешке као донатор.

Укупни трошкови: 1.382.000 + 6.457.804,00 динара.

ДЕМОНСТРАЦИОНИ ПРОЈЕКАТ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ У ЈАВНИМ ЗГРАДАМА

Град/Општина:	СРЕМСКА МИТРОВИЦА
Број становника	85.902
Површина (у км ²)	730
КОНТАКТ ОСОБА	Мирјана МАРКОВИЋ
Позиција:	Менаџерка пројекта, Виша стручна сарадница за образовање
Контакт адреса:	Светог Димитрија 13, 22000 Сремска Митровица
Телефон:	022/610–616
E-mail:	osmuprava90@ptt.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Школа "Радивој Поповић" се грејала на лако лож уље–нафту, а због старог котла и кварова на истом често су се дешавали проблеми са грејањем. У овој школи се ради са децом са посебним потребама.

ОПИС ПРАКСЕ

Овим пројектом је започето трајније решавање грејања на еколошка горива, а уштедом би се показало да се само рационалном потрошњом уз максималне услове грејања на нове технологије – гас, и добром изолацијом зграде, може много уштедети из буџета града, што доприноси развоју Општине. Детаљном финансијском анализом у наредном периоду ће се показати колико је успешан овај пројекат, а самим тим да се изврши улагање и у друге објекте.

Спроведене активности: Потписивање уговора са Агенцијом за енергетску ефикасност Србије, завршавање пројектне документације, припрема тендера за извршење радова, објава тендера, евалуација понуда и потписивање уговора са одабраним кандидатима, изградња котларнице, електрорадови, машински радови, постављање котла, повезивање на гасовод, замена прозора и светларника, пуштање у рад и технички пријем котларнице Технички пријем прозора.

Партнери: Европска агенција за реконструкцију, Агенција за енергетску ефикасност Србије, Енергопројект – ЕНТЕЛ.

Укупни трошкови: 139.075,39 евра.

ФОНД ЗА РАЗВОЈ ПРИВРЕДЕ ОПШТИНЕ ТРСТЕНИК

Град/Општина:	ТРСТЕНИК
Број становника	49.043
Површина (у км ²)	448

КОНТАКТ ОСОБА	Драгиша ТРОШИЋ
Позиција:	Шеф Одсека за привреду
Контакт адреса:	Кнегиње Милице бб, 37240 Трстеник
Телефон:	037/714 – 881
E-mail:	privreda_ts@ecomax.co.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Недостатак повољних кредитних средстава пословних банака за пласмане у развој привредних делатности, а самим тим и за укупан привредни развој општине. У исто време, велики број радника је остао без посла у својим предузећима па су били принуђени да самостално покрећу неки сопствени бизнис, али у почетној фази нису имали инвестиционих средстава.

ОПИС ПРАКСЕ

Преко Фонда за развој привреде обезбеђују се врло повољни кредити тако што Фонд преузима отплату камата пословним банкама на кредите које остваре привредници, а они банкама отплаћују бескаматну позајмицу. Фонд је промовисао бескаматне кредите.

Спроведене активности: Снимање стања и дефинисање проблема, припрема Нацрта одлуке, расправа о предложеним докуменатима, утврђивање програма и критеријума, дефинисање предлога за СО, избор Управног одбора, расписивање конкурса и спровођење, избор корисника средстава Фонда, закључивање уговора о коришћењу средстава.

Партнери: –

Укупни трошкови: 10.000.000,00 динара.

ДОПРИНОС ОПШТИНЕ ЗАЈЕЧАР ЛОКАЛНОМ ЕКОНОМСКОМ РАЗВОЈУ

Град/Општина:	ЗАЈЕЧАР
Број становника	65.969
Површина (у км ²)	1.069

КОНТАКТ ОСОБА	Надежда РАДЕНКОВИЋ
Позиција:	Општинска менаџерка
Контакт адреса:	Општина Зајечар, Трг ослобођења 1, 19000 Зајечар
Телефон:	019/444-653
E-mail:	ozajecar@verat.net

ОПИС ПРОБЛЕМА

Свеопшта друштвено – економска криза, којом се, услед више узрока, посебно погођена текстилна индустрија – у оквиру ње и текстилни комбинат "Тимочанка" у Зајечару. Конкретан проблем је настао када је "Тимочанка" отишла у стечај. Услед тога је око 500 радника (текстилаца) остало без посла.

ОПИС ПРАКСЕ

Циљ пројекта је био да се створе услови за покретање производних капацитета и да се запосли како нова, тако и радна снага која је остала без посла. Овај пример добре праксе је позитивно утицао на нашу општину у смислу да је његовом реализацијом запослена радна снага која је у највећем броју припадала социјално угроженом слоју због своје старосне и квалификационе структуре (најбројнији су радници текстилне струке) и немогућности да себи нађу посао у овој или сличној струци.

Спроведене активности: Обезбеђивање законских услова за имплементацију пројекта, обезбеђење финансијских средстава, процедуре куповине "Тимочанке", оснивање јавног предузећа "Тимочка крајина" и његово увођење у рад, преношење надлежности Општине као кориснику "Тимочанке" на ЈП "Тимочка крајина", маркетиншки наступ у циљу изналажења стратешких партнера, уговорања са стратешким партнерима и обезбеђивање услова за отварање њихових производних капацитета.

Партнери: –

Укупни трошкови: око 30.000.000 динара.

КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ И СТАНОВАЊЕ

ИЗГРАДЊА ДЕЛА МРЕЖЕ ФЕКАЛНЕ КАНАЛИЗАЦИЈЕ У НЕГОТИНУ

Град/Општина:	НЕГОТИН
Број становника	57.990
Површина (у км ²)	1.089

КОНТАКТ ОСОБА	Мирослав МИЛОШЕВИЋ
Позиција:	Тим за имплементацију пројекта
Контакт адреса:	Трг Стевана Мокрањца бр. 1, 19000 Неготин
Телефон:	019 544 000 лок. 142
E-mail:	upravang@verat.net

ОПИС ПРОБЛЕМА

Недовршена мрежа канализације у Неготину, изливање великог броја септичких јама у кишном периоду због подземних вода. Loши хигијенски услови живота и потенцијална опасност од ширења зараза (жутица и слично).

ОПИС ПРАКСЕ

Изградња дела канализационе мреже са кућним приклучцима је у завршној фази, пример добре праксе је тај што се сада поред канализационе мреже раде и кућни приклучци (то досад није била пракса), такође за брже и краће време и много јефтиније становници долазе до канализационих приклучака и организованије, јер се целе улице приклучују на мрежу, а крајњи циљ је искључење што већег броја септичких јама и спречавање ширења заразних болести.

Спроведене активности: Одлука о покретању поступка, израда тендерске документације, објава јавног позива, отварање понуда, одлука о избору извођача радова, закључење уговора са извођачем, почетак радова.

Партнери: Донаторски пројекти, Европска Агенција за реконструкцију преко Програма Подршке Општинама Источне Србије (Канцеларија у Зајечару).

Укупни трошкови: 800.000 евра.

УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА УСЛУГА У ЈАВНОМ СЕКТОРУ

Град/Општина:	НИШ
Број становника	250.000
Површина (у км ²)	597

КОНТАКТ ОСОБА	Зоран ДЕЛЧИЋ
Позиција:	Координатор
Контакт адреса:	Николе Пашића 24, 18000 Ниш
Телефон:	018 512 024; 512 025
E-mail:	delca@bankerinter.net

ОПИС ПРОБЛЕМА

Веома сложена и недовољно јасна процедура за комуникацију јавно комуналних предузећа са корисницима услуга. Проблем је настао умножавањем ЈКП-а тако да је грађанима комуникација са њима постала веома сложена. Основна последица је неразумевање активности ЈКП-а што на крају резултира малим процентом наплате комуналних услуга.

ОПИС ПРАКСЕ

Ово је јединствен начин решавања проблема комуникације са грађанима зато што је телефонски контакт најприступачнији највећем проценту грађана. Развој институције јединственог комуналног телефона позитивно утиче на однос грађана према градској управи. Утиче на смањење нездовољства грађана радом ЈКП-а па самим тим повећава задовољство радом градске управе.

Спроведене активности: имплементација јединственог комуналног телефона за комуникацију грађана и Јавних комуналних предузећа; имплементација Хелп Деска у предузећима "Медијана" и "Наисус"; имплементација стандардних процедура за разговор телефоном; едукација особља Хелп Деска; развој и имплементација стандардних начина комуникације путем интернета између грађана и предузећа; Размена искустава путем састанака, радионица и едукативних курсева.

Партнери: Регија Тоскана и Министарство иностраних послова Републике Италије (донација и стручна помоћ), ЈКП "Медијана" и ЈКП "Наисус".

Укупни трошкови: 39.970 евра.

INFO STAT СА CALL ЦЕНТРОМ - СИСТЕМ ПРАЋЕЊА РАДА ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА И УСТАНОВА

Град/Општина:	ПАРАЋИН
Број становника	64.931
Површина (у км ²)	541.694
КОНТАКТ ОСОБА	Весна ПЕТРОВИЋ
Позиција:	Начелница одељења за привреду и јавне службе
Контакт адреса:	ул. Томе Живановића бр.10; 35250 Параћин
Телефон:	035-563-489 ; 035-563-601 локал 51
E-mail:	vesna_petrovic@paracin.org.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Неусклађене базе података Јавних предузећа и установа, што до-води до отежане контроле наплате као и до недовољног увида у квалитет пружања услуга и проблеме са терена.

ОПИС ПРАКСЕ

Досадашњи систем рада ЈП захтевао је увођење ажуријијих модела. Као узор послужио је модел који се примењује у САД: праћење рада ЈП и установа постало је стална пракса путем презентација на колегијумима менаџмента локалне самоуправе који се одржавају сваке недеље. Овим путем стиче се увид у функционисање сваког ЈП и установе, у комуналне проблеме на које се наилази, као и време, потребна средства и начин на који се отклањају. Систем праћења рада је овим постао јаван. Стални увид у приходе и трошкове утиче на смањење издатака и бољу наплату прихода. Уградњом ГПРС уређаја за праћење кретања комуналних возила, камиона смећара, камиона за прање улица, омогућује увид у извршавање дневних задатака. Систем обједињене наплате комуналних услуга подразумева јединствену наплату трошкова воде и канализације, трошкова изношења смећа и накнаде за коришћење градског грађевинског земљишта. Овим се смањују трошкови уплатнице, једна служба обавља посао и штеди се време грађана који на једном месту могу да обаве сва плаћања.

Спроведене активности: нова систематизација радних места, задужење радника на послове, упознавање са организационом структуром и потребама ЈП, као и са законском регулативом, израда образца и имплементација, пробни рад, припрема јединствене наплате услуга ЈП.

Партнери: Стална конференција градова и општина.

Укупни трошкови: није било посебних трошкова, користи се постојећа опрема, а радници су прерасподељени са других радних места у оквиру Општинске управе.

СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

ПРОЈЕКАТ АДАПТАЦИЈЕ СТАРЕ ШКОЛЕ У БАЧКОМ НОВОМ СЕЛУ У ДОМ ЗА СТАРЕ

Град/Општина:	БАЧ
Број становника	17.400
Површина (у км ²)	367

КОНТАКТ ОСОБА	Дарија ШАЈИН
Позиција:	Начелница општинске управе Бач
Контакт адреса:	Трг Зорана Ђинђића 2, 21420 Бач
Телефон:	021/770-075
E-mail:	info@bac.co.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Становништво општине Бач као и целе Војводине је демографски веома старо. Велики број старих живе сами или усамљени, у веома лошим стамбеним условима, испод хигијенског и животног стандарда. Скромне пензије једва су довољне за преживљавање. Зависност од туђе неге и помоћи чини их потпуно пасивним и незаинтересованим за друге садржаје.

ОПИС ПРАКСЕ

Циљеви пројекта су: увођење иновативних модела бриге о старима, заснованих на искуствима из Холандије, побољшање квалитета живота старијих особа (активан живот у центру), обезбеђивање материјалне, психолошке, социјалне, здравствене и друге помоћи на једном месту, решавање статусног и материјалног положаја корисника услуга у центру, отварање центра за бригу о старима са мотивисаним и стручним кадром, успостављање партнериских, сарадничких односа локалне самоуправе, удружења грађана и актера социјалне политике у општини (Центар за социјални рад и здравствене установе).

Спроведене активности: Предлог пројекта, израда детаљног пројекта и прикупљање дозволе за почетак радова, адаптација зграде, здравствена предавања и друге едукативне радионице.

Партнери: холандска општина Влист, Центар за локалну демократију.

Укупни трошкови: 12.500,00 евра.

ТРАЈНА АДАПТАЦИЈА ИЗБЕГЛИЦА У ОПШТИНИ БАЧ

Град/Општина:	БАЧ
Број становника	17.400
Површина (у км ²)	367

КОНТАКТ ОСОБА	Дарија ШАЈИН
Позиција:	Начелница општинске управе Бач
Контакт адреса:	Трг Зорана Ђинђића 2, 21420 Бач
Телефон:	021/770-075
E-mail:	info@bac.co.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Узрок настанка проблема појаве избеглиштва су ратна разарања на територији бивше СФРЈ. Како је Бач погранична општина са Републиком Хрватском, и од ове Републике раздвојена је само реком Дунав, велики број избеглица услед тих ратних разарања нашао је своје уточиште на територији општине. Исто је било и са ратом у БиХ.

ОПИС ПРАКСЕ

Општина Бач се одлучила на трајно решавање проблема, тј. на трајну интеграцију избеглица кроз неколико решења: 1. самоизградњу двојних стамбених кућа, 2. откуп сеоских домаћинстава која су напуштена или у којима су већ смештене избегличке породице, 3. градњу станова из средстава добијених иностраним донацијама.

Спроведене активности: 1. Пројекат самоизградње кућа: Доношење споразума о pilot пројекту изградње избегличког насеља, Расписивање конкурса за 22. стамбене јединице и градња кућа – 3 фазе; 2. Пројекат откупа сеоских домаћинстава: Сакупљање понуда власника кућа и састављање "Елaborата откупа старих и сеоских домаћинстава", реализација кредита; 3. Пројекат изградње хранитељског смештаја: доношење Одлуке Скупштине општине о изградњи хранитељског смештаја, инфраструктурно опремање земљишта, изградња хранитељског смештаја и социјалног ста новања.

Партнери:

1. фаза: SDC, Министарство за социјална питања Републике Србије, UNHCR и Комесаријат за избеглице Републике Србије
2. фаза: "Ексим банка" А.Д. Београд, Републички комесаријат за избеглице
3. фаза: Високи комесаријат за избеглице Уједињених нација – UNHCR, SDC/SDR и Комесаријат за избеглице Владе Републике Србије.

Укупни трошкови: 55.000.000 динара.

РАДНО АНГАЖОВАЊЕ ОСОБА СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА

Град/Општина:	ВРАЊЕ
Број становника	87.155
Површина (у км ²)	860

КОНТАКТ ОСОБА	Срђан ТРАЈКОВИЋ
Позиција:	секретар Удружења особа са параплегијом
Контакт адреса:	Улица Радована Драговића бр.9, 17000 Врање
Телефон:	017/31-721
E-mail:	kelenko@ptt.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Велики број особа са посебним потребама није био укључен у друштвене токове, а самим тим је ускраћен и за право на рад. То је условило, пре свега, изолованост ових лица и њихов тежак материјални положај.

ОПИС ПРАКСЕ

На иницијативу Удружења особа са параплегијом, локална самоуправа и UNDP, за потребе ове организације обезбедили су апарат за фотокопирање, који је постављен у новоотвореном Услужном центру општине Врање. Овај апарат опслужује грађане, кориснике Услужног центра, а њиме рукује члан Удружења особа са параплегијом. На овај начин је поспешена интеграција особа са посебним потребама у друштвену заједницу.

Спроведене активности: Покретање иницијативе, израда и подношење пројекта код UNDP, куповина фотокопир апата, монтажа опреме, радно ангажовање и почетак рада фотокопирнице

Партнери: UNDP и Удружење особа са параплегијом.

Укупни трошкови: 12.900 евра.

УНАПРЕЂЕНА ЗАШТИТА СИРОМАШНИХ КРОЗ ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНОГ МИНИМУМА И ЕФИКАСНИ СИСТЕМ МАТЕРИЈАЛНИХ НАОДКНАДА

Град/Општина:	ЈАГОДИНА
Број становника	70.888
Површина (у км ²)	470
КОНТАКТ ОСОБА	Мирјана ПЕТРОВИЋ
Позиција:	председница Комисије за социјална питања
Контакт адреса:	СО Јагодина, Ул. Краља Петра Првог бр.6, 35000 Јагодина
Телефон:	035/224-687
E-mail:	sojagodina@ptt.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Транзиција како привреде тако и целокупног друштва довела је до повећане незапослености која је резултирала увећањем броја грађана који су се нашли у стању егзистенцијалне угрожености. Проблем је настао деведесетих година прошлог века, али је очигледан постао од 2000. године од када се број незапослених константно увећавао.

ОПИС ПРАКСЕ

Решењу проблема приступило се формирањем Комисије за социјална питања, што је довело до унапређења заштите сиромашних кроз обезбеђење егзистенцијалног минимума и стварања ефикасног система надокнада.

Спроведене активности: формирање Комисије, помоћ социјално угроженим кроз плаћање рачуна, једнократну финансијску помоћ, куповину лекова, упућивање на народну кухињу, куповину огрева, гардеробу, намирнице, школског прибора, пружање саветодавне услуге корисницима, сарадња Комисије са Центром за социјални рад, Здравственим центром Јагодина и Црвеним крстом Јагодина

Партнери: Здравствени центар Јагодина, Центар за социјални рад Јагодина, Црвени крст Јагодина, ЈП "Стандард", ЈП ЕлектроСрбија Краљево, Електродистрибуција Јагодина, Д.О.О. "Топлана" Јагодина и донатори г-ђа Ружица Бускалија, СТКР "Ђукић" – Сmederevska Palanka, СТР "Зора".

Укупни трошкови: пружена помоћ у износу од 16.221.473,00 динара за 19 месеци рада (права грађана која се остварују на основу других буџетских стваки, а у чијем остварењу Комисија помаже саветом кориснику или на други начин, нису узета у обзир).

МОБ ЦЕНТАР ЗА ЗАУСТАВЉАЊЕ НАСИЉА У ПОРОДИЦАМА

Град/Општина:	ЛАЗАРЕВАЦ
Број становника	62.000
Површина (у км ²)	389

КОНТАКТ ОСОБА	Мирјам РАДОСАВЉЕВИЋ
Позиција:	руководилац пројекта и руководилац одељења Градског центра за социјални рад у Лазаревцу
Контакт адреса:	Јанка Стајчића 2а, 11230 Лазаревац
Телефон:	011/812-329, 8127-755, 8110-095
E-mail:	socijalniradlazarevac@absolut.ok

ОПИС ПРОБЛЕМА

Чести случајеви породичног насиља у општини. Проблем постоји годинама, али усвајањем Породичног закона РС створили су се услови за реаговање институција у смислу откривања, процесуирања и санкционисања у циљу заустављања породичног насиља.

ОПИС ПРАКСЕ

С обзиром да се породично насиље најчешће догађа у поподневним и вечерњим сатима, викендом и празницима, када одговарајуће установе не раде, једини начин да се ефикасно одреагује је двадесетчасовна хитна и координирана интервенција надлежних институција на терену. Пројектом је обезбеђена целодневна покривеност терена мобилним екипама, хитно реаговање и праћење породичне ситуације до санирања проблема.

Спроведене активности: по позиву, посета породици жртве, опсервација случаја на терену – идентификовање жртве и насиљника, процена степена угрожености жртве, примена хитних мера на заустављању насиља, саветодавни рад са жртвом и насиљником у циљу заустављања насиља.

Партнери: полиција, суд, НВО.

Укупни трошкови: планирано 936.000 динара.

БЕЗ ДРОГЕ ЗА ЖИВОТ ЦЕО-ОЗДРАВИМО ЛАЗАРЕВАЦ

Град/Општина:	ЛАЗАРЕВАЦ
Број становника	62.000
Површина (у км ²)	389
КОНТАКТ ОСОБА	Оливера МЛАДЕНОВИЋ
Позиција:	руководилац пројекта "Без дроге за живот цео – оздравимо Лазаревац" и председник Општинског координационог одбора за превенцију злоупотребе психоактивних супстанци
Контакт адреса:	Диспанзер за ментално здравље Дома здравља Лазаревац, 11230 Лазаревац
Телефон:	011/8123-128
E-mail:	olixx@absolutok.net

ОПИС ПРОБЛЕМА

Из различитих објективних околности у окружењу дошло је до пораста понуде дрога на илегалном тржишту на нашој територији. Ситуација у друштву довела је у последњих петнестак година до накупљања социјалних и психолошких тензија и занемаривања друштвене бриге о младима, као и до кризе породице.

ОПИС ПРАКСЕ

Решењу проблема се приступило кроз оснивање Општинског саветовалишта за болести зависности, чиме се грађанима ова врста услуга пружа ван здравствених институција и постиже већа отвореност програма према корисницима. Почетак примене програма вршњачке едукације представља релативно нов метод у програмима превенције болести зависности који даје боље резултате у превенцији међуadolесцентима.

Спроведене активности: ЕДУКАЦИЈА РОДИТЕЉА: едукативни родитељски састанци у школама на територији општине, едукација стручњака запослених у васпитно–образовним установама и просветних радника уопште, едукација психолога, педагога за рад у програму вршњачке едукације. ЕДУКАЦИЈА ШИРОКИХ СЛОЈЕВА: медијска кампања, промотивни материјал, ЕДУКАЦИЈА МЛАДИХ: едукација основаца. САВЕТОДАВНИ РАД: Саветовалиште за болести зависности. ПРОМОВИСАЊЕ ЗДРАВИХ ЖИВОТНИХ СТИЛОВА И ИЗБОРА: конкурси у различitim областима стваралаштва (ликовно, литерарно, мултимедијално), конкурс за идејно решење логотипа пројекта, сарадња са спортским друштвима, извиђачима, КУД-овима, одржана два спортска такмичења са слоганом борбе против дроге.

Партнери: Завод за болести зависности Драјзерова –Београд.

Укупни трошкови: Планирани трошкови износе 1.000.000,00 динара.

ПРОЈЕКАТ ЗА ЛЕПШУ И СИГУРНИЈУ СТАРОСТ - ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Град/Општина:	НЕГОТИН
Број становника	57.990
Површина (у км ²)	1.089

КОНТАКТ ОСОБА	Славица ДАВИДОВИЋ
Позиција:	социјална радница
Контакт адреса:	Центар за социјални рад Неготин, 19000 Неготин
Телефон:	019/541-404
E-mail:	csrnegotin@sezamrpo.net

ОПИС ПРОБЛЕМА

Старачка домаћинства претежно живе у лошим социо-економским условима, а посебно су угрожена домаћинства у руралним срединама, у селима која су по неколико десетина километара удаљена од града. Једини извор прихода овим домаћинствима су приходи од пољопривреде, а они се њоме не могу бавити због старости и изнемогlostи.

ОПИС ПРАКСЕ

Циљ праксе је унапређење социјалне сигурности и квалитета живота у старости кроз развој капацитета за ван институционалне друштвене помоћи и заштите у старости, како би се омогућило да што већи број остарелих особа настави да живи у сопственом породичном домаћинству и познатом окружењу. Пројектом је обухваћено 5 села.

Спроведене активности: организација рада на пројекту, медијска кампања, формирање службе помоћи у кући, услуге службе помоћи у кући, психо-социјална подршка, здравствене услуге, активности НВО Општинска организација пензионера, евалуација резултата.

Партнери: Центар за социјални рад, Општинска организација пензионера, Фонд за социјалне иновације.

Укупни трошкови: 2.262.934 динара.

РАДНИ ЦЕНТАР ЗА ИНВАЛИДЕ

Град/Општина:	НОВИ САД
Број становника	350.000
Површина (у км ²)	69.917,23ha

КОНТАКТ ОСОБА	Снежана МУШИЦКИ
Позиција:	чланица Градског већа
Контакт адреса:	Трг слободе 1, 21000 Нови Сад
Телефон:	021/525-747, 525-863
E-mail:	sgnsprot@eunet.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Немогућност и/или отежаност запошљавања особа са инвалидитетом. Велики број корисника социјалне помоћи, тешка економска ситуација породица које имају особу са инвалидитетом, законска немогућност помоћи особама изнад 27 година живота, низак степен социјализације особа са инвалидитетом.

ОПИС ПРАКСЕ

Запошљавање особа са инвалидитетом, помоћ породицама које брину о особама са инвалидитетом, социјализација особа са инвалидитетом, смањење броја корисника социјалне помоћи.

Спроведене активности: додела простора, комплетно реновирање простора, набавка опреме и машина за рад, организовање радних група, отварање и почетак рада.

Партнери: Регија Емилија Ромања, Општина Модена, СОШО Милан Петровић.

Укупни трошкови: 10.000.000 динара.

РЕФОРМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ НА НИВОУ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Град/Општина:	ГРАДСКА ОПШТИНА ПАНТЕЛЕЈ (НИШ)
Број становника	48.000
Површина (у км ²)	142

КОНТАКТ ОСОБА	Мирослава ЂУРЂИЋ
Позиција:	Шефица одсека за послове Кабинета председника
Контакт адреса:	Гутенбергова бр. 4а, 18000 Ниш
Телефон:	018/201-280
E-mail:	djmiroslava@gu.ni.sr.gov.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Промене политичког, привредног и вредносног система у последње две деценије у нашој земљи, као и неповољна демографска крећења, довела су до нарушене социјалне равнотеже нашег друштва. Услед смањене могућности породице и друштва да оствари своју заштитну улогу, незапослености, сиромаштва и социјалног раслојавања, повећана је угроженост деце, жена, инвалидних лица и стarih и немоћних људи.

ОПИС ПРАКСЕ

Закључивањем споразума о партнериству између Дома Душко Радовић и Градске општине Пантелеј у циљу реализације заједничких пројеката утиче се на побољшање услова у којима живе штићеници Дома, а Градска општина Пантелеј трајно решава проблем пословног простора у циљу осавремењавања и побољшања ефикасности рада локалне самоуправе и могућности да грађани на једном месту остваре своја права и задовоље своје потребе.

Спроведене активности: Израда предлога стратешког оквира сарадње Градске општине Пантелеј и Дома за децу и омладину "Душко Радовић", добијање сагласности од Министарства за рад, запошљавање и социјалну политику, доношење одлука о сарадњи и прибављање потребних дозвола, закључење Споразума о сарадњи, партнерство у реализацији пројекта "Корак до самосталности", партнерство у реализацији пројекта "Прихватилиште за жене и децу жртве насиља", партнерство у пројекту "Увођење алтернативне социјалне заштите"

Партнери: Дом за децу и омладину "Душко Радовић"

Укупни трошкови: Од почетка сарадње Градске општине Пантелеј и Дома за децу и омладину "Душко Радовић" (септембар 2005. године), учешће општине у реализацији заједничких пројеката је око 8.500.000,00 динара.

ИЗГРАДЊА РАМПЕ ЗА ИНВАЛИДЕ

Град/Општина:	ГРАДСКА ОПШТИНА РАКОВИЦА (БЕОГРАД)
Број становника	106.000
Површина (у км ²)	29

КОНТАКТ ОСОБА	Милан НЕНАДОВИЋ
Позиција:	секретар Скупштине општине
Контакт адреса:	Мишка Крањца 12, 11090 Раковица
Телефон:	011/593-111
E-mail:	m_nenadovic@yahoo.co.uk

ОПИС ПРОБЛЕМА

Хендикепиране особе су отежано улазиле у зграду општине, па им је тиме и приступ општинским услугама био онемогућен.

ОПИС ПРАКСЕ

Несметано омогућавање коришћења услуга општинске администрације особама које користе инвалидска колица, изградњом рампе за инвалиде на улазу у зграду општине.

Спроведене активности: разрада идеје, припрема пројекта, изградња стазе.

Партнери: –

Укупни трошкови: око 700.000 динара.

ПОРОДИЧНИ ПАКЕТ

Град/Општина:	РЕКОВАЦ
Број становника	13.551
Површина (у км ²)	366
КОНТАКТ ОСОБА	Добрица ГАЗДИЋ
Позиција:	Секретар Општинске организације Црвеног крста Рековац
Контакт адреса:	Црвени Крст Рековац, 35260 Рековац
Телефон:	035/711-180; 035/ 712-254
E-mail:	oockre@scnet.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Општи проблем је низак ниво економске сигурности становништва на подручју општине Рековац са тенденцијом повећања сиромаштва, а наспрот томе све већи број неискоришћених ресурса. Низак ниво економске сигурности пре свега погађа породице младих брачних парова на селу, а они су уједно погонска снага за стављање у функцију неискоришћених ресурса кроз разне активности.

ОПИС ПРАКСЕ

Иницијативу за развој социјалног предузетништва као једног од модела за ублажавање и спречавање сиромаштва дао је Црвени крст у Рековцу формирањем и обуком трипартичног пројектног тима кога су сачињавали три представника организације Црвеног крста, три представника локалних институција и локалне власти и три представника угрожених група. Формиран је локални натурални сточни фонд који је додељен угроженим породицама.

Спроведене активности: Стручни надзор од стране ветеринара и едукација корисника, одабир круга корисника, проширење круга корисника, стручни надзор, мониторинг пројектних активности, евалуација, одабир корисника, набавка стада и формирање фонда.

Партнери: Црвени крст у Рековцу, а подржан је у оквиру првог круга конкурса од стране Фонда за социјалне иновације. Формални партнери су били Општина Рековац, Центар за социјални рад и Ветеринарска станица у Рековцу.

Укупни трошкови: око 3.400.000,00 динара.

ДНЕВНИ БОРАВАК ЗА ДЕЦУ И ОМЛАДИНУ ОМЕТЕНУ У РАЗВОЈУ У СМЕДЕРЕВСКОЈ ПАЛАНЦИ

Град/Општина: СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Број становника 56.011

Површина (у км²) 422

КОНТАКТ ОСОБА Слободан МАРИНКОВИЋ

Позиција: координатор дневног боравка "Пуж"

Контакт адреса: 15, 11420 Смедеревска Паланка

Телефон: 026/317-566

E-mail: sekretar@verat.net (маил општине)

ОПИС ПРОБЛЕМА

Недостатак адекватног простора у коме би деца и омладина ометена у развоју са територије општине могла да остварују едукативне и социјалне потребе. Општина, оптерећена економским проблемима са високом стопом незапослености, и смањеним буџетским приходима, није могла да изгради адекватан простор за ментално недовољно развијена лица.

ОПИС ПРАКСЕ

Специфични циљеви програма: оснивање модела добре праксе у остваривању едукативних и социјалних потреба деце и омладине која су у претходном периоду била у институцијама завореног типа или у кућној изолацији. Стварање услова за активно учешће корисника, њихових породица и локалне заједнице у развоју дневног боравка и интеграцији корисника у локалну заједницу. Подизање капацитета професионалног тима кроз додатне едукације. Развој програма рада дневног боравка који се заснива на индивидуалном програму рада уз редовну процену ефеката програма. Развијање програма радног оспособљавања корисника прилагођеног њиховим могућностима. Укључивање деце и омладине без сметњи у развоју са територије општине Смедеревска Паланка у заједничке радиочничарске активности дневног боравка.

Спроведене активности: Изградња објекта за дневни објекат, оснивање и вођење Дневног боравка за децу и омладину ометену у развоју "Пуж", припајање Дневног боравка Центру за социјални рад из Смедеревске Паланке.

Партнери: Асоцијација родитеља за помоћ ментално недовољно развијеним лицима из Смедеревске Паланке, Министарство рада, запошљавања и социјалне политике, италијанска НВО Ђитадинанца из Риминија, британска НВО "Save the children", ACDI/VOCA.

Укупни трошкови: нешто више од 200.000 евра.

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Град/Општина:	ШАБАЦ
Број становника	122.320
Површина (у км ²)	795

КОНТАКТ ОСОБА	Ана КРЕСОЈА ОКАНОВИЋ
Позиција:	начелница Одељења за друштвене делатности
Контакт адреса:	Господар Јевремова 6, 15000 Шабац
Телефон:	015/364–116
E-mail:	ana.kresoja@sabac.org

ОПИС ПРОБЛЕМА

Услед осмочасовног радног времена, ситуације које захтевају неодложну заштиту деце, одраслих и старијих, остајале су без адекватног одговора.

ОПИС ПРАКСЕ

Циљ пројекта је: развој услуга за неодложне интервенције у акутним кризним ситуацијама 24 – часовно дежурство – хитно предузимање мера у кризним ситуацијама. Пружањем помоћи жртви насиља у породици долази до оснаживања жртве и оспособљавања да самоиницијативно предузме одређене мере. Корисници се упућују на одређене институције (саветовалиште, суд, прихватну станицу, склониште за жртве насиља). Чланови мобилних тимова додатно се усавршавају у области насиља и злостављања у породици, и обављају посете породицама на терену у послеподневним сатима.

Спроведене активности: Хоризонтална размена знања са Сомбором, договор са локалном самоуправом, планирање у буџету Општине, формирање мобилних тимова, едукација чланова мобилних тимова, договор о сарадњи са МУП-ом, набавка опреме – аутомобил, мобилни телефони

Партнери: Центар за социјални рад Шабац, МУП Шабац

Укупни трошкови: 821.847,38 дин – одобрена средства

ПРОСТОРНО И УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ

РОБНО - ТРАНСПОРТНИ ЦЕНТАР

Град/Општина:	АПАТИН
Број становника	32.813
Површина (у км ²)	350

КОНТАКТ ОСОБА	Јово КОРАЋ
Позиција:	општински менаџер
Контакт адреса:	Српских владара 29, 25000 Апатин
Телефон:	025/772-122
E-mail:	soapatin@neobee.net

ОПИС ПРОБЛЕМА

Недостатак стратегије интензивног искоришћавања сопствених развојних и привредних потенцијала, те геосаобраћајног положаја Општине.

ОПИС ПРАКСЕ

Идеја је настала још 1993. године доношењем Одлуке о припремању Детаљног урбанистичког плана, а посебно након што је Општина добила статус пристаништа за међународни речни саобраћај. Овим пројектом умногоме се унапређује буџетско, социјално, економско и финансијско стање и кредитабилитет Општине. Циљ пројекта је максимално искоришћење развојних потенцијала и капацитета Општине и њеног геосаобраћајног положаја, повезивање и прифитабилна сарадња са домаћим и иностраним партнерима (потенцијалним инвеститорима) у оквиру истих или сличних примера исте праксе. Овом инвестицијом отвориће се интерес потенцијалних инвеститора који су већ посетили Апатин, а заинтересовани су да користе предности његовог геосаобраћајног положаја на граници са ЕУ.

Спроведене активности: Одлука о припремању Детаљног урбанистичког плана Робно-транспортног центра (РТЦ) и Слободне зоне, технолошко просторно решење РТЦ и слободне зоне у Апатину, израда детаљног урбанистичког плана, Студија о изводљивости инвестиција.

Партнери: –

Укупни трошкови: планирано је 209 милиона динара.

ИНИЦИЈАТИВЕ НАМЕЊЕНЕ МЛАДИМА

ИНИЦИЈАТИВА НАМЕЊЕНА МЛАДИМА

Град/Општина:	ЛАЈКОВАЦ
Број становника	17.062
Површина (у км ²)	186

КОНТАКТ ОСОБА

Позиција:	Милета САВИЋ
Контакт адреса:	члан Општинског већа Општине Лајковац
Телефон:	В.Мишића 116, 14000 Лајковац
E-mail:	014/73188
	ovlajkovac@ptt.yu, msavic@absolutok.net

ОПИС ПРОБЛЕМА

Проблем наркоманије међу младима, недостатак спортских терена, недостатак места за забаву младих. Порастом броја регистрованих наркомана створени су многи социјални, економски, здравствени проблеми. Проблем се нарочито развио у периоду 1990–2000. године.

ОПИС ПРАКСЕ

Циљ праксе је био спречити повећање броја зависника од наркотика репресијом према криминалцима, едукацијом о штетности и последицама упознати младе и њихове родитеље о опасностима, обезбедити услове младима за забаву и спорт. Реализацијом праксе, млади нису више препуштени улици, већ се налазе на спортским теренима или се баве другим активностима. Изграђени су модерни спортски терени, Дом омладине са савременом опремом. Побољшан је образовни рад са младима, отворене спортске школе за младе и формиран Савет за борбу против наркоманије и других болести зависности.

Спроведене активности: едукација за младе и родитеље, финансијска помоћ локалној полицији за сузбијање наркоманије, изградња и опремање спортских терена за младе, изградња и опремање Дома омладине, наградни конкурси на тему штетности наркотика (литерални, ликовни, драмски, спортски), општинске награде за најбоље ученике и студенте, стипендије за студенте, финансијска помоћ установама које брину о младима.

Партнери: –

Укупни трошкови: око 20.000.000,00 динара.

ПРОГРАМИ ПРИМАРНЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ БОЛЕСТИ ЗАВИСНОСТИ

Град/Општина:	НИШ
Број становника	250.000
Површина (у км ²)	597
КОНТАКТ ОСОБА	Ивана ТОДОРОВИЋ
Позиција:	шефица Одсека за превенцију болести зависности, Управа за образовање, културу и спорт
Контакт адреса:	18000 Ниш, Страхињића Бана 2
Телефон:	018/519-352
E-mail:	info@nis.org.yu (адresa општине)

ОПИС ПРОБЛЕМА

Србија је транзитна земља за тржиште дрога и на тај начин добар део илегалне дроге остаје и концентрише се око већих градова. У периоду стагнације земље, погођени проблемима транзиције и незапослености, млади људи много лакше долазе у искушење да експериментишу са дрогама.

ОПИС ПРАКСЕ

Програмом је подигнут ниво будности и свест о проблему зависности. Програм се одржава већ више од десет година, а буџет се према плановима које израђује одсек за превенцију болести зависности усваја и повећава – самим тим број корисника постаје већи, а садржаји бројнији и квалитетнији. Одсек за превенцију болести зависности је иницирао стварање мреже стручних служби које се баве проблемом, чиме је повећана ефикасност рада сваке од њих, а корисницима олакшано коришћење услуга. Подигнут је ниво информисаности о озбиљности проблема и кодadolесцената и код родитеља. У раду на примарној превенцији Одсек примењује нов приступ – бихејвиорални, који поред same информације, укључује и емоционалну компоненту која се односи на развијање вештина одупирања социјалним притисцима и изграђивање здравих стилова живљења.

Спроведене активности: едукацијаadolесцената, родитеља и наставника, припрема пропагандног материјала, наградни конкурси за најбољи slogan и плакат, спровођење програма примарне превенције на јавним културним и спортским манифестацијама, медији – гостовања на ТВ станицама, радију и писаним медијима као и

израда спотова и едукативних филмова, анкете и истраживања, постављање и одржавање веб стране о болестима зависности, Саветовалиште за адолесценте и родитеље и бесплатно тестирање на дроге.

Партнери: 1997 – Фонд за отворено друштво, 2000 – "International Rescue Committee", 2002 – "Керке" – грчка невладина организација, 2006 – скупштина града Ниша донела је одлуку о приступању асоцијацији европских градова против дроге – ESAO

Укупни трошкови: за 2006. предвиђена су средства у износу од 1.000.000 динара за спровођење програма. Поред тога потребно је узети у обзир и плате за петоро запослених са високом школском спремом и материјалне трошкове рада Одсека.

ПРОГРАМ ЗАПОШЉАВАЊА ВИСОКООБРАЗОВАНИХ КАДРОВА

Град/Општина:	НИШ
Број становника	250.000
Површина (у км ²)	597
КОНТАКТ ОСОБА	Звездан СТОЈАНОВИЋ
Позиција:	шеф Одсека за привреду Управе за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине града Ниша
Контакт адреса:	ул. Николе Пашића бр. 24, 18 000 Ниш
Телефон:	018/ 504 650
E-mail:	mimimarija@gu.ni.sr.gov.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Велика стопа незапослености младих са високом школском спремом на територији града Ниша. Проблем је постојао у дужем временском периоду, а постао је озбиљнији од 1990. године, са бурним друштвено-економским и политичким кризама у земљи. Проблем незапослености ове групе грађана проузроковао је социјалне, политичке и организационе последице, јер су млади масовно напуштали град и земљу тражећи посао у иностранству.

ОПИС ПРАКСЕ

Циљ Програма запошљавања високообразованих приправника Гра-да Ниша је да се, на основу исказаних потреба послодаваца, омогући лицима са високом стручном спремом, која се налазе на евиденцији Националне службе за запошљавање–Филијала Ниш и активно траже посао, да први пут заснују радни однос на одређено време, у својству приправника, за занимање за које су стекли одређену школски спрему и тиме стекну услов за полагање стручног или приправничког испита. Дугорочни циљ Програма је стварање услова за запошљавање лица која се на основу тражених резултата рада и показаног знања могу задржати након истека уговореног рока од 12 месеци у радном односу на неодређено вре-ме. Овим Програмом запослено је 85 високообразованих приправ-ника.

Спроведене активности: Доношење Одлуке о усвајању Програма "Запошљавање високообразованих приправника" и реализација.

Партнери: –

Укупни трошкови: предвиђено је укупно 9 милиона динара до за-вршетка Програма.

УЧЕШЋЕ ГРАЂАНА У ОДЛУЧИВАЊУ

УЧЕШЋЕ ГРАЂАНА У ОДЛУЧИВАЊУ

Град/Општина:	ЛАЗАРЕВАЦ
Број становника	62.000
Површина (у км ²)	389

КОНТАКТ ОСОБА	Душан МАРКОВИЋ
Позиција:	в.д помоћника начелника за финансије
Контакт адреса:	Лазаревац, Карађорђева 42
Телефон:	011/ 8120-713
E-mail:	budzet.nacelnik@so-lazarevac.org.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Недовољна укљученост појединца у поступак доношења буџета и програма корисника буџета. Недоживљавање извршења буџета општине као задовољење стварних потреба грађана.

ОПИС ПРАКСЕ

Реформом јавних финансија и система управљања буџетом локалних самоуправа омогућено је свеобухватно учешће грађана у поступку доношења буџета. Дошло је до приближавања корисника буџетским процедурама, спровођења јавних расправа у поступку доношења буџета, веће јавности буџетских процедура.

Спроведене активности: Учешће на двогодишњем циклусу регионалних радионица о локалним јавним финансијама, положен стручни испит носилаца финансијског менаџмента из области локалних јавних финансија, прва јавна расправа, друга јавна расправа (учествовали и представници Града Београда), састанци председника општине и представника јавних предузећа са представницима градских и сеоских месних заједница, информисање грађана путем локалних медија (тематске емисије, преноси јавних расправа, информативни програм), буџетско писмо председника градске општине грађанима Лазаревца, буџетска књига (доступна грађанима у општинском службеном центру), презентација Одлуке о буџету за 2006. на сајту градске општине Лазаревац.

Партнери: Стална конференција градова и општина и SLGRP-USAID.

Укупни трошкови: Примена примера најбоље праксе није изазвала додатне трошкове. Све је спроведено у оквиру редовних трошкова за функционисање органа општине и општинске управе, односно у оквиру већ одобрених априоријација корисницима буџета.

УЧЕШЋЕ ГРАЂАНА У ОДЛУЧИВАЊУ

Град/Општина:	МЕРОШИНА
Број становника	14.812
Површина (у км ²)	193

КОНТАКТ ОСОБА	Хранислав ЂОРЂЕВИЋ
Позиција:	начелник Одељења финансија
Контакт адреса:	Цара Лазара 17, 18252 Мерошина
Телефон:	018/892-023
E-mail:	hranedj@yahoo.com

ОПИС ПРОБЛЕМА

Неукључивање грађана у процес доношења буџета.

ОПИС ПРАКСЕ

Решавање приоритетних проблема грађана кроз расподелу средстава општинског буџета на основу сугестија грађана.

Организовање јавних расправа представља најбољи начин за упознавање са стварним проблемима грађана и одређивање приоритета у финансирању. У креирању буџета активно учешће су узели сви грађани, политичке партије, удружења, невладине организације.

Спроведене активности: буџетско писмо председника Општине, обавештавање грађана – медији, плакати, спровођење анкета, организовање јавних расправа на терену, централна јавна расправа, предлог буџета, јавна расправа, објављивање буџета

Партнери: USAID - DAI/SLGRP.

Укупни трошкови: без посебних трошкова (само штампа промотивног материјала).

УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА МАЊИНА

ПРОЈЕКАТ ПОДРШКЕ ЗАПОШЉАВАЊА РОМА

Град/Општина:	НИШ
Број становника	250.000
Површина (у км ²)	597

КОНТАКТ ОСОБА	Горан ЂОРЂЕВИЋ
Позиција:	начелник Управе
Контакт адреса:	Николе Пашића 24, 18000 Ниш
Телефон:	018/504-488
E-mail:	info@nis.org.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Ромска национална мањина је маргинализована, и њени припадници не учествују у локалној самоуправи. Да би се интегрисали у заједницу, неопходно је пружити им услове за одговарајућом едукацијом.

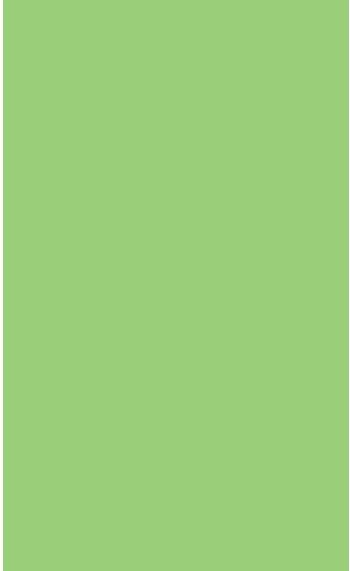
ОПИС ПРАКСЕ

Циљ пројекта је остваривање демократских форми учешћа националних мањина у животу заједнице у складу са стандардима ЕУ и подршка Граду у реализацији локалне мањинске политике. Припадници ромске мањине су добили могућност заснивања радног односа на одређено време, стручног оспособљавања и упознавања са функционисањем градских управа и уопште локалне самоуправе.

Спроведене активности: Радни однос у трајању од једне године за припаднике ромске националности, професионално оспособљавање, упознавање корисника са функционисањем локалне самоуправе односно ресорне управе.

Партнери: Министарство за људска и мањинска права СЦГ, ЕАР као донатор у првој фази пројекта.

КУЛТУРА И СПОРТ

ШКОЛА АНИМИРАНОГ ФИЛМА

Град/Општина:	ВРАЊЕ
Број становника	87.155
Површина (у км ²)	860

КОНТАКТ ОСОБА Мирослав СИМОНОВИЋ

Позиција: Водитељ Школе анимираног филма

Контакт адреса: 17000 Врање, ул. 29.новембра бб

Телефон: 017/432–022, 017/400–024

E-mail: saf@ptt.yu

ОПИС ПРОБЛЕМА

Врање је град који има велики број ликовних уметника и талентоване деце са различитим интересовањима, а нема школу која би се децом бавила тако да она развијају свој таленат и упознају нове уметничке форме.

ОПИС ПРАКСЕ

Примарни циљеви пројекта су били ангажовање млађе школске деце у некој врсти ликовног изражавања, било да је то анимирани филм, цртеж, рад са глином и сл: деца се окупљају у просторијама Школе анимираног филма (ШАФ) где цртају, баве се компјутерском анимацијом, оригамијем, чак и неким врстама примењене уметности. Након завршетка цртања, учествују у монтажи и кроз размену идеја унапређују своју креативност.

Спроведене активности: израда анимираних филмова, бијенална интернационална радионица, краткотрајне радионице у другим градовима (обука), учешће на такмичењима и смотрама у земљи и свету, учешће на фестивалима у земљи и свету, мултиетничке радионице.

Партнери: Сем скромнијег учешћа привреде приликом одржавања Интернационалне радионице, нема веће помоћи са стране. Последње две радионице помогла је Влада Републике Србије, а UNICEF је финансијски подржao снимање 4 филма за своје потребе, које је касније дистрибуирао широм света а у оквиру пројекта Š AF-UNICEF 2000.

Укупни трошкови: 2.770.000,00 динара годишње само из буџета.

ОПШТИНСКЕ ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ

Град/Општина:	ГРАДСКА ОПШТИНА ЦРВЕНИ КРСТ (НИШ)
Број становника	38.245
Површина (у км ²)	181.51

КОНТАКТ ОСОБА	Властимир ПЕТРОВИЋ
Позиција:	Начелник општинске управе ГО Црвени Крст
Контакт адреса:	Булевар 12. Фебруар бр. 89, 18000 Ниш
Телефон:	018 – 583 – 701

ОПИС ПРОБЛЕМА

Проблем је настао у периоду од 1996–2004. године, јер градске власти у области спорта нису подстицале начин масовног окупљања омладине и грађана и њихово учешће у рекреативним спортским дисциплинама у тадашњим ДФК (фудбалских, шаховских, стоно тениских, атлетских и других клубова), те исти престају да постоје, а тиме и велики број младих људи престаје да буде укључен у спорт.

ОПИС ПРАКСЕ

Основни циљ пројекта је стварање правних основа за планско бављење спортом и заустављање процеса стагнирања ДФК-а и СК-а, као и стварање материјалних услова за формирање нових друштава за рекреативни спорт и оживљавање клубова сагласно позитивним законским прописима. Нови методи рада постигнути су интересовањем за пререгистрацију старих Друштава за физичку културу, формирањем нових Друштава за рекреативни спорт по сеоским и приградским насељима.

Спроведене активности: Састанци иницијативних одбора за формирање спортских савеза градске општине Црвени Крст, седнице, састанци, израда документације за Савез за рекреативни спорт, Шаховски и Фудбалски савез ГО Црвени Крст, састанци за усвајање планова активности поменутих савеза, припремне радње за Општинске олимпијске игре ГО Црвени Крст, додатни радови на оспособљавању постојећих терена и поправке, стручни савети и сугестије, одржавање такмичења, додела признања победницима и културно забавна приредба.

Партнери: Савез за рекреативни спорт ГО Црвени Крст, Удружење предузетника са територије ГО Црвени Крст, основне школе са територије ГО Црвени Крст, Савети месних самоуправа са територије ГО Црвени Крст, Савез за рекр. спорт РС.

Укупни трошкови: 300. 000 динара.